

Årsredovisning 2020

Varberg rustar för framtiden

20

VARBERGS
KOMMUN

Innehållsförteckning

Inledning

- 3 Om årsredovisningen
- 4 Förord, kommunstyrelsens ordförande
- 5 Förord, kommundirektör

Förvaltningsberättelse

- 7 Översikt över verksamhetens utveckling
- 8 Den kommunala koncernen
- 9 Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning
- 13 Händelser av väsentlig betydelse
- 15 Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten
- 20 God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning
- 36 Balanskravsresultat
- 36 Väsentliga personalförhållanden
- 39 Förväntad utveckling

Drifts- och investeringsredovisning

- 41 Driftsredovisning
- 43 Investeringsredovisning
- 45 Exploateringsredovisning

Ekonomisk redovisning

- 47 Resultaträkning
- 48 Kassaflöde
- 49 Balansräkning
- 50 Noter
- 60 Redovisningsprinciper

Verksamhetsberättelse

- 63 Kommunfullmäktige
- 63 Kommunrevisionen
- 64 Valnämnden
- 65 Överförmyndarnämnden
- 66 Kommunstyrelsen
- 67 Förskole- och grundskolenämnden
- 68 Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden
- 69 Socialnämnden
- 70 Byggnadsnämnden
- 71 Miljö- och hälsoskyddsnämnden
- 72 Hamn- och gatunämnden
- 74 Kultur- och fritidsnämnden
- 75 Servicenämnden
- 76 Varbergs Stadshus AB
- 77 Varbergs Bostads AB
- 78 Varberg Energikoncernen
- 79 Arena Varberg AB
- 80 Varbergs Fastighets AB
- 81 Hallands Hamnar Varberg AB
- 82 Varberg Vatten AB

83 Revisionsberättelse

Om årsredovisningen

Årsredovisningen är kommunstyrelsens rapport till kommunfullmäktige om kommunens samlade verksamhet och ekonomi 2020.

Den vänder sig också till dig som är invånare eller företagare i kommunen, och naturligtvis till kreditgivare, leverantörer och samarbetspartners. Här kan du läsa om vilka mål som satts upp, hur måluppfyllelsen har gått och hur skattepengarna har använts. De obligatoriska inslagen förvaltningsberättelse och ekonomisk redovisning kompletteras med verksamhetsberättelser från nämnder och bolag.

De olika avsnittens innehåll

Handlingen inleds med förord från kommunstyrelsens ordförande och kommundirektören.

Förvaltningsberättelse

I detta kapitel ges en sammanfattning av året och en presentation av den kommunala koncernen. Här berättas också om vilka faktorer som påverkar kommunens resultat och ekonomiska ställning. I avsnittet styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten presenteras kommunens styrmodell. Här lyfts också goda prestationer i visionens anda. Sedan följer en mer ingående beskrivning av kommunens finansiella situation och efter det presenteras en

avstämning av de strategiska målområdena och de prioriterade målen som kommunfullmäktige fastställt för perioden 2020–2023. I avsnittet väsentliga personalförhållanden ges en redovisning av kommunens år som arbetsgivare.

Drifts- och investeringsredovisning

Driftsredovisningen redogör för hur nämnderna följt budget och vad aktuella avvikelser beror på. Därefter beskrivs hur kommunen arbetat med investeringar och exploateringar.

Ekonomisk redovisning

Här presenteras årets ekonomiska utfall i resultaträkningen, förändringar i kommunens likvida medel redovisas i kassaflödesanalysen och den ekonomiska ställningen vid årets slut visas i balansräkningen. Kapitlet innehåller också noter och redovisningsprinciper som ger en närmare beskrivning av innehållet.

Verksamhetsberättelse

I verksamhetsberättelsen finns en kort beskrivning av varje nämnd och bolag med en sammanfattning av årets insatser, det ekonomiska resultatet och vad som väntar framöver.

Foto: Natalie Greppi

2020 var ett mycket ovanligt år

När vi gick in i år 2020 kunde vi inte ana vad vi hade framför oss. Att Sverige och givetvis Varberg stod inför en avmattning i ekonomin efter en lång tid av högkonjunktur, var vi väl medvetna om.

Ganska snart in på det nya året blev vi alltmer varse om vad pandemin förde med sig och vilken prövning vi skulle ställas inför. Tillgången på handsprit och skyddsutrustning visade sig vara en stor utmaning där det lokala näringslivet i Varberg stöttade när det var som värst. Nedstängningar, distansundervisning och alltfler möten på distans tvingades vi snabbt acceptera och lära oss att hantera.

När sommaren kom såg alla smittkurvor ut att gå ner och vi var många som trodde att vi klarat av det värsta och att tillvaron snart skulle återgå till det vanliga.

Sommaren för besöksnäringen var mycket bra, på sina håll bättre än någonsin – troligtvis var det ett uppdamt behov av att få träffas och umgås igen.

Snart visade det sig dock att vi stod inför en andra våg av pandemin med ännu starkare restriktioner som följd. Många lärdomar hade dragits av den första vågen men smittspridningen gick väldigt mycket snabbare än under våren.

För Varbergs kommuns del har detta inneburit att vardagen verkligen inte varit som vanligt. Vissa förvaltningar har haft ett mycket hårt tryck på sina verksamheter, medan andra har fått ställa in en hel del av planerade aktiviteter. Många av våra anställda har haft ett verkligt tufft år och det har ideligen ställts krav på flexibilitet, lyhördhet och förmåga att ställa om.

Staten insåg att det fanns behov av stöd, inte minst till offentlig sektor, för att inte låta pandemin köra lågkonjunkturen än djupare med ökad arbetslöshet som följd. Ekonomiskt har vi erhållit stora coronarelaterade belopp från staten vilket innebär att vi trots en anpassning till de förändrade kostnadsutjämnings-systemet som infördes året dessförinnan kommit att redovisa goda resultat.

Bostäder

Varberg har under året vuxit med knappt 800 invånare vilket motsvarar cirka 1,2 %. Något färre än vi trott eftersom antalet färdigställda bostäder låg på en relativt hög nivå, ungefär 500.

Ett stort antal bostadsprojekt är under färdigställande, hyresrätter såväl som bostadsrätter och efterfrågan ser inte ut att minska.

Infrastruktur

Tunnelbygget och flytten av hamnen går som planerat. Detta gigantiska projekt har inneburit många arbetstillfällen även lokalt. 100-talet företag är involverade i olika former. Getteröbron är tagen i bruk och kommer efter slutbesiktning överlämnas till kommunen.

I skrivande stund har en avsiktsförklaring för

Foto:
Theresia Sandahl

tågstopp i Väröbacka utarbetats och överenskommit. Avsiktsförklaringen är avgörande för att det så viktiga tågstoppet skall komma med i Nationell plan för infrastruktur. Ett stopp i Värö innebär stora utvecklingsmöjligheter.

Investeringar

Bygget av vår nya sim- och badanläggning följer både tidsplan och budget. Invigning sker efter sommaren 2021. Det särskilda boendet Midsommargården är klart för inflyttning under mars 2021 och resultatet har blivit mycket lyckat. Vi har samtidigt ett stort antal pågående investeringar inom våra olika ansvarsområden.

Ekonomi

Budgetföljsamheten har överlag varit god och kommunen redovisar ett överskott på 153 mnkr. Även bolagssfären visar goda resultat.

Kopplat till demografins utveckling pågår sedan ett par år ett omfattande arbete med digitalisering och nyttjande av artificiell intelligens för att hitta nya arbetssätt och effektivisering av olika rutiner. Kopplat till pandemin har detta arbete intensifierats under det gångna året.

Näringsliv

I Varberg har vi många duktiga företagare som skapar en mängd arbetstillfällen inom många olika branscher. Vi arbetar målmedvetet för att ytterligare förbättra vårt företagsklimat och bli allt bättre i vår kommunikation, myndighetsutövning, service och bemötande. Vissa företag har haft stora utmaningar under det gångna året medans andra haft strålande tider.

Ann-Charlotte Stenkil,
Kommunstyrelsens ordförande (M)

Varberg står stabilt genom ett tufft år

Det är ett år utöver det vanliga som passerat och nu ska summeras. Ovanligt i den bemärkelse att förutsättningarna för oss att leverera på våra uppdrag, god service till invånare, besökare och näringsliv, omkullkastades helt på grund av den ännu pågående pandemin. Trots det har vår organisations och medarbetarnas vilja och engagemang i arbetet med pandemin varit enormt.

Levererar pandemin igenom

Jag vill särskilt lyfta fram de medarbetare och chefer som med nytänkande, framåtanda, kunskap och inte minst mod har säkerställt att vi har kunnat hålla igång våra verksamheter. Det har bidragit till att företagen i Varberg har kunnat arbeta vidare, vårdnadshavare har kunnat gå till sina jobb, barn och unga har kunnat fortsätta med sina studier och de äldre har fått den vård och omsorg de har rätt till och förtjänar.

Många medarbetare har fortsatt att gå till jobbet varje dag för att kunna utföra det samhällsviktiga arbete vi alla har i organisationen. Andra har arbetat hemifrån för att bidra till minskad smittspridning och skydda de som måste vara på arbetsplatsen. Allas våra arbetssätt har förändrats och medarbetarna har anpassat sig otroligt bra. En del har till och med fått helt nya arbetsuppgifter eller hoppat in där förstärkning behövs. Detta har gjorts med rak rygg, högt huvud och med kommuninvånarnas bästa i fokus. Vi har bidragit till att hålla samhället igång. Det har inte varit lätt. Många gånger har det varit riktigt tungt och svårt. Emellanåt har det också skapat oro och rädsla, men vi har gjort det tillsammans och vi har gjort det bra!

Utvecklas i en kris

Samtidigt som pandemin fortgår, har vi på ett imponerande vis fortsatt många av våra utvecklingsarbeten: Inom samhällsbyggnadsprocessen har samarbetet över våra organisationsgränser förstärkts och vi fortsätter att leverera inom många stora och viktiga projekt och utvecklingsområden. Vi fortsätter att bidra till ett allt bättre företagsklimat. Detta är viktigt och bidragande för Varbergs fortsatta utveckling och tillväxt. Internt pågår och fortsätter ett viktigt arbete för bättre arbetsmiljö, minskad sjukfrånvaro och ökad jämställdhet. I stora delar av vår verksamhet pågår ett framåtriktat arbete för ökad digitalisering och en effektivare organisation. Detta är en förutsättning för att vi ska kunna möta nuvarande och framtida ökande och förändrade förväntningar som våra invånare, föreningar och företag har på oss och våra verksamheter. För att lyckas i vårt utvecklingsarbete behöver vi jobba i vår visions anda och omsätta den i handling i vardagen.

Carl Bartler
Kommundirektör

Foto: Natalie Greppi

Förvaltningsberättelse

Översikt över verksamhetens utveckling

Under perioden 2020–2023 har kommunkoncernen fokus på fyra strategiska målområden och nio prioriterade mål, beslutade av kommunfullmäktige. De fyra målområdena **Ett samhälle för alla, Hela kommunen lever och utvecklas, Ett livskraftigt näringsliv och En organisation som utmärks av utveckling och förnyelse** är utvalda för att leda Varberg i riktning mot visionen – **Västkustens kreativa mittpunkt**.

I den här årsredovisningen görs en första avstämning av målarbetet. Sammantaget är bedömningen att kommunkoncernen har kommit en bit på väg mot måluppfyllelse inom samtliga målområden och att det tagits steg framåt under året trots den rådande situationen med pandemin som försvårat vissa aktiviteter.

Varberg fortsätter att växa, årets tillväxt var i nivå med tidigare år men lägre än förväntat. Tillväxten ställer ökade krav på organisationen inom i stort sett alla områden. Det ökande behovet av bostäder, lokaler, infrastruktur, omsorg och service hanteras samtidigt som den befintliga löpande verksamheten ska fortsätta fungera och utvecklas.

Slutförda och påbörjade investeringar

Investeringsplanen för 2020 rymde flera investeringsprojekt för att öka kapaciteten i förskolor, skolor och boenden. Till detta kom investeringar i bland annat infrastruktur för en hållbar stadsutveckling och nya idrotts- och fritidsanläggningar, bland annat kommunens nya bad- och simanläggning Pingvinen. Under året användes drygt 75 procent av det budgeterade investeringsutrymmet med en nettoutgift om totalt 673 mnkr.

Årets ekonomiska resultat

Det ekonomiska resultatet för kommunkoncernen 2020 uppgår till 280 mnkr och avviker positivt från budget med drygt 116 mnkr. Kommunen bidrar med 153 mnkr till kommunkoncernens resultat, vilket är 98 mnkr mer än budget.

Avstämning finansiella mål

Kommunens två finansiella mål handlar om resultat- och soliditetsnivå. Resultatet för 2020 på 153 mnkr överstiger det finansiella målet om en genomsnittlig resultatnivå på 135 mnkr per år under perioden 2017–2025. Soliditeten har försämrats något jämfört med tidigare år, till 58 %, men ligger i linje med budgeten för 2020 som angav en försämrad soliditet. Beaktat tidigare års resultat- och soliditetsnivåer och planerade nivåer för åren 2021–2025 kommer de finansiella målen att uppnås.

Kommunens personal

Antalet tillsvidareanställda medarbetare fortsätter att öka och är nu uppe i 4 568 personer, vilket motsvarar 90 % av kommunens totala personalstyrka med månadslön. Rekryteringsbehovet är fortsatt högt och kommunen arbetar på flera plan för att attrahera nya medarbetare och säkerställa olika slags kompetens inför framtiden.

Kommunkoncernen	2020	2019	2018	2017	2016
Verksamhetens intäkter, mnkr	2 106	2 235	1 981	1 814	1 779
Verksamhetens kostnader, mnkr	-4 928	-4 961	-4 601	-4 446	-4 232
Skatteintäkter och statsbidrag, mnkr	3 614	3 409	3 255	3 129	2 983
Årets resultat, mnkr	280	260	280	234	86
Soliditet, %	37	37	37	38	39
Soliditet inkl. ansvarsförbindelse för pensioner, %	27	26	25	24	24
Investeringar, netto mnkr	1 339	1 275	1 238	945	978
Självfinansieringsgrad, %	54	53	53	58	47
Räntebärande låneskuld	5 247	4 831	4 061	3 582	3 123
Antal anställda	4 846	4 649	4 611	4 500	4 423
Investeringar / medborgare (kr)	20 643	19 737	19 456	15 059	15 808
Kommunen	2020	2019	2018	2017	2016
Antal invånare	65 397	64 601	63 630	62 755	61 868
Kommunal skattesats, %	20,33	20,33	20,33	20,33	20,33
Verksamhetens intäkter, mnkr	805	836	850	834	819
Verksamhetens kostnader, mnkr	-4 074	-3 968	-3 796	-3 791	-3 617
Skatteintäkter och statsbidrag, mnkr	3 614	3 409	3 255	3 129	2 983
Årets resultat, mnkr	153	116	157	206	89
Soliditet, %	35 ¹	36 ¹	38	41	42
Soliditet inkl. ansvarsförbindelse för pensioner, %	24 ¹	24 ¹	24	24	23
Soliditet exkl. skulder avseende kommunala bolag, %	58 ¹	59 ¹	64	67	69
Investeringar, netto mnkr	673	495	497	461	399
Självfinansieringsgrad, %	53	62	68	66	51
Räntebärande låneskuld	1 040	800	350	200	0
Antal tillsvidareanställda	4 568	4 388	4 352	4 262	4 181

¹ Från och med 2020 ändras redovisningsprincipen för kassa/bank. Eftersom bolagen inte har någon direkt kontobehållning, utan ingår i Varbergs kommun, redovisas samtliga likvida medel i kommunens balansräkning. Jämförelsesiffrorna för 2019 är omräknade utifrån den princip som gäller från och med 2020.

Den kommunala koncernen

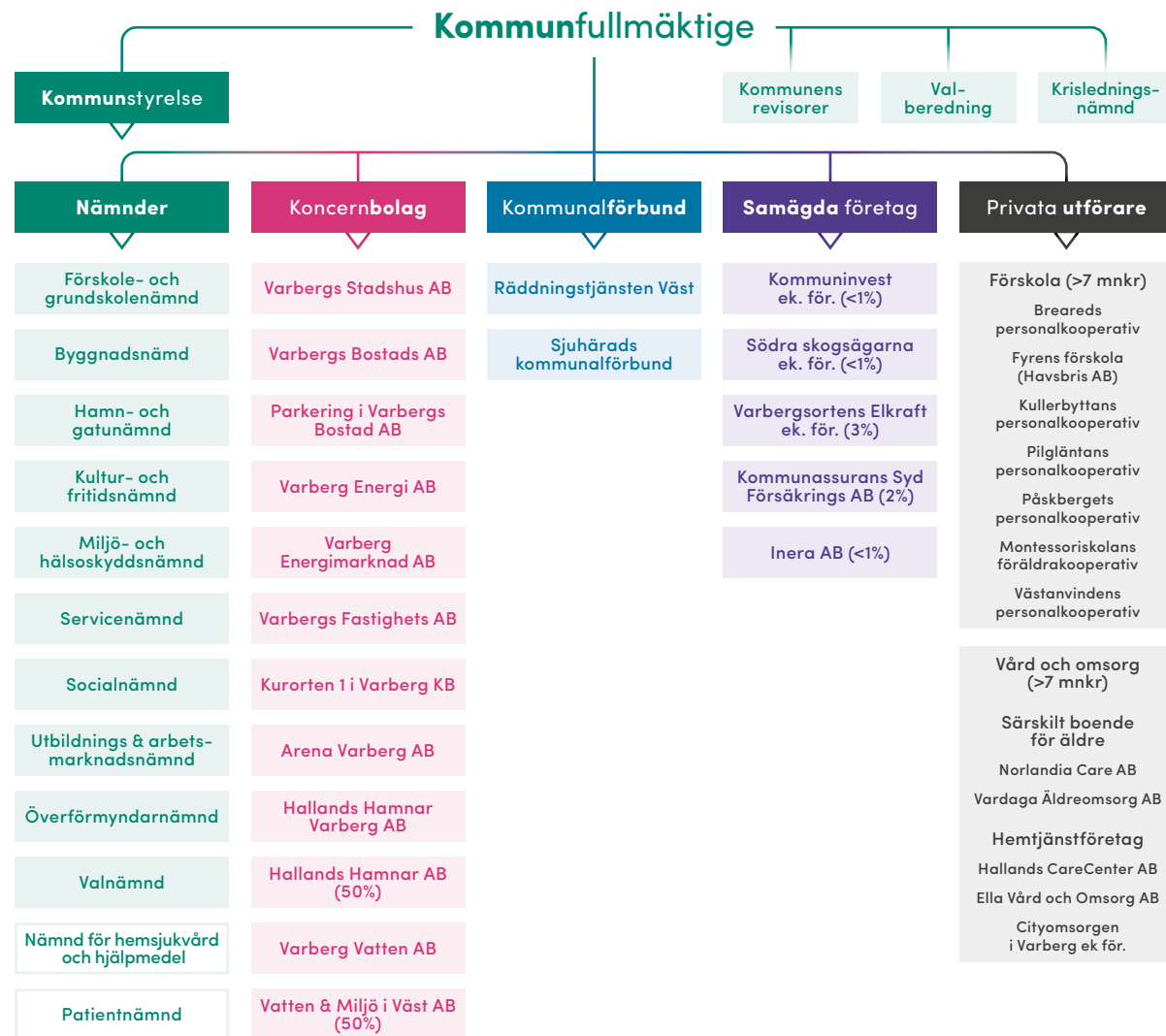
Här ges en samlad bild av hur den kommunala verksamheten är organiserad i Varbergs kommun. För att service till invånare och besökare ska vara så bra som möjligt bedrivs verksamheten i olika driftsformer vilket framgår av organisationsschemat.

Överförmyndarnämnden delas med Falkenbergs kommun och hjälpmedelsnämnden och patientnämnden är samverkansnämnder med Region Halland och övriga kommuner i Halland.

De verksamheter som drivs i bolagsform är de som verkar på en konkurrensutsatt marknad och där bolagsformen bedöms vara fördelaktig ur ett ekonomiskt och verksamhetsmässigt perspektiv. Varbergs Stadshus AB är koncernens moderbolag

som i sin tur äger övriga bolag i koncernen. Alla bolag ägs till 100% av kommunen om inget annat anges. Hallands Hamnar AB ägs tillsammans med Halmstad kommun och Vatten och miljö i väst AB ägs tillsammans med Falkenbergs kommun.

Kommunalförbundet Räddningstjänsten Väst drivs tillsammans med Falkenbergs kommun. Sjuhäradss kommunalförbund drivs tillsammans med åtta kommuner i Boråsregionen.

Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning

Omvärldsanalys

År 2020 var exceptionellt på många olika sätt. I mars månad slog en pandemi till mot världen och krishantering tog fart. Först och främst har det handlat om att minska smittspridningen och rädda liv, vilket lett till stora konsekvenser för svensk ekonomi.

Under våren kunde en extremt snabb nedgång i produktion och sysselsättning noteras, såväl i Sverige som i omvärlden, samtidigt som verksamheten i kommuner och regioner fick ställa om i rekordfart. En viss återhämtning världen över sågs under hösten, men pandemin tog efter det ny fart med nya restriktioner i många länder som följde. Osäkerheten i utvecklingen är fortsatt mycket stor.

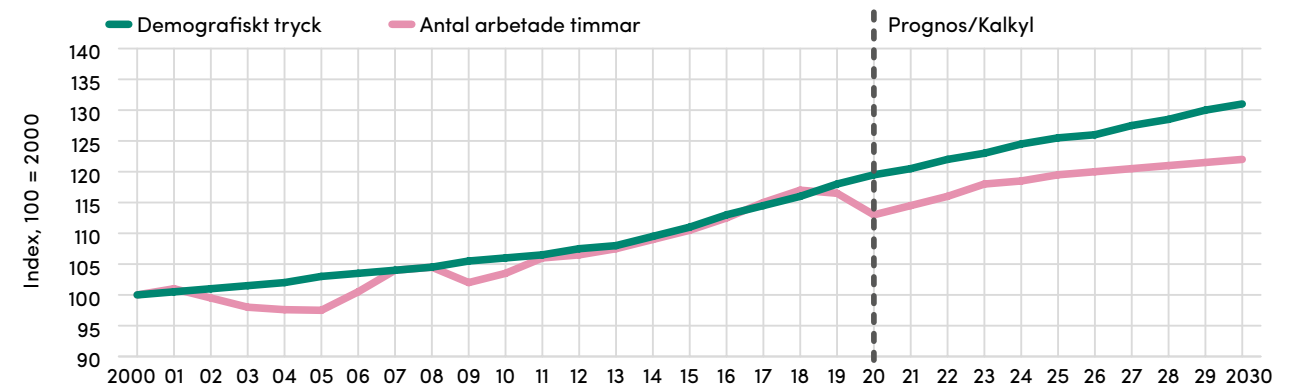
Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) skriver i sitt senaste Makronytt från december 2020 att återhämtningen i svensk ekonomi kommer att ta tid. Prognosen för 2020 är att BNP kommer minska med 3,3 % och sysselsättningen minska med 4,1 %. På kort sikt försvagas konjunkturen ytterligare som en konsekvens av den fortsatt höga smittspridningen och de skärpta restriktioner som följer på denna utveckling. Pågående massvaccinering i Sverige och världen stärker däremot konjunkturutsikterna för andra halvan av 2021 och än mer för 2022. Arbetslösheten förväntas dock ligga på en relativt hög nivå flera år framåt.

Samhällsekonomisk utveckling

	2019	2020	2021	2022	2023	2024
BNP, %	1,4	-3,3	2,5	3,3	2,7	2,0
Sysselsättning, timmar, %	-0,3	-4,1	0,7	2,2	2,1	0,7
Relativ arbetslöshet, %	6,8	8,5	9,2	8,8	8,0	7,5

Källa SKR Cirkulär 20:57

Utveckling sysselsättning och demografiskt tryck

Tillfälligt starka resultat för kommunerna 2020

Redan under 2019 präglades svensk arbetsmarknad av en försvagad konjunktur med en minskning av antalet arbetade timmar, som är basen i kommunernas skatteunderlag. Trots att sysselsättningen minskade stort 2020 påverkades inte skatteunderlaget i samma omfattning, utan beräkningen är istället en ökning med 1,7 %. Skälet är den stora uppgången i beskattningsbara transfereringar. Statliga åtgärder såsom korttidspermitteringsregler och förstärkt arbetslöshetsersättning bidrar starkt till denna uppgång. Då staten haft för avsikt att hålla kommunerna skadeslösa ökades de generella statsbidragen med 13,5 mdkr under året, samtidigt som kommunerna fick ersättning för alla merkostnader inom funktionshinder- och äldreomsorgen. Staten betalade även sjuklönen för samtliga anställda under perioden april till juli, vilket minskat kostnaderna för kommunerna.

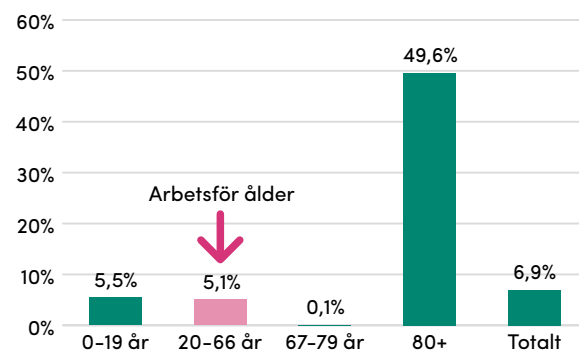
Sammantaget innebär detta att 2020 i många kommuner avslutades med ett stort ekonomiskt överskott. SKR skriver i sin senaste ekonomirapport att dilemmat för kommunerna nu består i att hålla tillbaka förväntningarna som ökar till följd av de starka resultaten. De långsiktiga utmaningar kommunerna hade innan pandemin kvarstår. Effektiviseringar måste göras för att klara ekonomin åren framåt, om kostnaderna tillåts öka i takt med befolkningen riskerar detta att leda till stora ekonomiska underskott.

Långsiktiga utmaningar kvarstår

I likhet med SKR, har andra prognosinstitut och organisationer konstaterat att befolkningsförändringar ställer höga krav på kommunernas och regionernas finansiering kommande år. Finansdepartementet presenterade 2019 en analys som visade att med oförändrat välfärdsåtagande skulle gapet mellan intäkter och kostnader öka till

90 mdkr år 2026. Skälet är att kostnaderna per invånare för barn, unga och äldre är så pass mycket högre än för befolkningen i arbetsför ålder och att det är just de äldre och unga som ökar snabbt under den kommande tioårsperioden. Dessutom kommer största delen av intäkterna från skatt på arbete, och den arbetsföra delen av befolkningen ökar väsentligt långsammare.

Förändring för olika åldersgrupper, år 2029 jämfört med 2019, %

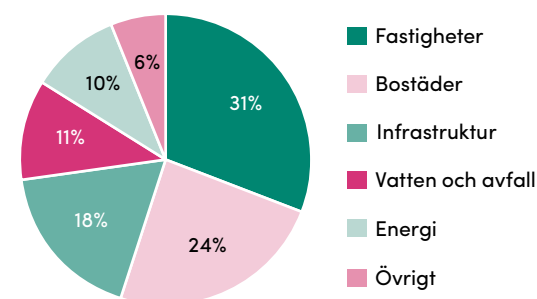
I ekonomirapporten skriver SKR att den ambitionshöjning som setts i kommunerna de senaste decennierna, med högre kostnadsökningar än vad som motiveras av den demografiska utvecklingen, inte kommer att vara möjlig i framtiden. Det mesta talar istället för att bemanningen inte kommer att kunna öka i takt med välfärdsbehoven. En rad åtgärder har diskuterats, såsom effektiviseringar, förändrat arbetssätt med hjälp av till exempel digitalisering eller ökad sysselsättningsgrad för anställda och förlängning av arbetslivet. Även främjande och förebyggande arbete är ett sätt att bromsa behovsökningarna och bidra till ett bättre nyttjande av tillgängliga resurser. Det är inte troligt att någon enskild åtgärd räcker, däremot kan många mindre bidrag från en rad olika åtgärder hantera utmaningen.

Fortsatt ökade investeringsbehov i kommuner och regioner

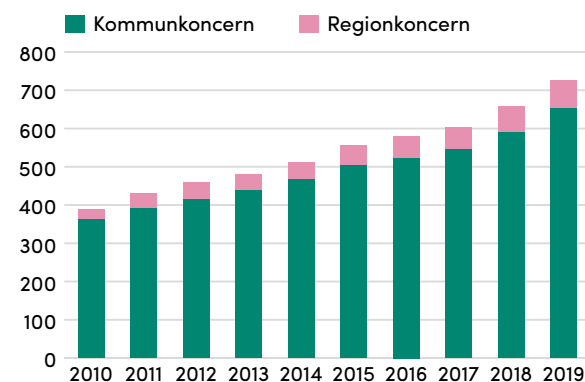
Den demografiska utvecklingen med en stark befolkningstillväxt och ökad efterfrågan på välfärdstjänster såsom vård, skola och omsorg leder till fortsatt ökade investeringsnivåer i kommuner och regioner. Omfattande renoveringsbehov av de bostäder och fastigheter som byggdes under rekordåren 1965–75 späder på denna utveckling.

Kommuninvest skriver i sin rapport "Den kommunala låneskulden 2020" att den genomsnittliga investeringstillväxten under 2010–2019 var 7 % per år. Under 2019 ökade investeringarna med 9 mdkr, motsvarande 5 % tillväxt. De totala investeringarna uppgick 2019 till 193 mdkr. Kommunkoncernerna stod för 82 % av denna investeringsvolym, där investeringar i fastigheter och bostäder var de största posterna.

Fördelning av investeringar i kommunkoncerner, %

Låneskuld i landets kommun- och regionkoncerner, mdkr

Kommunsektorns låneskuld ökar stadigt och uppgick vid utgången av 2019 till 726 mdkr. Det var en ökning med 67 mdkr eller 10 %, jämfört med 2018. Det är den största ökningen sedan Kommuninvest startade sina mätningar. Den genomsnittliga låneskulden per invånare uppgick 2019 till 70 300 kronor. Det var nära 5 900 kronor mer än 2018.

Utvecklingen av kommunernas låneskuld beror framför allt på två faktorer, investeringarnas utveckling och sektorns samlade resultat. Resultatets utveckling påverkas i sin tur av bland annat statsbidragen, skatteunderlagsutvecklingen och kostnadsutvecklingen. Prognosen för de kommande åren visar på en fortsatt ökad låneskuld som en konsekvens av svagare resultat och fortsatt höga investeringsnivåer.

Hur ser bilden ut i Varbergs kommun?

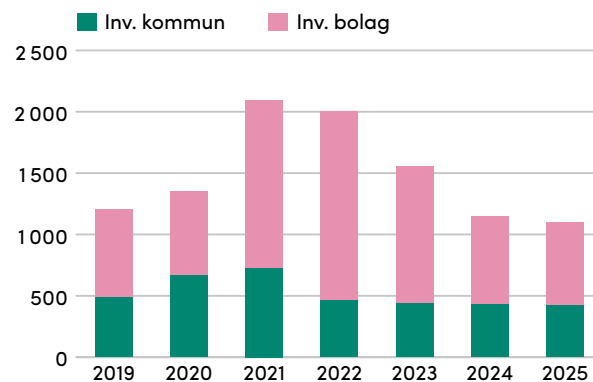
Med en befolkningsprognos som pekar på 80 000 invånare under 2030-talet kommer det att behöva göras stora investeringar i Varbergs kommun, bland annat inom infrastruktur, skolfastigheter, äldreboenden och bostadsbyggande. Samtidigt som tillväxten är positiv och oerhört viktig för kommunens utveckling, innebär en kraftig befolkningsökning och en demografisk förändring stora krav på en utökad kommunal service och fler medarbetare i kommunens verksamhet.

För att klara den demografiska utmaningen och kommunens finansiella mål har kommunfullmäktige genom antagen Budget 2021 och plan 2022–2025 krav på omfattande omställning, anpassning och

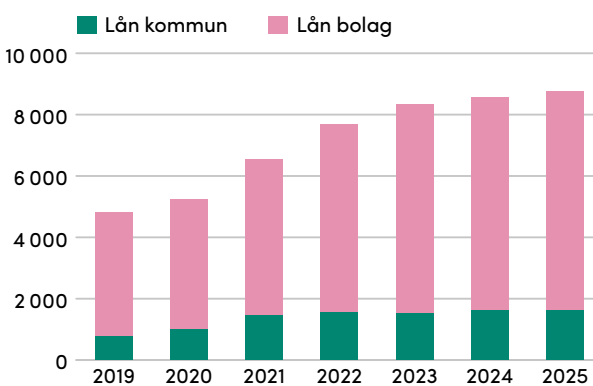
effektivisering av verksamheterna, i storleksordningen 280 mdkr för planperioden.

Diagrammet nedan visar på fortsatt höga investeringsnivåer för kommunkoncernen de närmaste åren. Även om de finansiella målen uppnås kommer den höga investeringsnivån att förändra skuldsättningen. Under de kommande åren förväntas skuldnivån öka från 5 247 mdkr 2020 till 8 781 mdkr 2025 för kommunkoncernen.

Kommunkoncernens investeringsnivå, mdkr

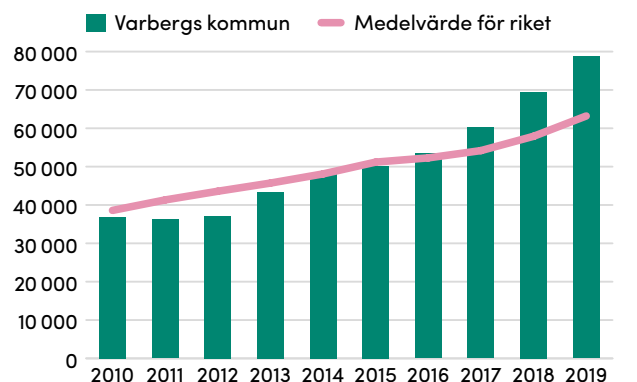

Kommunkoncernens låneskuld, mdkr

Räknat per invånare är såväl investeringsnivå som låneskuld högre för Varbergs kommunkoncern än för riket i genomsnitt. Denna nivå är möjlig i och med att kommunen och de ingående bolagen har en god grundekonomi, med det krävs en fortsatt god och långsiktig ekonomisk planering för att klara dessa nivåer.

Låneskuld per invånare, kr

Framtiden är förenad med större osäkerhet än vanligt på grund av pandemin. Skatteunderlagstillväxten bedöms som låg under de kommande åren. Kommuner och regioner har fått stöttning av staten med ökade generella bidrag, vilket med den kunskap som finns idag sammantaget väl täcker upp för pandemins effekter. Utmaningarna handlar nu återigen om att skapa långsiktig ekonomisk hållbarhet. Där är den demografiska utvecklingen den dominerande faktorn. Det blir fortfarande fler äldre och fler barn per person i arbetsför ålder. Detta innebär ökad efterfrågan och ökade kostnader i kronor per invånare. Samtidigt kan pandemin påverka kostnadsutvecklingen framöver med förändrade krav och förändrad efterfrågan på välfärdstjänster.

De extra medel som kommuner och regioner än så länge fått ta del av i samband med pandemin har varit stora. Detta innebär starka resultat för 2020 och mest troligt även för 2021. Den stora utmaningen är att trots starka resultat ställa om verksamheten för att möta de långsiktiga utmaningarna.

Befolkningsutveckling

Det blev inte som prognostiserat, men trots omständigheterna med pandemin har befolkningsökningen i Varberg varit god under 2020. Det finns flera faktorer som skulle kunna förklara varför det är så.

Varbergs befolkningsutveckling har 2020 varit relativt god jämfört med resten av riket. Befolknings-tillväxten i Varberg var 1,2 % vilket kan jämföras med Sveriges på 0,5 %.

Sveriges befolkning ökade totalt med knappt 52 000 invånare vilket är den lägsta ökningen på 15 år. Pandemin och dess effekter med lägre invandring och högre dödlighet är en förklaring till den låga ökningstakten. Varbergs kommun ökade med knappt 800 invånare, vilket stämmer överens med hur kommunens utveckling sett ut under de senaste 10 åren. Befolkningsökningen under året var dock lägre än förväntat. I prognossammanhang, kan oförutsägbara händelser såsom en pandemi, få betydande genomslag.

Skillnader mellan 2019 och 2020

I tabellen nedan görs jämförelser mellan 2019 års- och 2020-års befolkningsutveckling i Varbergs kommun. Det som är särskilt tydligt är att det dog något fler i kommunen 2020 än 2019 samt att utrikes flyttnetto var högre 2019 än 2020.

Kommunen växer – trots ett instabilt läge

Att Varbergs kommun haft en relativt god befolkningsutveckling under föregående år kan bero på att kommunen är attraktiv och lockar många att bosätta sig och etablera sig här trots ett instabilt läge i omvärlden. Den goda befolkningstillväxten är bland annat en konsekvens av att det har byggts bostäder i olika former som möjliggjort för fler att kunna flytta in till kommunen.

Det finns trender som visar på att allt fler har intresse av att flytta från större städer till mindre städer eller landsbygden. Möjlighet att till exempel arbeta från hemmet skapar nya förutsättningar att friare välja bosättningsort. En sådan utveckling skulle kunna medföra ökad inflyttning till Varbergs kommuns stadsområden och dess landsbygd.

Folkmängdsförändringar

	2020	2019	2018	2017	2016	2015	2014
Inflyttade	2 815	2 755	2 839	2 853	2 961	2 522	2 537
Utflyttade	2 064	1 926	1 983	2 036	2 186	2 002	2 124
Netto	751	829	856	817	775	520	413
Födda	647	663	658	682	653	632	639
Döda	619	547	638	626	591	550	571
Netto	28	116	20	56	62	82	68
Befolkningsökning*	796	971	875	887	838	608	486
Total folkmängd	65 397	64 601	63 630	62 755	61 868	61 030	60 422

* I tabellen stämmer inte folkökningen exakt överens med summan av antalet födda, döda, och flyttnetto. Detta beror på eftersläpning i rapporteringen. De gånger en förändring rapporteras långt efteråt dyker den upp i folkmängden, men redovisas under en justeringspost i stället.

Händelser av väsentlig betydelse

Läs mer om händelserna genom att söka på dem på varberg.se

I januari var det dags för Varberg Sessions #04, en inspirationsdag på temat: Den delade staden.

Foto: Hidvi Group AB

Grenåfärjan lämnar Varberg efter 60 år.

Foto: Tomasz Zurek

Under vintern invigdes laserkonstverket Transmission av konstnären Aleksandra Straimirovic på Världsarvet Grimeton Radiostation.

Saneringen av kvarteret Renen är igång och är därmed världens djupaste sanering av berg.

Kolla Coronaarkivet

Under 2020 lärde vi oss att inte kramas, arbeta med skyddskläder och utan, träffa våra kollegor online och mycket, mycket mer – som vi helst hade sluppit. Men framförallt lärde vi oss att ensam inte är stark. Välkomna in i Coronaarkivet, en plats där vi samlat ihop verkligheten. En verklighet som var och är tuff, jobbig och skoningslös. Men kolla, vad mycket bra och fint som kan födas ur en kris!

Gå in på www.varberg.se/coronaarkivet

Vi bygger för invånarna

Midsommargården, ett nytt särskilt boende i Träslöv (bilden ovanför). Inflyttning våren 2021.
 Förskolan Stenen i Tvååker. Inflyttning våren 2021.
 Förskolan Klapperstenen i Breared (bilden nedanför). Inflyttning våren 2021.
 Bua förskola i Bua. Inflyttning hösten 2021.

I augusti stod den nya Getteröbron redo för trafik.

Under sommaren kunde varbergsbor och besökare prova på Varbergs nya torg: Hertiginnan Ingeborgs torg i nya stadsdelen Västerport. Platsen är egentligen byggarbetsplats ett tag till men öppnades tillfälligt upp och erbjöd aktiviteter för yngre och äldre.

Den 13 meter långa träskulpturen En plats att längta till stod färdig i Bua under hösten.

Foto: Varberg Energi AB

Påskbergsvallen blev Varberg Energi arena lagom till Bois allsvenska premiär.

Från hösten kan den som besöker stadsbiblioteket lära sig mer om det växande Varberg i en ny utställning.

som Hallands bästa skolrestaurang.

Foto: Varbergs Fastighets AB

Ny pumptrack i Åkulla invigdes under sensommaren.

65

I juli blev vi 65 000 invånare i Varbergs kommun!

00

Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten

Styrmodell för Varbergs kommun

Kommunens arbete styrs utifrån beslutade mål – det är en gemensam utgångspunkt för alla koncernens verksamheter. Hur detta målstyrda arbete går till beskrivs i kommunens styrmodell.

I december 2018 antog kommunfullmäktige en styrmodell som berättar hur fullmäktige, nämnder och bolag ska arbeta med mål, ekonomi, kvalitet och uppföljning. Vid varje ny mandatperiod beslutar fullmäktige om strategiska målområden och prioriterade mål som anger den politiska viljeinriktningen för de kommande fyra åren. Utgångspunkten är visionen om Varberg som västkustens kreativa mittpunkt.

Egna mål för nämnder och bolag

Utifrån de gemensamma strategiska målområden och prioriterade mål som kommunfullmäktige beslutar om arbetar varje nämnd och bolag fram och antar egna mål som ska bidra till utveckling och måluppfyllelse inom fullmäktiges strategiska målområden och prioriterade mål. Även grunduppdraget, omvärldsförändringar och analys av verksamhetens kvalitet, resultat och effektivitet kan medföra politiska prioriteringar och mål.

På vägen mot måluppfyllelse

En viktig del i det målstyrda arbetet är att fokusera på de resultat som ska uppnås. För att göra detta enklare kopplas en eller flera resultatindikatorer till varje mål. Resultaten utgör grunden och är ett viktigt underlag för att kunna analysera hur det går med måluppfyllelsen. Nämnderna ansvarar genom sina respektive förvaltningar också för att, i en verksamhetsplan, arbeta fram och beskriva övergripande strategier och aktiviteter som ska genomföras för att målen ska kunna nås.

Samarbete – nyckeln till framgång

En grundläggande utgångspunkt i styrmodellen är att god måluppfyllelse bygger på samarbete. För att största möjliga nytta ska uppnås för kommuninvånarna ska nämnder och bolag samarbeta både i arbetet med att ta fram sina mål och i arbetet för att uppnå dem.

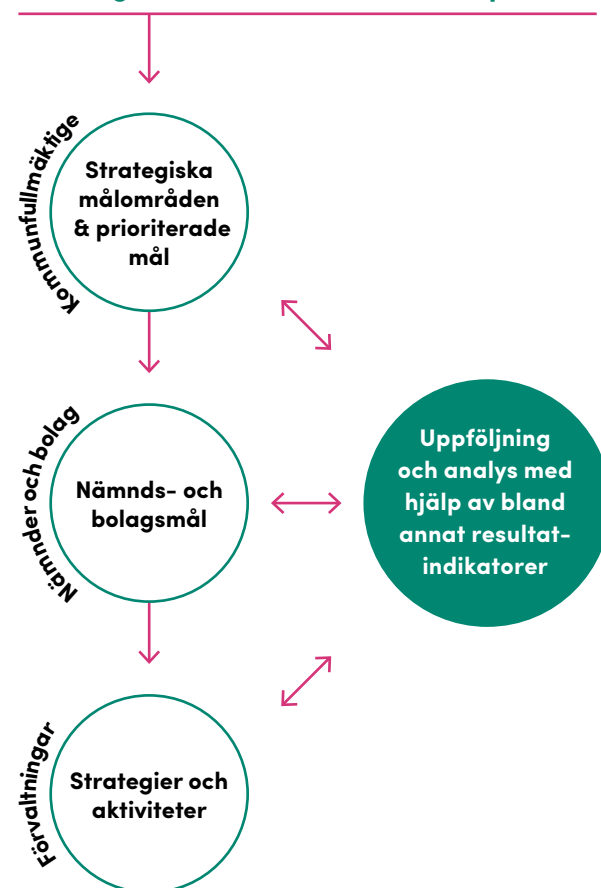
Uppföljning och analys

Systematisk uppföljning och analys är en central och viktig del i styrmodellen. Varje nämnd och bolag ansvarar för att regelbundet och systematiskt följa upp den egna verksamheten utifrån mål och resultat, kvalitet, ekonomi och personal. Kvalitet i analysarbetet är grundläggande för att kunna skapa välgrundade slutsatser och utveckla och förbättra den kommunala verksamheten.

Varje nämnd och bolagsstyrelse rapporterar regelbundet sina ekonomiska resultat till kommunstyrelsen, samtidigt som de beskriver väsentliga personalförhållanden och sitt arbete med målen. Kommunstyrelsen rapporterar sedan vidare till fullmäktige. Genom denna process följs hur verksamheterna håller budget, hur de arbetar för en god måluppfyllelse samt om något av ”risk och väsentlighet” behöver uppmärksammas inom ramen för kommunstyrelsens uppsiktsplikt.

Efter årets fyra första månader görs en gemensam tertiärrapport för samtliga nämnder och bolag, och efter åtta månader presenteras en gemensam delårsrapport och vid årets slut en gemensam årsredovisning. Rapporteringen kompletteras med månadsrapporter och vid behov dialogsamtal mellan kommunstyrelsens arbetsutskott och ledningen för en nämnd eller ett bolag.

Vision: Varberg, västkustens kreativa mittpunkt

I riktning mot visionen.

Det har gått nio år sedan Varberg fick sin vision – att vara Västkustens kreativa mittpunkt. Visionen ska vara en ledstjärna för arbetet inom alla förvaltningar och bolag. Den finns till för att inspirera medarbetare, invånare, företagare och föreningar till att vara med och påverka Varbergs utveckling och bidra till en kreativ miljö. Den är tillåtande och uppmuntrar oss våga. Här finns också grunden för kommunens strategiska målområden men även för de mål som varje nämnd och bolag formulerar utifrån sitt uppdrag.

Visionen är välkänd i organisationen och den är en stark kulturbärare som finns till stöd för många medarbetare i vardagen. Under 2020 sattes visionen på prov på riktigt. Kanske har den aldrig behövts mer sedan den klubbades i kommunfullmäktige 2011.

Medarbetarpriserna

För sjunde året i rad uppmärksammades medarbetare som särskilt utmärkt sig under året. Vinnare utsågs i de tre kategorierna; Årets kreativa medarbetare, Årets värdskapare och Årets jämställare. På grund av pandemin blev prisutdelningen något blygsammare än vanligt.

Reaktionerna varierade mellan allt från chockade miner till segerskrik när pristagarna, som trodde att de skulle medverka i ett reportage, istället blev överraskade av juryn som kom med blommor och diplom för att lämna glädjebeskedet.

Många starka insatser i år

Bland nomineringarna fanns arbetsinsatser av olika slag som kollegor i organisationen tycker är värda att lyftas fram och hyllas. Som väntat hade flera av årets nomineringar ett återkommande tydligt tema; insatser kopplade till pandemin. De visar på en organisation som hållits igång under en svår tid av medarbetare som har modet att tänka om och nytt. De visar att kommunen består av kollegor som ställer upp, inte bara för varandra, utan för dem som verksamheten existerar för – invånarna.

Till kategorierna; Årets kreativa medarbetare, Årets värdskapare och Årets jämställare, bedömde juryn att tre nominerade grupper arbetat på ett extra tydligt sätt mot visionen. Dessutom ville juryn uppmärksamma ytterligare en nominering mot bakgrund av situationen med pandemin. Därför delade juryn 2020 ut ett hedersomnämmande, för insatser som belyser de allvarliga förhållanden som socialförvaltningen haft att hantera under det första halvåret av pandemin.

Juryns hedersomnämmande

Medarbetarna på Östergården, avd. 23 under ledning av Hans Carlström, Kristina Jansson och Martina Skantz-Helgesson uppmärksammas för sina insatser under den intensiva vintern med pandemin.

Juryns motivering: Genom ett tydligt och mycket närvarande ledarskap, mod och genom gott och prestigelöst samarbete har utmaningarna hanterats på ett fördömligt sätt. De vågade ta in hjälp och var öppna för nya arbetssätt. De vågade genomlysna sin verksamhet och med stöd av ett närvarande ledarskap kraftsamlade personalen. Detta sammantaget gjorde det möjligt att hantera krisen.

Årets kreativa företag

På Varbergsgalan, som i år var digital, delades priset Årets kreativa företag ut till Jon Lindén, VD och medgrundare till mjukvaruföretaget Ekkono. Ekkono gör uppkopplade saker smarta.

Ur juryns motivering: Kan man få en gräsklippare att bli begåvad samt tycka att Sakernas Internet är en enkel sak, då är man verkligen ÅRETS KREATIVA FÖRETAG I VARBERG!

VISIONEN: Varberg ska bli Västkustens kreativa mittpunkt

För att lyckas krävs nytänkande, framåtanda, kunskap och mod.

Verksamhetsidé

Vi ska förenkla människors vardag och inspirera dem att uppnå sina drömmar.

Förhållningssätt

Hållbarhet: Vi ska tillgodose dagens behov utan att äventyra kommande generationers möjligheter att tillgodose sina behov socialt, ekonomiskt och ekologiskt.

Delaktighet: Vi har ett öppet klimat och ett inkluderande förhållningssätt som kännetecknas av mångfald, inflytande och omtanke.

Carolina Arvidsson, Julia Anding och Åsa Svensson

Årets jämställare

Julia Anding, projektledare, samhällsbyggnad, Åsa Svensson, landskapsarkitekt, offentliga rummet och Carolina Arvidsson, projektkoordinator, näringslivs- och destinationskontoret, fick utmärkelsen för ett nytänkande arbetssätt som i visionens anda inkluderar framåtanda och mod.

Juryns motivering: För initiativet att lyfta en grupp som sällan hamnar i ramplyuset och låta deras engagemang och kreativitet skapa trygga och trivsamma platser för alla att vistas på. I arbetet med att göra Apelviken till norra Europas ledande surfdestination har de på ett inspirerande och nytänkande sätt uppmärksammat surfande tjejer som har fått bidra med sina idéer om hur Apelviken kan utvecklas. Detta för att skapa en plats med bättre förutsättningar för tjejer när det gäller att ta upp och fortsätta med surf. Arbetet som bland annat har lett fram till utformningen av ett antal mötesplatser i Apelviken är ett lysande exempel på hur de på ett nytänkande sätt har skapat platser som ur ett jämställdhetsperspektiv är till för alla.

Josefine Linjer, Sandra Larsson, Liridon Haxhimustafa och Ingela Lindström

Årets värdskapare

Sandra Larsson, utvecklingsstrateg, utveckling och förvaltning, Ingela Lindström, bygglovshandläggare, bygglovshandledning, Liridon Haxhimustafa, bygglovshandläggare, bygglovshandledning och Josefine Linjer, förvaltningsadministratör, kvalitets- och utvecklingsavdelningen, fick ta emot priset för att ha tagit fram en e-tjänst för bygglovsansökningar.

Juryns motivering: Fyra medarbetare som visat framåtanda och mod och använt sina kunskaper för att skapa en bra e-tjänst för bygglovsansökningar. De har förenklats vardagen för många medborgare som vill ansöka om lov och uppfylla sina byggdrömmar. Kvartetten har byggt en e-tjänst med många komplexa funktioner och att den hann lanseras innan pandemin tog fart passade väldigt bra i tiden. Fyra medarbetare väl värda priset!

Peter Lönvist, Albin Glasell, Angelina Sahlgren Söder och Marcus Friman

Årets kreativa medarbetare

Albin Glasell, lärare, Kulturskolan, Angelina Sahlgren Söder, arrangemangsproducent, Centralen, Peter Lönvist, koordinator, Aktiv senior och Marcus Friman, koordinator, Centralen fick ta emot priset för sitt arbete med att snabbt ställa om till en digital verksamhet.

Juryns motivering: Som en följd av coronapandemin blev många av kultur- och fritidsförvaltningens aktiviteter omöjliga att genomföra. Då tog en handfull medarbetare från olika delar av organisationen initiativ till att bilda ett "videoteam" som med stor kreativitet och kunskap hjälpte sina kollegor att ställa om till en corona-anpassad, digital verksamhet. De vågade tänka nytt och jobbade hårt med kommuninvånarna i fokus. Videoteamets arbete var en förutsättning för att förvaltningen skulle kunna skapa ljusglimtar, andrum och gemenskap för Varberg kommuninvånare i en tid präglad av osäkerhet.

Mandatfördelning

Under mandatperioden 2018–2022 styrs Varbergs kommun av moderaterna, kristdemokraterna, centerpartiet och liberalerna. Övriga partier i kommunfullmäktige är socialdemokraterna, sverigedemokraterna och vänsterpartiet. Det har inte skett några förändringar i mandatfördelningen under året.

Mandatfördelning tre senaste perioderna

Parti	2019–2022	2015–2018	2011–2014
Socialdemokraterna	18	20	20
Moderaterna	13	14	18
Centerpartiet	9	7	7
Liberalerna	5	4	4
Vänsterpartiet	4	2	2
Kristdemokraterna	4	2	2
Sverigedemokraterna	8	6	2
Miljöpartiet	0	4	4
SPI	0	2	2
Totalt	61	61	61

Intern kontroll

Arbetet med intern kontroll är lagstadgat och utgör en viktig del i det systematiska kvalitetsarbetet. Den interna kontrollen ska utveckla och säkerställa funktion och kvalitet i kommunens samtliga verksamheter och därmed minska risken för avsiktliga eller oavsiktliga fel. Enligt bestämmelserna i kommunallagen är varje nämnd skyldig att inom sitt område se till att den interna kontrollen är tillräcklig.

Det övergripande ansvaret för att det finns en tillräcklig intern kontroll i kommunen vilar på kommunstyrelsen, som med utgångspunkt från nämndernas rapporter ska utvärdera kommunens samlade arbete med intern kontroll och vid behov ta initiativ till förbättringar.

Arbetet med intern kontroll är riskbaserat och ska bygga på en risk- och väsentlighetsanalys. Nämnderna ska inför varje nytt verksamhetsår upprätta en plan för den interna kontrollen och beskriva vilka kontrollaktiviteter som ska genomföras.

Uppföljning av intern kontroll

Kommunfullmäktige beslutade 2013 om intern kontroll för Varbergs kommun. Detta beslut innefattar "Riktlinjer och tillämpningsanvisningar för Varbergs kommun" vilka bland annat anger att respektive nämnd har det yttersta ansvaret för den interna kontrollen inom respektive verksamhetsområde. Den enskilda nämnden ansvarar för att senast i mars månad varje år anta en plan för den interna kontrollen. Denna plan överlämnas till kommunstyrelsen senast under samma månad.

I och med att den interna kontrollen redovisas till kommunstyrelsen i mars månad finns inget underlag avseende 2020 års interna kontroll som går att presentera i Årsredovisning 2020. Den rapportering som presenteras i denna årsredovisning avser 2019 års interna kontroll.

Intern kontroll 2019

Den sammanfattande bilden av kommunens interna kontroll är att den fungerar väl men det finns kontrollmoment som måste förbättras och åtgärdas. Alla nämnder har haft en antagen internkontrollplan för 2019 samt en väl fungerande process för uppföljning och åtgärd. De negativa kontrollmoment som rapporterades för 2019 var 7 av totalt 73 kontrollmoment. Kommunstyrelsen beslutade att uppdra till de nämnder som har negativa kontrollmoment att redovisa vilka åtgärder som har vidtagits i samband med 2020 års uppföljning av intern kontroll.

God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning

Finansiell analys

För att beskriva och analysera kommunens ekonomiska läge används en uppställning som är inspirerad av den finansiella analys som är framtagen av Kommunforskning i Väst (Kfi) vid Göteborgs universitet. Den bygger på fyra finansiella aspekter:

- kapacitet
- risk
- beredskap
- kontroll

Modellen omfattar en genomgång av den finansiella utvecklingen, av lång- respektive kortsiktig betalningsberedskap och betalningskapacitet samt av riskförhållande. Målsättningen är att med modellens hjälp kunna identifiera eventuella finansiella problem och klargöra om kommunkoncernen (kommunen och dess bolag) och kommunen har en god ekonomisk beredskap. Varje perspektiv inleds med en översiktlig analys av hela kommunkoncernens finansiella ställning, för att sedan mer djupgående analysera kommunen.

I de fall som jämförelser görs med liknande kommuner avses då Alingsås, Falun, Karlskrona, Lidköping, Värnamo, Ystad och Östersund.

Resultat Kommunkoncernen

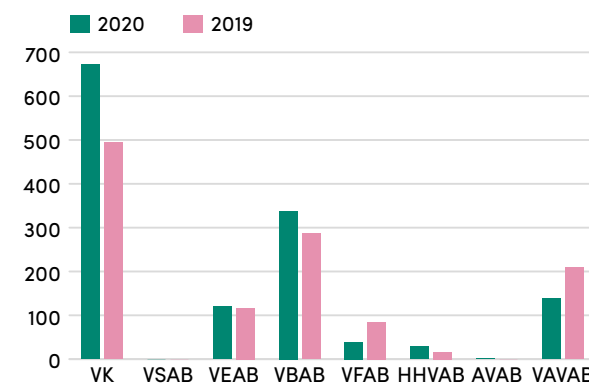
2020 års resultat för kommunkoncernen är mycket bra och 116 mnkr bättre än budget. Året har präglats av stor osäkerhet i resultatprognoserna då pågående pandemi gjort det svårt att förutsäga hur restriktioner både globalt och lokalt skulle påverka det ekonomiska utfallet. Trots osäkerheten har i princip hela kommunkoncernen överträffat budget. I analysen är det dock viktigt att beakta att delar av resultatet kommer från engångseffekter såsom utökade generella statsbidrag, exploateringsintäkter och försäljning av anläggningstillgångar.

Elpriserna hämtade sig från låga nivåer på våren och bidrog tillsammans med höga anslutningsintäkter till att resultatet för Varbergs Energi AB blev starkare än budget. Hallands Hamnar Varberg AB fortsätter visa resultat på historiskt höga nivåer tack vare fortsatt stor efterfrågan på sågade trävaror. Varberg Bostads AB har sålt en fastighet under året som påverkat resultatet positivt med 14 mnkr. Bolagen beskrivs mer utförligt i avsnittet för verksamhetsberättelser. Resultaten i tabellen är efter genomförda koncerninterna eliminerings.

Mnkr	2020	2019	2018
Kommunkoncernen	280	260	280
Varbergs kommun (VK)	153	116	157
Varbergs Stadshus AB (VSAB)	7	-9	-6
Varberg Energi AB (VEAB)	77	70	59
Varbergs Bostads AB (VBAB)	76	96	122
Varbergs Fastighets AB (VFAB)	11	-3	17
Hallands Hamnar Varberg AB (HHVAB)	15	11	14
Arena Varberg AB (AVAB)	-10	-10	-9
Varberg Vatten AB (VAVAB)	-2	-1	-4

Bolagens investeringar uppgick till 666 mnkr vilket är en lägre nivå än 2019. Investeringarnivån kommer att öka under perioden fram till 2030. Den sammanvägda bilden av resultatet för kommunkoncernen är en välmående koncern som har förbättrat sin ekonomiska styrka för att klara av de framtida utmaningarna. Samtliga bolag har en verksamhet som efterlever ägardirektiven.

Nettoinvesteringar kommunkoncernen, mnkr

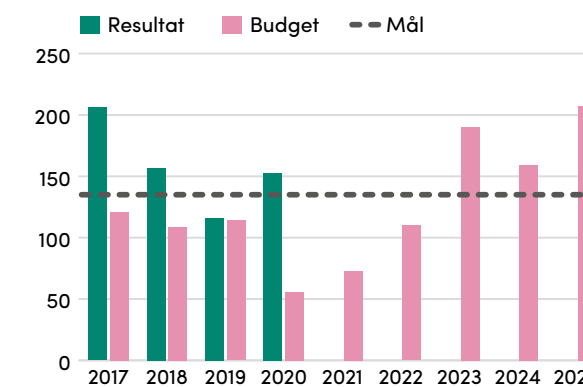

Kommunen

För att uppnå kommunallagens bestämmelser om god ekonomisk hushållning har kommunfullmäktige fastställt två finansiella mål:

- Årets resultat ska i genomsnitt uppgå till minst 135 mnkr per år för perioden 2017–2025.
- Årets soliditet ska i genomsnitt uppgå till minst 60 procent per år för perioden 2017–2025, exklusive pensionsåtaganden och internbankslån till kommunens bolag.

Resultat i relation till finansiellt mål, mnkr

Årets resultat

Kommunens resultat 2020 blev 153 mnkr, vilket är knappt 100 mnkr bättre än budgeterad nivå. Resultatet överstiger det genomsnittliga finansiella resultatmålet på 135 mnkr och stärker med det kommunens förutsättningar att nå det finansiella målet över perioden 2017 fram till 2025. Resultatet är starkt påverkat av de statliga stödåtgärder som vidtog i inledningen av pandemin och den positiva avvikelser mot budget kan i sin helhet förklaras av förstärkta generella statsbidrag och ersättning för sjuklönekostnader.

Nämnderna visar ett underskott mot budget med 10 mnkr vilket vägs upp av en positiv budgetavvikelse för kommungemensamma poster med 25 mnkr så som exempelvis ej fördelade budgetmedel, pensioner och avräkning arbetsgivaravgift. Skatteintäkter och finansnetto avviker positivt med 82 mnkr. Nämndernas resultat i förhållande till budget har starkt påverkats av pandemin. Påverkan är dock inte entydig då vissa verksamheter har upplevt en större verksamhetsomfattning och med det högre intäkter och kostnader och andra verksamheter det motsatta. De finansiella nettointäkternas positiva budgetavvikelse hänger samman med lägre snittränta än budgeterat samt att nyupplåning har genomförts i lägre omfattning och senare på året än planerat. Avvikelsen för skatteintäkter och kommunalekonomisk utjämning förklaras av de extra generella statsbidrag som tillförts kommunen i samband med pandemics början.

Sammanfattningsvis avviker resultatet kraftigt positivt gentemot beslutad budget men har sin tydliga förklaring i de engångseffekter som pandemin medfört. Även om resultatet för 2020, liksom 2018 och 2017, avviker positivt från såväl finansiellt mål som budget, är det viktigt att beakta att kommunens planerade investeringarnivå framöver kommer att kräva resultat på i genomsnitt minst 135 mnkr per år. Det i sin tur ställer krav på en aktiv ekonomisk planering och styrning.

Det är också viktigt att beakta att stora delar av resultatet kommer av engångseffekter såsom reavinster på fastighetsförsäljning och exploateringsöverskott. Utan dessa poster är kommunens resultat i genomsnitt 37 mnkr per år under perioden 2017–2020. Det motsvarar ca 1% av skatter och statsbidrag vilket är i underkant (men inte alarmerande lågt) för en

investeringsintensiv och växande kommun.

Nämndernas sammantagna negativa avvikelse förklaras till stor del av förskjutna exploateringsintäkter vilka kommer att tillföras kommunen under kommande år. En större negativ faktor är att socialnämnden visar ett resultat på -12 mnkr. Denna avvikelse är inte en tillfällig effekt för 2020 utan kommer kräva åtgärder under 2021 för att nå en budget i balans. Socialnämnden är också den nämnd som påverkats mest av pandemin men påverkan syns inte i det ekonomiska resultatet eftersom staten ersatt för de uppkomna merkostnaderna.

Resultatet på 153 mnkr avviker avsevärt mot den prognos som lämnades i delårsrapporten efter augusti (302 mnkr) eftersom den innehöll en redovisningsmässig intäkt avseende Getteröbron på ca 150 mnkr. Bron blev inte överlämnad till kommunen under 2020 som prognostiserat utan väntas istället påverka resultatet för 2021. Mer om årets prognoser finns att läsa under avsnittet för driftsredovisning.

Skatte- och nettokostnadsutveckling

Kommunens nettokostnadsandel visar hur stor del av skatteintäkterna och den kommunalekonomiska utjämningen som går åt till att täcka olika typer av löpande kostnader i verksamheten. Nettot av intäkter och kostnader 2020 visar att 96,1 % av skatteintäkterna togs i anspråk. Det är en förbättring jämfört med föregående års nettokostnadsandel som var 97,1 %.

Skatteintäkterna ökade under året med 6,0 % och nettokostnaderna ökade med 4,9 %. Det är alltid, ur ett ekonomiskt perspektiv, positivt om ökningen av skatteintäkterna är högre än nettokostnadsutvecklingen, annars urholkas ekonomin på sikt. Nettokostnadsökningen förklaras av ökade lokala lönekostnader samt av ökade kostnader för avskrivningar kopplat till kommunens investeringsverksamhet. En högre ökningstakt av nettokostnaderna än skatteintäkterna är inte långsiktigt hållbar och något som beaktas i kommande budgetarbete.

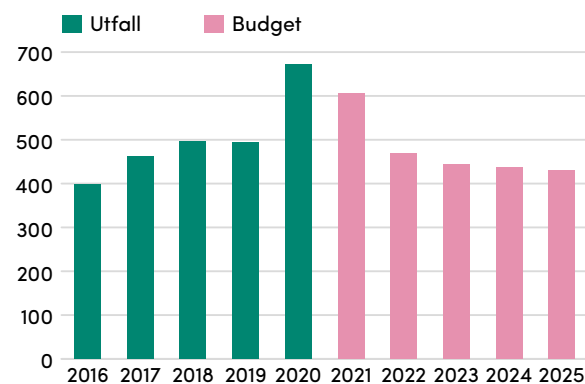
Personalkostnaderna stod för 61,7 % av verksamhetens kostnader och utgjorde en stor del av årets nettokostnadsökning. Totalt uppgick personalkostnaderna till 2 546 mnkr, vilket innebär en ökning med 4,7 % jämfört med föregående år. Detta förklaras framför allt av att avtalsrörelsen för 2020 innebar en kostnadsökning med 2,0 % samt att antalet månadsavlönade ökade, både tillsvidareanställda och visstidsanställda, vilket inneburit att den producerade tiden ökade med 1,1 %.

Kommunalskatten är låg i Varberg jämfört med andra kommuner. Detta är en resurs utifrån ett finansiellt perspektiv eftersom det innebär möjligheter att förstärka ekonomin, vilket är svårare i en kommun med högre skatt.

Kommunalskatt, %	2020	2019	2018
Varbergs kommun	20,33	20,33	20,33
Rikets kommuner, vägt medel	20,72	20,70	20,74
Liknande kommuner	21,43	21,43	21,49

Årets investeringar

Den samlade investeringsvolymen för 2020 uppgick till 673 mnkr. Av den beviljade årsbudgeten på 895 mnkr, inklusive överföring från 2019, har 75,2 % använts. Den relativt höga uppbyggnaden av budget kommer sig av ett aktivt arbete att fördela budgetmedel för fleråriga projekt utifrån en realistisk tidplan samt genom att flera stora investeringsprojekt, såsom ny simhall och nytt äldreboende, är i genomförandefas. De fleråriga projekten visar över tid att det finns en god samstämmighet mellan budgeterad nivå och slutligt utfall för respektive investering.

Nettoinvestering, mnkr

Med utgångspunkt i att årets resultat når upp till de finansiella målen ligger 2020 års investeringsvolym på en något hög nivå men helt inom vad som är planerat. I ett långsiktigt perspektiv är det av stor vikt att taket för investeringsnivån är cirka 500 mnkr per år under förutsättning att driftresultatet följer det finansiella resultatmålet för perioden på plus 135 mnkr, i genomsnitt per år. Om den genomsnittliga investeringsnivån, över tid, överstiger 500 mnkr får det till följd att det finansiella resultatmålet måste höjas.

Ett annat viktigt mått vid analys av investeringsnivåer är skattefinansieringsgraden. Den mäter hur stor andel av investeringarna som kan finansieras med de skatteintäkter som återstår när den löpande driften är hanterad. En skattefinansieringsgrad på 100 % innebär att kommunen har skattefinansierat samtliga investeringar som är genomförda under året och att kommunens långsiktiga handlingsutrymme därmed förstärks. Alternativet till skattefinansiering är lån. Det skattefinansierade utrymmet för investeringar definieras som årets resultat plus avskrivningar. Förhållandet mellan investeringsnivån och avskrivnings-/resultatnivån ger en indikation på om investeringsnivån ökar kommunens skuldsättning i den grad att det indirekt minskar utrymmet för driftskostnader i verksamheten.

Skattefinansierad del av kommunens investeringar

	2020	2019	2018
Investeringsnivå, mnkr	673	495	497
Skattefinansierad del av investeringarna, %	53	62	68

Av tabellen ovan framkommer att kommunens skattefinansieringsgrad sjunker, vilket beror på att investeringsvolymen ökat mer än resultatet och avskrivningarna tillsammans. Finansieringsgraden kommer att minska under perioden fram till 2030 som följd av de höga investeringsnivåerna som planeras under denna period. En minskad finansieringsgrad är helt i linje med de finansiella målen och den ekonomiska styrningen och får till följd en ökad låneskuld för kommunen.

Kapacitet Kommunkoncernen

I förhållande till 2019 är koncernens soliditet oförändrad och uppgår till 37 %. Soliditeten bibehålls tack vare de starka resultat som kommunkoncernen visar samt att investeringsnivåerna inte helt når upp till de budgeterade. En försämrad soliditet är inräknad i den ekonomiska planeringen och är ett sätt att hantera det stora investeringsbehov som föreligger.

Soliditet, %	2020	2019	2018
Kommunkoncernen	37	37	37
Varbergs kommun	58	59	64
Varbergs Stadshus AB	21	22	23
Varberg Energi AB	37	34	33
Varbergs Bostads AB	40	42	41
Varbergs Fastighets AB	11	8	9
Hallands Hamnar Varberg AB	64	44	42
Arena Varberg AB	68	64	79
Varberg Vatten AB	15	12	13

En viktig parameter för att avläsa koncernens långsiktiga kapacitet är att se på utvecklingen av soliditeten. Soliditeten påverkas av förändringen av tillgångar och skulder samt hur resultatet utvecklas över tid.

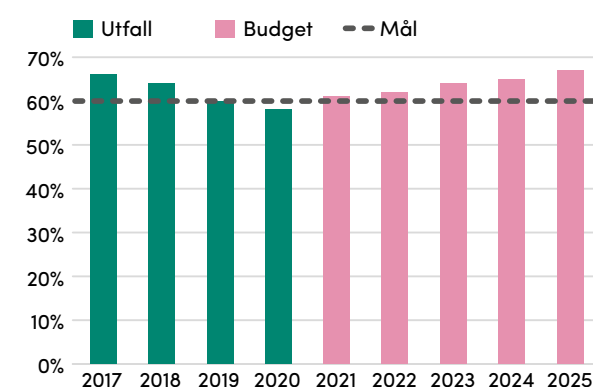
Det är av stor vikt att de olika bolagen som ingår i kommunkoncernen har en soliditet som följer ägardirektiven. I annat fall riskerar kommunen såsom ägare att få tillskjuta medel om bolagen får finansiella svårigheter.

Den sammanvägda bilden av kapaciteten för kommunkoncernen är att den har en god nivå. I och med att investeringsnivåer samt ägardirektiv hanteras av moderbolag, samt kommunfullmäktige, sker en löpande uppsikt av bolagen

Kommunen**Soliditet och skuldsättningsgrad**

Soliditeten anger hur stor del av kommunens tillgångar som finansieras med eget kapital. Ju högre soliditet kommunen har, desto lägre är skuldsättningen. Hur soliditeten utvecklas beror därmed på två faktorer: det årliga resultatet och förändringen av tillgångarna. Vid en finansiell analys är det soliditetens förändring som är av intresse, inte dess storlek.

Kommunens soliditet för 2020 ligger på 35,3 %, vilket är något lägre än föregående år. Vid en jämförelse med andra kommuners soliditet är det viktigt att beakta Varbergs kommuns upplägg med en internbank som innebär att man har dotterbolagens skulder samt fordringar på bolagen i balansräkningen, det gör att kommunens balansräkning ökar och soliditeten, som är ett relativt mått, minskar. Om man räknar bort skulderna för kommunens bolag i internbanken är kommunens soliditet 58,0 %, vilket även det är en försämring i förhållande till föregående år.

Finansiellt mål Soliditet, %

Den del av tillgångarna som finansieras med främmande kapital benämns skuldsättningsgrad och är soliditetens motsats. För 2020 har kommunen en egen låneskuld på 1 040 mnkr samt lån för de fordringar som finns i internbanken. Kommunen har även kortfristiga skulder (till exempel leverantörsskulder) och avsättningar. Den aktuella skuldsättningsgraden har ökat från 64 % till 64,6 %. Den försämrade soliditetsnivån ligger i linje med budgeten för 2020 som angav en försämrad soliditet beroende på stora investeringsnivåer. Efter 2021 beräknas soliditetsnivån öka vilket får till följd att det finansiella målet uppnås över tid.

Risk och kontroll**Kommunkoncernen**

En god ekonomisk planering innebär att kommunkoncernen under ett kort och medellångt perspektiv inte behöver vidta drastiska åtgärder för att möta finansiella problem. Kommunkoncernen bör upprätthålla en sådan betalningsförmåga att man kan betala sina löpande utgifter utan att behöva låna kortsiktigt. Ett mått som visar den kortsiktiga betalningsförmågan är kassalikviditeten.

Kommunkoncernen redovisade 2020 en kassalikviditet på 56,1 % vilket är i nivå med tidigare år och en medvetet låg nivå i syfte att inte ha för mycket likvida medel på banken då minusräntan gör det till en belastning för banken.

Kassalikviditet kommunkoncernen, %

	2020	2019	2018
Kommunkoncernen	56	49	60
Liknande kommunkoncerner		155	118
Rikets kommunkoncerner		67	65

Utöver de bokförda likvida medlen fanns vid årets slut en outnyttjad checkkredit på 200 mnkr för kommunkoncernen. En relativt låg kassalikviditet kräver ett aktivt arbete med likviditesplaneringen.

En av de mer övergripande riskerna för koncernen är ränteutvecklingen avseende låneskulden på 5 247 mnkr. Låneskulden fördelas framförallt på fastighetsbolaget, bostadsbolaget, energibolaget, vattenbolaget samt kommunen. För samtliga bolag finns en räntepolicy som är relaterad till respektive bolags riskbenägenhet. Under året har en räntepolicy även beslutats för kommunen. I och med att räntebindningarna följer respektive räntepolicy, hålls riskfaktorn på en nivå som är ekonomiskt försvarbar. För 2020 var den genomsnittliga räntenivån 1,1 % och en ränteförändring med 1 procentenhet av de rörliga lånen hade för år 2021 inneburit en ränteeffekt med 22 mnkr. Den sammanvägda bilden av risk och kontroll för koncernen är på en fortsatt god nivå.

Kommunen**Likviditet**

Likviditeten beskriver kommunens kortsiktiga betalningsförmåga. Den kan visas som omsättningstillgångar i relation till kortfristiga skulder. Om måttet är 100 % innebär det att omsättningstillgångarna är lika stora som de kortfristiga skulderna. Ju lägre tal, desto större är risken att likviditetsbrist uppstår. I kommunens kortfristiga skulder för 2020, totalt cirka 1 736 mnkr, ingår en semesterlöneskuld på cirka 158 mnkr som troligen inte kommer att omsättas under det närmaste året. Bortsett från semesterlöneskulden uppgår årets kassalikviditet till 55,8 %. Kassalikviditeten påverkas positivt av att kommunen har en outnyttjad checkkredit på 200 mnkr. Jämfört med 2019 har kassalikviditeten sjunkit något vilket framförallt beror på en medveten sänkning av likviditetsnivån. Likviditeten har sänkts till 311 mnkr. Målsättningen är en nivå på runt 100 mnkr.

Kassalikviditet kommunen, %

	2020	2019	2018
Inklusive semesterskuld	51	53	63
Exklusive semesterskuld	56	58	71

Borgensåtagande och skuldsättning

När en kommun bedöms ur ett riskperspektiv är det viktigt att se vilka borgensåtaganden som finns. Varbergs kommun har idag borgensåtagande på 558 mnkr, varav 500 mnkr avser Varbergs Stadshus AB:s lån. Kommunen har en internbank som sköter all in- och utlåning av externa medel till kommunen och till de kommunala bolagen. Räntan för de förmedlade lånen ger lika mycket räntetäckning från bolagen som räntekostnader till banken, vilket ger ett räntenetto på noll. Det finns skulder för dotterbolagen på 3 707 mnkr via internbanken, vilket är en ökning med 177 mnkr jämfört med föregående år.

Kommunen har en låneskuld som uppgår till 1 040 mnkr, föregående år 800 mnkr. Stibor-räntan har varit negativ under andra halvåret vilket har medfört låga räntekostnader.

Risken för dotterbolagens skulder bedöms som liten, eftersom bolagen har ett positivt kassaflöde från den löpande verksamheten. De kommunala bolagen följer också i stort sett sina budgetar på ett tillfredsställande sätt och det innebär att kommunen har kontroll över deras verksamhet.

Hantering av kommunkoncernens skuldsättning styrs av fullmäktiges finanspolicy med tillhörande tillämpningsanvisningar. De totala skulderna i kommunkoncernen är summan av internbankens skulder samt skulderna i Varbergs Stadshus AB, totalt 5 247 mnkr.

Genomsnittsräntan inklusive derivat är 1,1 % och den genomsnittliga bindningstiden är 2,1 år. Eftersom räntan de senaste åren har sjunkit till rekordlåga nivåer är marknadsvärdena negativa för skuldportföljen, då lån och räntederivat tidigare har bundits vid högre nivåer. De negativa marknadsvärdena på lån och derivat innebär ingen risk eftersom de kommer att behållas hela löptiden och undervärdena kommer inte att realiseras i förtid.

Vid sidan av dessa åtaganden har kommunen tecknat en solidarisk borgen för Kommuninvests skulder, kommunens andel av dessa skulder är 1,0 %.

Sammanfattning finansiell analys

2020 har till stora delar präglats av den pågående pandemin. Initialt befarades en påverkan på kommunkoncernens ekonomi men tack vare de statliga stödåtgärder som tidigt sattes in så har den ekonomiska krisen uteblivet och istället inneburit höga resultat i Varberg och i hela den offentliga sektorn.

Även om intresset för det ekonomiska utfallet enskilda år är stort så är kommunkoncernens långsiktiga planering och utveckling det viktigaste. För att säkra långsiktigheten styr kommunfullmäktige

verksamheten med ett aktivt arbete utifrån en styrmodell som utgår från vision, strategiska målområden, prioriterade mål, samt finansiella mål. I ett långt perspektiv är den sammanfattande bilden av Varbergs kommun utifrån ett finansiellt perspektiv en kommun och koncern med god grundekonomi. Detta avspeglas bland annat i en god soliditet och budgetföljsamhet samt låg kommunalskatt.

Den finansiella analysen visar att den ekonomiska styrkan under de senaste åren har försämrats till följd av höga investeringsnivåer i relation till respektive års resultatnivå. Denna utveckling följer dock antagna planer men kräver ett fortsatt aktivt arbete för att hålla en balans mellan uppvisade resultat och investeringsvolymerna.

Det kommer fortsatt krävas en aktiv styrning i bolag och nämnder för att det finansiella läget inte ska försämrats mer än vad de finansiella målen anger. Ett område som fortsatt kommer stå i fokus är utvecklingen av nämndernas nettokostnader.

Samtliga nämnder står inför utmaningen att anpassa sina driftskostnader till de ramar som angetts i budget 2021–2025. Denna anpassning kräver omställning och effektivisering samt översyn av ambitionsnivåer och kvalitetsnivåer i verksamheterna.

FINANSIELLA MÅL**Måluppfyllelse 2017–2025**

Finansiellt mål 1: Årets resultat ska i genomsnitt uppgå till minst 135 mnkr per år för perioden 2017–2025.

Avstämning: Resultatet för 2020 uppgår till 153 mnkr och beaktat tidigare års resultat och planerat resultat för 2021–2025 kommer målet att uppnås.

Finansiellt mål 2: Årets soliditet ska i genomsnitt uppgå till minst 60 procent per år, exklusive pensionsåtaganden och internbankslån till kommunens bolag (2017–2025).

Avstämning: Soliditetsmålet för 2020 uppgår till 58 % och beaktat tidigare års soliditet och planerad soliditetsnivå för 2021–2025 kommer målet att uppnås.

Kommentar: Både resultat och soliditetsmål för åren 2017 till 2020 underlättar det framtida arbetet med att anpassa resultat och investeringar till en nivå som är i samklang med de finansiella målen.

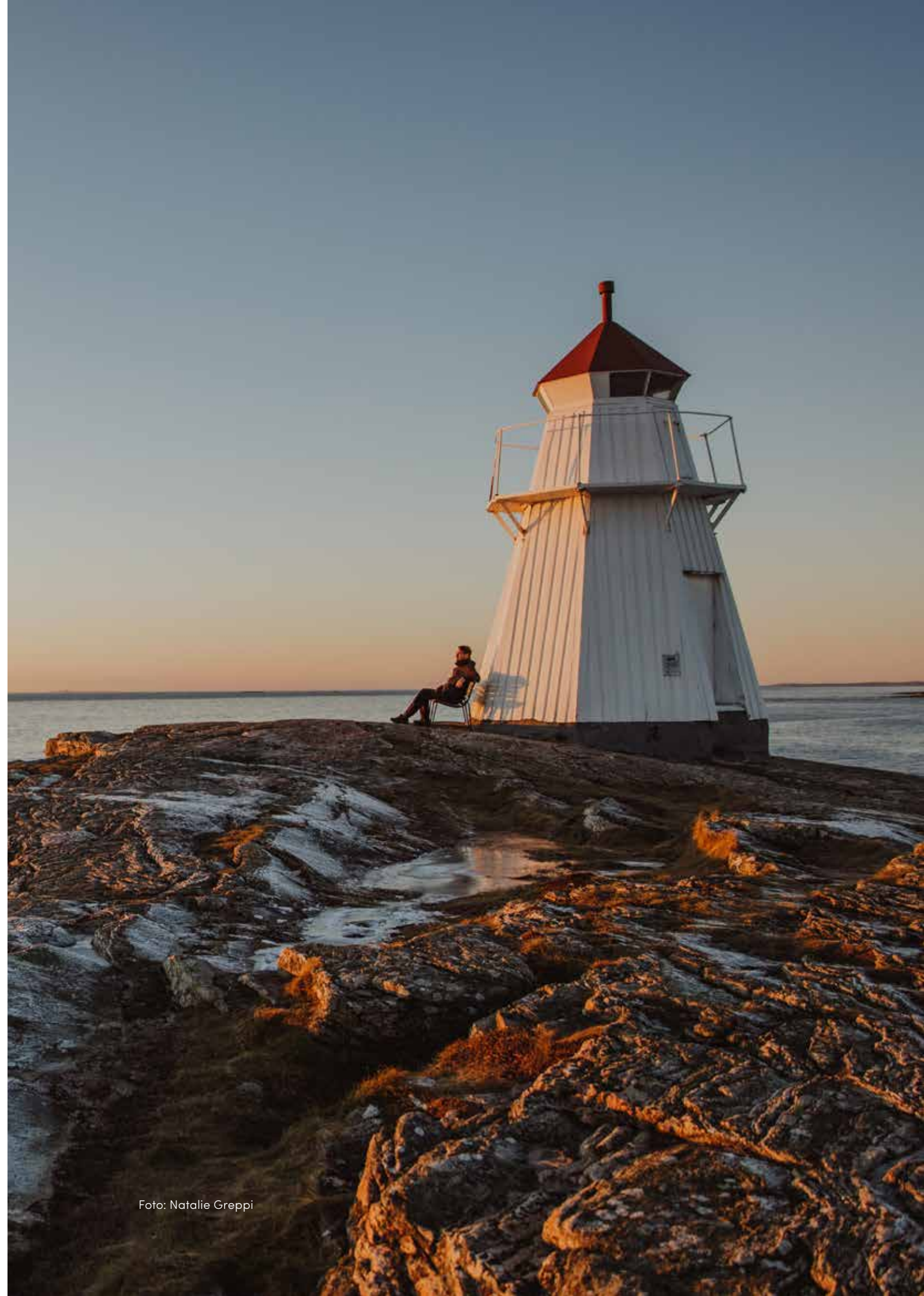

Foto: Natalie Greppi

Målredovisning

Under perioden 2020–2023 har kommunkoncernen fokus på fyra strategiska målområden och nio prioriterade mål, beslutade av kommunfullmäktige.

Målområdena och de prioriterade målen är långsiktiga och bygger på aktivt utvecklingsarbete över tid. Sammantaget är bedömningen att kommunkoncernen har kommit en bit på väg mot måluppfyllelse inom samtliga målområden och att det tagits steg framåt under året trots den rådande situationen med pandemin som försvårat vissa aktiviteter.

Mycket har hänt inom alla målområden under året, men allt går inte att berätta om i årsredovisningen. På kommande sidor ges en redovisning av utvalda delar av arbetet under året och en sammanfattande analys kring måluppfyllelsen och vilka resultat som uppnås så långt.

Bedömning av måluppfyllelse

Bedömning av måluppfyllelsen för varje målområde är gjord utifrån en tregradig skala:

1. Stark utveckling i målarbetet och på god väg mot måluppfyllelse

2. Utveckling inom vissa områden och på väg mot måluppfyllelse

3. Svag utveckling i målarbetet och i relation till målområdet

Målområde 1: Ett samhälle för alla

Prioriterade mål

- Varberg ska vara en inkluderande kommun som präglas av tillit och social sammanhållning.
- Alla invånare ska genom delaktighet och valfrihet få de bästa förutsättningarna genom livet.

Bakgrund

Målområdet har sin bakgrund i att människors tillit till varandra och till samhällsinstitutioner är grundläggande för såväl ekonomisk utveckling som offentlig välfärd. Sambandet mellan hög tillit och välfärdsindikatorer som god hälsa, låg kriminalitet, hög grad av trygghet och uppskattad lycka är väl dokumenterad i forskningen. En polarisering i samhället riskerar att medföra ökade klyftor mellan olika grupper.

Årets arbete och resultat

Social hållbarhet i fokus

Den sociala dimensionen i kommunens hållbarhetsmål ger vägledning till måluppfyllelse. Förberedelse för det första hållbarhetsbokslutet pågår. Detta är en del av ett större arbete med att utveckla en process för lokalt agenda 2030-arbete. Ett koncerngemensamt hållbarhetsnätverk har också bildats.

Revidering och utveckling av strategi, för långsiktig inkludering pågår också. Strategin ska bli tydligare och mer relevant utifrån den situation inkluderingsarbetet befinner sig idag och ska bidra till att detta förankras bättre i kommunens verksamheter.

Förbättrade möjligheter till dialog och delaktighet

Varberg direkt, kommunens kontaktcenter, är en betydande funktion i anpassad information till olika medborgares behov. För att ytterligare öka tillgängligheten har en ny kontaktväg etablerats utöver telefon, e-post och besök. Via en chatt kan nu kommuninvånare och andra kommunicera med

Måluppfyllelse:

Den samlade bedömningen är att vi är på väg mot måluppfyllelse och har kommit en bit på väg i relation till de prioriterade målen. Resultatutvecklingen är i stort enligt plan men det krävs ytterligare insatser av nämnder och bolag för att kunna nå måluppfyllelse. Det noteras också att framdriften i nämnder och bolag är ojämn.

kommunvägledarna i Varberg direkt.

Många av kommunkoncernens verksamheter har under pandemiåret utvecklat digitala alternativ till fysiska möten med invånarna. Exempelvis digitalt nationaldagsfirande och digitala mötesplatser för ungdomsgårdar. Även dialoger med invånare och samråd med allmänheten har genomförts digitalt för att skapa delaktighet.

Att skapa bra och inkluderande boendemiljöer bidrar till förflyttning inom målområdet. Varbergs Bostads AB arbetar med detta genom samspel och öppen dialog med hyresgästerna. Genomförande av dialogmöten sker återkommande, bland annat i samband med stora nybyggen eller förändringar i utemiljön.

Även arbetssätt för att öka upplevelsen av delaktighet och trygghet i särskilt boende för äldre utvecklas. Vissa särskilda boenden har så kallade boråd där de äldre själva har möjlighet att påverka och komma med förslag kring aktiviteter, måltider, underhållning och utflyktsmål.

Barn och unga en viktig målgrupp

Socialnämnden arbetar med barns delaktighet då detta har en stor påverkan på den psykiska hälsan. Att öka den upplevda livskvaliteten för barn och unga samt deras familjer är prioriterat. Detta syns bland annat i framtagandet av en övergripande och långsiktig handlingsplan för barn och unga som ska ange gemensamma prioriteringar med fokus på tidiga samordnade insatser. Arbetet bygger på ett samarbete mellan flera nämnder.

Arbetet kring barnkonventionen har intensifierats. Dialog pågår mellan de samhällsbyggande nämnderna och bolagen i syfte att skapa en plattform för kunskapsutbyte. En barnkonsekvensanalys kring ungdomars upplevelse av tillgängligheten och attraktiviteten i stadens offentliga rum har genomförts.

Goda förutsättningar genom livet

På grundskolorna sker ett aktivt arbete för att fler elever ska nå målen. Satsningar för språkutveckling, tillgängliga lärmiljöer, trygghet och studiero samt förbättrade övergångar är i fokus på flera skolor. I utvecklingsarbetet ingår också att öka elevers delaktighet och inflytande i planering och utvärdering av undervisningen, differentiering av undervisningen så att den möter elevers olika intressen och förutsättningar samt att öka lärares kunskaper om normer, motivation och ledarskap i klassrummet.

Inom vuxenutbildningen och yrkeshögskolan har en stor omställning till distansutbildningar ägt rum och kortare utbildningar har startats för att möjliggöra en snabb omställning på arbetsmarknaden. Arbetslösheten har ökat jämfört med föregående år. Hårdast drabbas unga och utrikes födda. Detta har lett till ett ökat antal deltagare inom kommunens arbetsmarknadsverksamhet. Ett strukturerat och systematiskt samarbete har skapats mellan socialnämnden och utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden för att arbeta med frågor som spänner över förvaltningsgränserna inom detta område.

Sammanfattande analys av utvecklingen inom målområdet

I Varbergs kommun ska samhället kännetecknas av hög tillit, trygghet och stark social sammanhållning. Inkludering, jämställdhet, delaktighet och stöttning av civilsamhället är centrala begrepp i beskrivningen av målområdet. Det finns långsiktiga strategier och ett målinriktat arbete pågår. Samverkan mellan nämnder och bolag samt systematik i arbetet ger förutsättningar för styrka och effektivitet i måluppfyllelse. Detta kan dock utvecklas än mer. Målområdets resultatindikatorer visar en varierad utveckling och sammanfattningsvis kan det konstateras att få indika-

torer visar en uppåtgående trend. Det behövs ett ökat fokus kring arbetet med social hållbarhet inom hela kommunkoncernen.

Den snabba digitala utvecklingen i samband med pandemin, ökar risken att fler hamnar i utanförskap. Viktigt att komma ihåg är att människor som hamnar i utanförskap inte är en homogen grupp och att inkludering inte handlar om att individer som på olika sätt bryter mot majoritetsnormen ska visa sig förmögna att anpassa sig till majoriteten, utan om ett öppet samhälle. Ett medvetet arbete kring inkludering och jämställdhet behöver kontinuerligt ske i kommunens samtliga verksamheter. Det finns goda exempel att dra lärdom av, där gemensamt och strukturerat arbete resulterat i förflyttning framåt.

För att bygga ett starkt demokratiskt samhälle som präglas av tillit krävs mod att på olika sätt möta medborgarna för att bygga tillitsfulla relationer. Det är också av avgörande betydelse att vid dialog säkra representation utifrån olika perspektiv, exempelvis diskrimineringsgrunderna. Här har kommunen utvecklingspotential.

För att lyckas i arbetet med social hållbarhet fordras ett nära samarbete med civilsamhället. Inom några verksamheter fungerar detta väl och inom andra verksamheter finns tydlig utvecklingspotential. Sammantaget är bedömningen att detta arbete kan utvecklas och fördjupas.

Den samlade bedömningen är att vi är på väg mot måluppfyllelse och har kommit en bit på väg i relation till de prioriterade målen. Resultatutvecklingen är i stort enligt plan men det krävs ytterligare insatser av nämnder och bolag för att kunna nå måluppfyllelse. Det noteras också att framdriften i nämnder och bolag är ojämn. Arbeta med social hållbarhet är synonymt med uthållighet och långsiktigheten i arbetet är viktigt för att nå måluppfyllelse över tid.

RESULTATINDIKATOR	Förväntad resultatnivå	Föregående mätning	Senaste mätning*	Trend
Resultat för kommunen i Nöjd-Region-Index avseende delområdet Trygghet.	Ökning	61	58	↘
Andel i som lämnat etableringsuppdraget och börjat arbeta eller studera (status efter 90 dagar).	Bibehålla nuvarande resultat	49% (2018)	36% (2019)	↘
Andel av befolkningen som är långtidsarbetslösa i åldern 25-64 år.	Minskning	2,4% (2018)	2,6%	↘
Andel av invånarna i åldern 16-84 år med avsaknad av tillit till andra.	Minskning	24% (2018)	24%	→
Kvinnors medianinkomst som andel av mäns medianinkomst.	Ökning	75,4% (2018)	75,6% (2019)	↗
Resultat för kommunen i Nöjd-Inflytande-Index.	Ökning	45	43	→
Andel av invånarna i åldern 17-24 år som varken arbetar eller studerar.	Minskning	6,3% (2017)	6,2% (2018)	→
Andel av eleverna i årskurs 9 som är behöriga till yrkesprogram.	Ökning	89,0%	86,6%	↘
Möjlighet till valfrihet – Andel grundskoleelever folkbokförda i kommunen som gick i en fristående grundskola eller annan kommuns skola.	Bibehålla nuvarande resultat	6,8% (2018)	7,4% (2019)	↗
Möjlighet till valfrihet – Andel externa utförare i särskilt boende i kommunen	Bibehålla nuvarande resultat	36%	36%	→
Möjlighet till valfrihet – Andel externa utförare i hemtjänst i kommunen	Bibehålla nuvarande resultat	29%	29%	→

*Senaste mätning avser 2020 om inget annat anges.

Målområde 2: Hela kommunen lever och utvecklas

Prioriterade mål

- I Varberg ska det finnas goda och attraktiva livsmiljöer i hela kommunen.
- En variation av bostäder ska tillgodose invånarnas behov.
- Kommunen ska främja en god infrastruktur och ett hållbart resande.

Bakgrund

För kommunens fortsatta tillväxt och en god ekonomisk utveckling är det viktigt att det finns förutsättningar för utveckling i hela kommunen. Landsbygdens dragningskraft på turister har stärkts och efterfrågan på hållbar och närproducerad mat har ökat. Vidare bidrar teknikutvecklingen och bredbandsutbyggnaden till att knyta ihop samhället. Även tillgång till bostäder är en förutsättning för utveckling.

Årets arbete och resultat Hållbar samhällsutveckling

I samhällsbyggnadsprocessen bidrar hela kommunkoncernen och lägger grunden för kommunens framtida utveckling. I arbetet integreras planering av bostäder, arbetsplatser, infrastruktur och grönområden till en god livsmiljö för alla.

Arbete pågår med en ny fördjupad översiktsplan för Väröbacka, vilket är kommunens nästa stora utvecklingsområde för bostäder, service och näringsliv. I Västerport fortlöper planarbetet samtidigt som Hallands Hamnar AB jobbar för att minska buller och miljöpåverkan. Stadsbyggnadskontoret värnar om att det som byggs och planeras ingår i ett helhetstänk med god, varierad och hållbar gestaltning. Planering av fortsatt byggnation och utveckling med spridning över kommunen hanteras av utbyggnadsplanen samt genom införandet av ett gemensamt projektverktyg.

Hållbar utveckling är centralt inom målområdet

Måluppfyllelse:

Den samlade bedömningen är att kommunen har kommit långt i målarbetet och är på god väg mot måluppfyllelse. Det pågår ett målmedvetet arbete i nämnder och bolag som bidrar till starka resultat inom målområdet.

och i samhällsplaneringen. Exempel på insatser som pågår är framtagande av träbyggnadsstrategi och energi- och klimatstrategi. Även VA-frågor har en allt större betydelse i planeringen, båda utifrån ekologisk och ekonomisk hållbarhet.

De samhällsbyggande nämnderna och bolagen har under året haft ett gemensamt kunskapslyft inom barnperspektivet i samhällsplaneringen, en viktig del inom social hållbarhet. Lärande har skett genom både internt kunskapsutbyte och genom externa föreläsare. Fler kunskapsförande tillfällen inom olika områden är inplanerade under kommande år.

Attraktiva livsmiljöer utvecklas i hela kommunen

Strategiskt arbete med utveckling av flera av serviceorterna i kommunens östra delar pågår. Fördjupade översiktsplaner för flera orter är antagna medan arbete med ortsutvecklingsstrategier pågår för andra. För att stadsmiljön i Varberg ska vara attraktiv under genomförandetiden av olika samhällsbyggnadsprojekt pågår flera olika insatser, till exempel kommunikation kring vad som händer, samt dialog och samråd. Samtidigt pågår arbete med att erbjuda ett brett kultur- och fritidsutbud runt om i kommunen, exempelvis har upphandling av en ny bokbuss genomförts.

Kommunen arbetar övergripande med barnperspektivet vid planering av offentliga verksamheter och miljöer. På olika platser i kommunen har förskolor, skolor och lekplatser byggts ut och en ny tillgänglighetsanpassad badanläggning har färdigställts under året. Platsskapande mötesplatser har tillkommit i bland annat Apelviken efter dialog med barn och unga.

Aktivt arbete med att utveckla naturområden och havsnära områden pågår liksom systematiskt arbete med ekosystemtjänster, allt för att säkra bra livs-

miljöer för nuvarande och framtida kommuninvånare. Kommunen har också infört återbruk av material i ett flertal projekt kopplade till offentliga platser.

God infrastruktur är grundläggande för ett växande samhälle

Inom god infrastruktur ingår även vatten, energi och bredband och nu har detaljplanen för högreservoar för vatten, vattentornet, vunnit laga kraft. Det pågår också arbete med att förstärka andra vattentjänster runt om i kommunen. VA-utbyggnaden i kommunen står inför stora utmaningar och därför har en VA-samordnare anställts. Varberg Energi AB arbetar med att utveckla infrastruktur för bredband och energitjänster till hela kommunen, ett måste för att kommunen ska fungera för både invånare och näringsliv.

Bostäder för olika behov

Antalet färdigställda bostäder under året ligger nära det bedömda behovet men under prognosen. Att behovet av antal nybyggda bostäder till stor del ändå kunnat mötas beror på att befolkningsökningen inte blev lika hög som förväntat.

Ett flertal stora projekt är under planering, projektering och färdigställande runt om i kommunen, inte minst arbetet med nya stadsdelen Västerport och planeringen av Väröbacka. Varbergs Bostads AB har eller ska påbörja byggnation av ett stort antal bostäder. 260 nya lägenheter på Västra Sörse är färdiga inom kort och ytterligare 200 lägenheter byggs på Nya Brunnsberg. Behovet av särskilda boenden ökar, några är under färdigställande, andra är under planering.

En bostadsförsörjningsstrategi för Varbergs kommun är ute på remiss. Strategin visar hur kommunen ska arbeta för en socialt hållbar bostadsförsörjning inom de områden som kommunen kan påverka, exempelvis genom markanvisning och samverkan med kommunala och privata hyresvärdar. Olika aktörer både inom och utanför kommunen samarbetar också kring boende för äldre, nyanlända och hemlösa, vilket är komplexa frågor där kommunen har en viktig roll men endast delvis rådighet.

Insatser för att öka det hållbara resandet

En av nycklarna till ett hållbart resande är att den service som invånarna behöver finns nära bostaden. Kommunal service som förskolor och särskilda boenden planeras inom lokalförsörjningsprocessen och samordnas med kommunens utbyggnadsplan och markanvisningsplan.

Att resa hållbart är lättare i kommunens tätbyggda områden men flera insatser har påbörjats för att öka möjligheterna i hela kommunen. Arbeta pågår med såväl en lokal som en regional cykelplan, liksom arbete med bil- och godsplan samt gång- och tillgänglighetsplan. Ett projekt kring säkra skolvägar har också inletts.

Som en del i utvecklingen av hållbart resande tar kommunen också fram en parkeringsstrategi samtidigt som Varbergs Fastighets AB säkerställer

god tillgänglighet till stadens parkeringshus. I satsningen på spårbunden trafik ingår förutom projekt Varbergstunneln även planering av en ny tågstation i Väröbacka. Allt detta är led i arbetet med att öka det hållbara resandet.

Sammanfattande analys av utvecklingen inom målområdet

Tillsammans får organisationen hela kommunen att leva och utvecklas. Framgång inom målområdet bygger på långsiktigt utvecklingsarbete och att ständigt möta samhällets och invånarnas skiftande behov.

Målområdets resultatindikatorer är stabila och visar en positiv trend över tid. Det är rimligt att anta att de målmedvetna satsningar som görs kommer leda till att resultaten ökar ännu mer på sikt.

Samordning mellan nämnder och bolag är grunden för en långsiktigt hållbar samhällsbyggnad. Inom flera områden är samverkan igång, inte minst inom stadsutvecklingsprojektet och här finns goda exempel att följa framåt. För att stärka samverkan ytterligare är det positivt med de gemensamma kunskapshöjande insatser som planeras.

Att skapa de förutsättningar som är nödvändiga för att tillgodose invånarnas behov av bostäder med variation är kommunens största utmaning. Den nya bostadsförsörjningsstrategin kommer att bli ett viktigt verktyg under mandatperioden. Andra gemensamma verktyg är lokalförsörjningsplan och fastighetsinvesteringsprocess för byggnation av kommunala fastigheter för att exempelvis möta det ökade behovet av äldreomsorg.

Kommunen har framåt en utmaning kopplat till behovet av skol- och förskolemiljöer, inklusive en ny gymnasieskola på sikt. Fler platser för nybyggnation behövs runt om i kommunen och i Varbergs tätort. Behoven har lyfts i lokalförsörjningsplanen och förhoppningen är att genom ett nämnds- och bolagsöverskridande samarbete kommer behoven kunna mötas.

RESULTATINDIKATOR	Förväntad resultatnivå	Föregående mätning	Senaste mätning*	Trend
Resultat för kommunen i Nöjd-Region-Index, totalindex	Ökning	68	69	↗
Resultat för kommunen i Nöjd-Medborgar-Index, totalindex	Ökning	62	61	↘
Befolkningsstillväxt i Varbergs tätort, antal invånare	Ökning	549 (2018)	459 (2019)	↘
Befolkningsstillväxt i serviceorterna, antal invånare	Ökning	266 (2018)	154 (2019)	↘
Resultat för kommunen i Nöjd-Region-Index avseende området Bostäder	Ökning	46	50	↗
Antal färdigställda bostäder i Varbergs tätort	Ökning	74	338	↗
Antal färdigställda bostäder utanför Varbergs tätort	Ökning	131	163	↗
Andel av kommunens hushåll som har tillgång till bredband om minst 100 Mbit/s	Ökning	79,9% (2018)	83% (2019)	↗
Antal resor per invånare med kollektivtrafik i kommunen	Ökning	36,7 (2018)	41 (2019)	↗

*Senaste mätning avser 2020 om inget annat anges.

Målområde 3: Livskraftigt näringsliv

Måluppfyllelse:

Den samlade bedömningen är att vi är på väg mot måluppfyllelse och har kommit en bit på väg i relation till det prioriterade målen. Resultatutvecklingen är i stort enligt plan men det krävs ytterligare insatser av nämnder och bolag för att kunna nå måluppfyllelse.

Prioriterade mål

- Kommunen ska vara en möjliggörare som ger företag förutsättningar för etablering, expansion och utveckling.
- I kontakten med kommunen ska näringslivet få bästa möjliga bemötande och service.

Bakgrund

En allt viktigare framgångsfaktor för alla typer av organisationer är möjligheten att skapa goda nätverk mellan människor, organisationer och företag. I samverkan med varandra kan olika kunskaper och erfarenheter kombineras på ett kreativt sätt som bidrar till utveckling och framgång.

Årets arbete och resultat**Förbättrade förutsättningar för etablering och expansion**

För att ge rätt förutsättningar för näringslivets etablering och utveckling i kommunen vidareutvecklas nu samhällsbyggnadsprocessen. En viktig faktor för företag som vill etablera sig eller expandera är tillgång till verksamhetsmark men också tillgång till bostäder och infrastruktur. Tillgång på verksamhetsmark har utvecklats positivt då försäljning av Holmagärde inleddes i slutet av året. Fördröjningen i några bygg- och exploateringsprojekt kring verksamhetsmark har dock påverkat etableringar negativt och förhindrat expansion.

Detaljplanarbetet för Östra Kvarnagården pågår med målsättning om ett antagande i början av 2021. Programarbetet pågår också för ett kommande verksamhetsområde i Himle. Även i serviceorterna finns en beredskap med detaljplanlagd mark till försäljning. Markförvärv har också skett under året. Detta visar sammantaget på att kommunen stärker sin strategiska beredskap. De omfattande investeringsprojekt som pågår i kommunen avseende service, bostäder och infrastruktur påverkar näringslivet positivt och sysselsätter många lokala företag.

Besöksnäringen viktig bransch för kommunen

Besöksnäringen är en viktig del av Varbergs näringsliv vilket tydliggörs i destinationsplanen för 2020–2024. Under året har kommunen haft nära kontakt med besöksnäringen och fler än 100 företag i stadskärnan har intervjuats för att få en bild av situationen till följd av pandemin. Arbete med en plan för stadskärnans utveckling har inletts i samverkan med företagsföreningar och aktörer i stadskärnan. Kommunikationen kring Varberg som attraktiv destination har fått ställas om och anpassas till rådande situation. Varberg har dock ett starkt utgångsläge och var under 2020 den svenska stad som hade minst tapp i antal gästnätter.

Aktivt bidrag till kompetensförsörjning

Att aktivt bidra till näringslivets kompetensförsörjning är en viktig del i målområdet. För att kunna tillgodose behoven hos näringslivet har ett långsiktigt samarbete inletts för att stärka kopplingen mellan skola och näringsliv. Kommunen har goda arbetsmarknadsresultat och etableringen på arbetsmarknaden efter avslutade studier är fortsatt hög. Kommunen är också delaktig i initiativet We meet som startats av näringslivet, Röda Korset och Öppna företag för att matcha nyanlända med näringslivet.

En annan insats för att stärka ungdomars möjligheter till etablering på arbetsmarknaden är satsning på feriejobb samt insatsen ”unga i jobb” som riktar sig till unga som inte kommer i arbete på grund av arbetslöshet. En förvaltning som under året har tagit stort ansvar och satsat på utökat antal feriejobb är serviceförvaltningen. KOMPA Halland och Strategisk kompetensplanering är två andra exempel på samverkan i Halland där Varbergs kommun ingår för att bistå företagen med kompetensförsörjning.

Bättre bemötande och service till näringslivet

För att stärka servicen till näringslivet har ett antal utbildningar i kommunikation och bemötande genom-

förts under året. Mätningar visar att näringslivet i hög grad upplever ett gott bemötande från kommunens tjänstepersoner, men att det finns variationer. Två exempel på förvaltningar som jobbat extra aktivt med bemötandefrågor under året är miljö- och hälsoskyddsförvaltningen samt stadsbyggnadskontoret och där effekter också kan skönjas i ökad nöjdhet. Näringslivet ger kommunens företagsklimat högre betyg än tidigare år i de sammanfattande omdömena både i SKR:s mätning av nöjd kund index (NKI) och Svenskt Näringslivs företagsklimatmätning.

En viktig faktor för att utveckla servicen och tillgängligheten är utveckling genom digitalisering. Bygglövsavdelningen har digitaliserat ärendehantering och specialiserat sitt arbete kring företagsärenden i syfte att effektivisera beslutsvägar, förkorta handläggningstider och förbättra servicen. Arbetet har gett positiva resultat och har mottagits positivt av näringslivet. Detsamma gäller visualisering av byggprojekt som ger en ökad förståelse för projektens kommande påverkan.

Näringslivet har en viktig roll för att skapa en hållbar samhällsutveckling

Under året har det etablerats en arena för hållbar samhällsutveckling, genom bildandet av föreningen Impact House Halland, som syftar till att skapa förutsättningar för bred samverkan kring hållbarhet och cirkulär ekonomi. Cirkulär omställning i näringslivet har synliggjorts i samarbete med Energi- och miljöcentrum (EMC) och Coompanion Halland. Gymnasieskolan har aktivt arbetat med cirkulär ekonomi i samverkan med näringslivet. Näringslivet har även involverats i framtagandet av kommunens nya energi- och klimatstrategi. Samverkan med näringslivet sker således både brett och inom ramen för flera arenor.

Sammanfattande analys av utvecklingen inom målområdet

Framdriften inom målområdet är god men något ojämn, delvis påverkad av pandemin. Indikatorerna pekar på en positiv utveckling över tid. Gällande SKR:s företagsklimatmätning visar den på ett förbättrat resultat för Varberg men kommunen ligger fortfarande något under genomsnittet för samtliga kommuner i Sverige. Nämndernas och bolagens förbättringsarbete för att möta näringslivet och vägleda i den kommunala strukturen är en ständigt pågående process. Aktivt

utvecklingsarbete och utbildningsinsatser har inneburit en förbättring.

Flera viktiga insatser för att på längre sikt samordna kommunens arbete inom området har inletts under perioden, exempelvis arbetet med markberedskap, stärkt koppling mellan skola och näringsliv samt arbetet med samordning i stadskärnan. För att nå målen krävs att dessa processer får landa ner i resultat och att de kommer företagen till del. Här är även utveckling av kultur och förhållningssätt en viktig del.

En central faktor för att öka servicegraden är utveckling genom digitalisering. Genom effektivare arbetssätt kan tid frigöras för det som är värdeskapande. En annan viktig faktor för att nå måluppfyllelse är att arbeta proaktivt med tydlig kommunikation i god tid. Detta beskriver flera nämnder och bolag som en prioriterad fråga. Tydlig kommunikation och tillgänglighet gentemot näringslivet avseende information, bemötande och avgifter kan ge snabba positiva resultat.

Intresset för expansion och nyetableringar sätter press på de verksamheter som är involverade i investerings- och exploateringsprojekten och färdigställande av offentliga miljöer och infrastruktur. Det arbete som gjorts för att stärka kommunens strategiska beredskap inom området är positivt. Den proaktiva långsiktiga planeringen behövs för att kommunen skall kunna ligga steget före och ge förutsättningar för rätt verksamhet på rätt plats och rätt förutsättning för nya jobb i hela kommunen. Tydlighet i tidsplaner och samordning i utförandet är nyckelfaktorer.

Flera insatser för att stötta näringslivet har genomförts under året. Digitala informationsträffar, ökad tillgänglighet i form av nya tjänster samt gemensamt nyttjande av nätverk och dialogforum för att nå ut med information. De goda relationer som kommunen byggt upp med näringslivet över tid har kommit till stor nytta i kristid.

Den tuffa situation som besöksnäringen och framförallt företagen i stadskärnan befinner sig i kan komma att ha påverkan på målområdet framåt. Ett område som kan påverkas extra mycket är ungas möjligheter till arbete, då det första arbetet ofta är inom besöksnäring, handel och restaurang. Utvecklingen av stadskärnan och arbetet med en attraktiv och kreativ stadsmiljö är en viktig del i arbetet för att fortsätta skapa kreativitet och aktivitet i staden. På sikt mildrar detta förhoppningsvis effekterna av den rådande pandemin.

RESULTATINDIKATOR	Förväntad resultatnivå	Föregående mätning	Senaste mätning*	Trend
Företagsklimat enligt Öppna Jämförelser, totalt Nöjd-Kund-Index	Ökning	70 (2018)	72 (2019)	↗
Andel i % av invånarna i åldern 25–64 år med eftergymnasial utbildning	Ökning	39,1 (2018)	39,6 (2019)	↗
Tillgång till detaljplanlagd verksamhetsmark i Varbergs tätort	Ökning	3 844 900 kvm	4 204 300 kvm	↗
Tillgång till detaljplanlagd verksamhetsmark i serviceorterna	Ökning	3 875 300 kvm	3 875 300 kvm	→
Företagsklimat enligt Svenskt Näringslivs mätning, ranking	Ökning	134	111	↗
Andel i % som anger att de fått ett gott bemötande vid kontakt med kommun	Ökning	92	86	→

*Senaste mätning avser 2020 om inget annat anges.

Målområde 4: Organisation som utmärks av utveckling och förnyelse

Måluppfyllelse:

Den samlade bedömningen är att vi är på väg mot måluppfyllelse och har kommit en bit på väg i relation till det prioriterade målen. Resultatutvecklingen är i stort enligt plan men det krävs ytterligare insatser av nämnder och bolag för att kunna nå måluppfyllelse.

Prioriterade mål

- Kommunen ska visa nytänkande och använda ny teknik och digitalisering för att utveckla verksamheter och arbetsmetoder.
- Kompetensförsörjningen ska tryggas genom fokus på gott ledarskap och ett hållbart arbetsliv.

Bakgrund

Kommuner och regioner står de närmaste åren inför stora pensionsavgångar, brist på utbildad personal och svårigheter att rekrytera vissa yrkesgrupper. En allt hårdare konkurrens om kompetens ställer krav på kommunen som arbetsgivare och på verksamhetens utformning. Samtidigt ger teknikutveckling ökade möjligheter till effektivisering. Genom digitalisering och AI sker omvälvande förändringar som påverkar alla organisationer.

Årets arbete och resultat

Stort fokus på digitalisering i hela kommun-koncernen

Att visa nytänkande och använda ny teknik och digitalisering för att utveckla verksamheter och arbetsmetoder är prioriterat inom målområdet. Uppföljningen visar att kommunkoncernen under året haft stort fokus på och aktivt arbetat med olika former av digitalisering.

Pandemin har påverkat arbetet positivt och inom hela kommunkoncernen har omställning skett för att möjliggöra kommunal service och verksamhet trots samhällssmitta. Exempelvis har verksamheter ställt om för att via digitala kanaler möta kommunens målgrupper. Under stor del av året har också utbildning bedrivits på distans till exempel inom gymnasieskolan och vuxenutbildningen. Olika former av möten, både interna och externa, har i stor omfattning genomförts med hjälp av digitala plattformar. Pandemin bedöms till stor del ha skyndat på

användningen av ny teknik och utvecklingen av den digitala mognaden i organisationen.

Det pågår också mer djupgående verksamhetsutveckling med koppling till digitalisering inom flera nämnder och bolag. En rad insatser pågår. Exempelvis digitaliseras hela eller delar av processer. En rad e-tjänster har införts i syfte att underlätta och förenkla både internt och för invånare. Kartläggning sker också inom flera områden för att identifiera moment som kan effektiviseras eller få ett bättre mervärde om de utförs på ett annat sätt, drift och anläggning är ett exempel på område där detta sker.

Särskilda medel har avsatts för att förstärka nämndernas arbete med kompetensförsörjning och digitalisering. Medlen har legat till grund för beslut om 21 prioriterade utvecklingsprocesser. Projekten har startats upp under året och förväntas på sikt bidra till förbättrade digitala förutsättningar i form av såväl kunskap som i användningen av ny teknik.

Systematiskt arbete för ett hållbart arbetsliv

Under året har flera långsiktiga åtgärder beslutats som har positiv inverkan och lägger grunden för ett hållbart arbetsliv, bland annat inom ramen för den reviderade partsgemensamma avsiktsförklaringen inom hälsoområdet. Inom nämnder och bolag sker flera satsningar för att utveckla arbetsmiljön och intensifierat arbete för minskad sjukfrånvaro. Ett exempel är socialnämnden som genom särskilda rehabiliteringskoordinatorer arbetat med långtids-sjukskrivna, vilket har gett gott resultat.

En försvårande omständighet under året som påverkar målområdet har varit pandemin med dess konsekvenser på närvaro och hälsa. Sjukfrånvaron, som analyseras närmare under väsentliga personalförhållanden, har ökat. Det kan också konstateras att vissa planerade aktiviteter kring sjukfrånvaron har försvårats eller helt skjutits fram utifrån myndighe-

ternas uppmaningar om att stanna hemma vid minsta sjukdomssymtom.

Ett annat centralt område för ett hållbart arbetsliv är jämställdhet. Under våren har en politisk strategi om jämställda arbetsplatser beslutats. Det jämställdhetsindex som togs fram för 2019 visade att kommunen som arbetsgivare har haft en positiv utveckling inom flera parametrar, samtidigt som det finns stora utmaningar.

Nya vägar testas för kompetensförsörjning

Färre medarbetare har lämnat organisationen för andra arbeten jämfört med de senaste åren, vilket påverkar kompetensförsörjningen positivt. Det finns tydliga svårigheter inom flera bristyrken, men rekryteringsläget har överlag varit gott under året. När det gäller vissa legitimationsyrken, som exempelvis lärare, har kommunen fortsatt kunnat rekrytera behöriga medarbetare i stor utsträckning. Flera verksamheter har även arbetat med kompetensförsörjning genom kollegial kompetensutveckling och vidareutbildning till andra yrken. Ett exempel är arbetet med att vidareutbilda medarbetare till kokar för att möta personalbehov vid nya förskolor och boenden. Ett annat exempel är äldreomsorgslyftet med vidareutbildning av ny och befintlig personal inom äldreomsorgen.

En process som är central för kommunen och som utvecklats under året är introduktionsprocessen för nya medarbetare. En rad förbättringar har genomförts, bland annat kopplat till digitala verktyg samt bättre samutnyttjande av intranät och extern webb. Arbetet har bidragit till att stärka kommunens arbetsgivarvarumärke.

En central aktivitet kopplat till målområdet är också arbetet med att identifiera möjliga karriär- och utvecklingsvägar samt skapa struktur för dessa i organisationen. Kommunen har tilldelats nya medel från en särskild omställningsfond, TLO KOM-KR, och arbete kommer göras med riktade insatser för att stärka kompetens i utvalda personalgrupper.

Kulturen – en viktig förutsättning för en utvecklingsorienterad organisation

Kommunens vision är en viktig ledstjärna för att skapa en utvecklingsorienterad organisation som präglas av nytänkande, samarbete och stark förändringsvilja. En förutsättning för att lyckas är att organisationen präglas av en kultur som understödjer detta. Ett omfattande koncernövergripande arbete har inletts under

året för att skapa en gemensam ram och utgångspunkt för kommunens organisationskultur – ”Vår kultur – så lever vi visionen”. Arbetet kommer att vidareutvecklas och implementeras kommande år.

Sammanfattande analys av utvecklingen inom målområdet

Periodens arbete och utvecklingen för resultatindikatorerna visar att kommunkoncernen har gjort förflyttningar inom det digitala området. Den tillfälliga omställning som skett till följd av pandemin kommer sannolikt få långsiktiga effekter på den digitala mognaden och tryggheten. Detta kan i förlängningen underlätta för planerad verksamhetsutveckling som är mer djupgående. Verksamhetsutveckling kräver tid. Flera insatser är uppstartade, men bedöms ha effekt framförallt på längre sikt.

Det finns goda exempel på hur verksamheter och arbetssätt i grunden kan utvecklas, och hur enskilda verksamheter har tagit sig an nya förutsättningar, förväntningar och utmaningar. För en nytänkande, innovativ organisation är det centralt att erfarenheter och bra exempel systematiskt tas till vara och sprids i organisationen. Det är också viktigt att organisationen efterfrågar, tar hand om, och vågar prova nytänkande. Det finns fortsatt utvecklingspotential när det gäller lärande och strukturer för innovation, mellan verksamheter och inom hela kommunkoncernen.

En viktig faktor för måluppfyllelse är medarbetarnas nöjdhet och engagemang. En faktor för att utvärdera arbetsgivarpolitiken är hållbart medarbetarengagemang (HME). Utvecklingen för HME i kommunen visar i mätningen 2020 på ett förbättrat resultat. Den största ökningen kan ses inom delområden ledarskap respektive styrning. Detta är positivt och visar att kommunen är på god väg inom målområdet.

Varberg expanderar, och behovet av personal- och kompetensförsörjning kommer att vara fortsatt utmanande. Den låga personalomsättningen är sannolikt både ett utslag av attraktivitet som arbetsgivare men även av arbetsmarknadsläget. Ju mer det senare förklarar en låg personalomsättning, desto större är risken för en oönskad hög personalomsättning när arbetsmarknadsläget förbättras. Utmaningen ligger därför i att långsiktigt skapa en arbetsmiljö och arbetsvillkor som gör att medarbetare aktivt väljer att stanna i organisationen även efter pandemin. Det finns exempel och tecken på att organisationen arbetar i rätt riktning, men arbetet kommer kräva fortsatt fokus.

RESULTATINDIKATOR	Förväntad resultatnivå	Föregående mätning	Senaste mätning*	Trend
Antal införda e-tjänster (första mätning 2020)	Ökning	-	85	-
Antal genomförda digitaliseringsprojekt (första mätning 2020)	Ökning	-	62	-
Kommunens resultat avseende Hållbart Medarbetarengagemang (HME), totalindex	Ökning	76 (2018)	78	↗
Jämställdhet inom kommunens organisation, totalt jämställdhetsindex (Jämix)	Ökning	75 (2018)	95 (2019)	↗
Den totala sjukfrånvaron i % bland de kommunalt anställda	Minskning	6,50%	8,20%	↘

*Senaste mätning avser 2020 om inget annat anges.

Balanskravsresultat

Enligt kommunallagens balanskrav måste kommunen ha sin ekonomi i balans och varje räkenskapsår redovisa högre intäkter än kostnader efter att realisationsvinster har räknats bort. Ett positivt resultat krävs för att säkra det egna kapitalet och bygga upp medel för reinvesteringar. Varbergs kommun har uppfyllt balanskravet sedan det infördes år 2000 och har därmed inga negativa balanskravsresultat att reglera från tidigare år.

Balanskravsutredning	Mnkr
Årets resultat enligt resultaträkning	153,3
Realisationsvinster	-4,1
Årets resultat efter balanskravsjustering	149,2
Medel till resultatutjämningsreserv	-20,7
Balanskravsresultat	128,5

Resultatutjämningsreserv

Varbergs kommun har ett, av fullmäktige antaget, regelverk för god ekonomisk hushållning och resultatutjämningsreserv (RUR). Detta regelverk ger kommunen möjlighet att reservera delar av positiva resultat. Tidigare års överskott kan sedan användas för att jämna ut minskade skatteintäkter enskilda år vid lågkonjunktur. Ingående RUR uppgår till 341 mnkr och för 2020 kan ytterligare avsättning göras i och med att balanskravsresultatet är högre än 1 % av skatter och generella statsbidrag (som enligt beslut av kommunfullmäktige är maximal nivå för RUR), utgående RUR uppgår därmed till 361 mnkr. Den totala avsättningen får maximalt motsvara 10 % av kommunens skatteintäkter och generella statsbidrag.

Väsentliga personalförhållanden

Varbergs kommun är den största arbetsgivaren i Varberg. Tillsammans med de kommunala bolagen tillgodoser kommunen invånarnas behov av service genom hela livet, och många av uppdragen är personaltäta.

Insatser under pandemi

Medarbetarnas betydelse för fungerande samhälls-service har varit särskilt tydligt under det gångna året. Den största delen av kommunens medarbetare har trots pandemin varit på plats för att ge vård, omsorg, skolgång, barnomsorg, och annan samhällsviktig service till kommunens invånare. Ett viktigt arbete som har krävt stora omställningar och anpassningar. Det har också för många inneburit extraordinära ansträngningar och påfrestningar, vars långsiktiga konsekvenser kan bli mer synliga under åren som kommer.

En del av pandemiarbetet har varit att fördjupa samverkan mellan nämnder och bolag inom personalområdet. Gemensamma avstämningar har genomförts där hela koncernen har stämt av frågor om arbetsbelastning, smittspridning, arbetsrätt, arbetsmiljö, vaccination och liknande.

Personalstyrkans sammansättning

Under året passerade kommunen för första gången 5 000 medarbetare med månadslön. Av dessa är drygt 4 500 tillsvidareanställda, vilket är 180 fler än föregående år. Totalt har den månadsavlönade personalstyrkan vuxit med nära fem procent på ett år, vilket är en klart större ökning än de senaste åren.

Kommunens medarbetare har producerat 80 000 fler timmar jämfört med 2019. Ökningen förklaras framförallt av att medarbetarna är fler. Trots ett tidvis mycket ansträngt läge har andelen över- och mertid inte ökat noterbart. Däremot har andelen timavlönad tid ökat marginellt.

Producerad tid och kostnad

	2020	2019	2018
Producerad tid, tusen timmar	7 067	6 987	6 922
Personalkostnad, mnkr	2 546	2 431	2 355

Timavlönad tid (%) av producerad tid

	2020	2019	2018
Andel timmar utförda av timavlönade	4,1	4,0	4,1

Personalkostnaderna har stått för drygt hälften av verksamheternas kostnader. I takt med att personalstyrkan har vuxit har personalkostnaderna ökat. En direkt konsekvens av pandemin är att utbetalningen av sjuklön har ökat med 15 mnkr till totalt 43 mnkr. Samtidigt har staten delvis kompenserat för sjuklönekostnader under pandemin, motsvarande 28 mnkr.

Nära 90 % av kommunens medarbetare med månadslön är tillsvidareanställda. Andelen kvinnor som är tillsvidareanställda är något högre än andelen män.

Stora delar av kommunens verksamheter är kvinnodominerade, även om andelen män har ökat något de senaste åren.

Medelåldern bland medarbetarna har ökat något jämfört med 2019. Det beror på att de nya pensionsbestämmelserna har lett till att ett antal medarbetare har valt att gå i pension vid en högre ålder, och därmed fortfarande finns kvar i organisationen.

När det gäller den genomsnittliga sysselsättningsgraden har den minskat något. Det beror i huvudsak på att fler medarbetare arbetar längre än till 65 års ålder, samtidigt som flera av dem trappar ner sin anställningsgrad.

Genomsnittlig sysselsättningsgrad (%) deltid-arbetande tillsvidareanställda

	2020	2019	2018
Kvinnor	77,1	77,3	77,2
Män	68,0	68,0	67,1
Totalt	76,3	76,7	76,5

Genomsnittlig sysselsättningsgrad (%) samtliga tillsvidareanställda

	2020	2019	2018
Kvinnor	94,1	94,4	94,2
Män	96,6	97,4	97,1
Totalt	94,6	94,9	94,7

Andel heltid tillsvidareanställda (%)

	2020	2019	2018
Kvinnor	74,9	75,0	74,4
Män	89,5	91,7	91,2
Totalt	77,7	78,1	77,5

Antal anställda

	2020	2019	2018
Antal tillsvidareanställda	4 568	4 388	4 352
därav kvinnor, %	80,8	80,9	81,3
därav män, %	19,2	19,1	18,7

Total sysselsättning utifrån grundanställning omräknad till heltidsarbetare, tillsvidareanställda

	2020	2019	2018
Totalt	4 334	4 171	4 131
därav kvinnor, %	80,4	80,4	80,8
därav män, %	19,6	19,6	19,2

Total sysselsättning utifrån faktisk tjänstgöringsgrad omräknad till heltidsårsarbetare, tillsvidareanställda

	2020	2019	2018
Totalt	4 183	4 017	3 980
därav kvinnor, %	80,0	80,0	80,4
därav män, %	20,0	20,0	19,6

	2020	2019	2018
Genomsnittsålder, tillsvidareanställda	46,4	46,3	46,3

	2020	2019	2018
Genomsnittlig pensionsålder	64,2	64,5	64,5

Tidsbegränsad anställning med månadslön

	2020	2019	2018
Totalt	597	543	530
därav kvinnor, %	72,4	75,1	73,0
därav män, %	27,6	24,9	27,0

Rekryteringar, personalrörlighet och pensioner

Varberg växer, och med det följer ett växande personalbehov. Under ett år genomförs hundratals rekryteringar av såväl månadsavlönade, timavlönade, tillsvidareanställda och visstidsanställda.

Det största rekryteringsbehovet förklaras av personalrörlighet, det vill säga att medarbetare byter tjänst inom kommunen eller helt lämnar kommunen. Den externa rörligheten under 2020 var cirka 6 %, vilket är den lägsta rörligheten på flera år. Den lägre personalrörligheten har påverkat behovet av externa ersättningsrekryteringar. Under 2020 har cirka 50 färre medarbetare rekryterats externt jämfört med 2019. Däremot har flera tidigare visstids- eller timanställda tillsvidareanställts. Personalrörligheten är lägre än genomsnittet för Sveriges kommuner. Det tyder på generellt goda arbetsförhållanden och hög trivsel på arbetsplatserna, vilket också bekräftades i höstens medarbetarundersökning. Samtidigt har rörligheten totalt sett varit lägre på arbetsmarknaden till följd av pandemin, vilket delvis kan förklara att personalrörligheten fortsatt har minskat.

Under 2020 har 94 medarbetare gått i pension, jämfört med 130 medarbetare föregående år. Detta beror på att fler har väntat med sin pensionsavgång, sannolikt en effekt av de nya pensionsreglerna. Den genomsnittliga pensionsåldern har minskat något sedan föregående år.

Arbetsmiljö och sjukfrånvaro

Det systematiska arbetsmiljöarbetet har intensifierats i många delar av verksamheten under året. Identifiering, bedömning och åtgärdande av smitt-risker har gjort arbetsmiljöfrågor mer närvarande i fler sammanhang än tidigare. Det kan konstateras att det har förekommit smitta på ett antal arbetsplatser, samtidigt som det är viktigt att understryka att större smittutbrott på arbetsplatserna har varit ovanliga.

Förutom frågor om smittrisker visade den årliga uppföljningen av arbetsmiljöarbetet på ett aktivare arbete kring frågor om hot och våld i vissa verksamheter, vilket kan bero på satsningar inom området. Något som varit fortsatt utmanande är arbetet med att förebygga och riskbedöma kränkande särbehandling.

Under våren och framförallt senhösten har många arbetat på distans, där det har varit möjligt utifrån arbetsuppgifterna. De undersökningar som har gjorts med distansarbetande har indikerat att det har fungerat väl, även om det har funnits utmaningar när det gäller den fysiska arbetsmiljön. Även utmaningar kring den sociala arbetsmiljön blir tydligare ju längre tid distansarbete på heltid fortgår.

Den totala sjukfrånvaron ökade under året med 1,7 procentenheter. Årets första månader inleddes med en tendens till minskande sjukfrånvaro, vilket innebär att ökningen sedan utbrottet för pandemin i mars egentligen är ännu kraftigare. Myndigheternas rekommendationer om att stanna hemma vid minsta symtom bedöms vara den enskilt viktigaste faktorn bakom ökningen. Detta bekräftas av att nästan hela ökningen beror på sjukfrånvaro upp till 14 dagar. Mot slutet av året fanns dock tecken på att även längre sjukfrånvaro hade börjat öka något.

I verksamheter där distansarbete har varit möjligt har sjukfrånvaron inte påverkats på samma sätt av rekommendationerna om att stanna hemma vid symtom. De största kommunala verksamheterna är sådana som inte har gått att utföra på distans eller hemifrån, exempelvis förskola, stora delar av grundskolan, vård- och omsorgsarbete, och kost- och städarbete. Eftersom detta är klart kvinnodominerade arbetsplatser har sjukfrånvaron drabbat kvinnor i högre grad än män. I åldrarna 40–59 år är sjukfrånvaron dubbelt så hög bland kvinnor jämfört med män.

Höstens medarbetarundersökning

Under hösten genomfördes en medarbetarundersökning inom organisationen. Syftet med undersökningen var att undersöka den organisatoriska och sociala arbetsmiljön, och samtidigt mäta hållbart medarbetarengagemang (HME). Det totala resultatet visade på en positiv utveckling jämfört med 2018, med ett bra totalvärde för HME. Undersökningen visade att områden som motivation och arbetsglädje är starka. I frågor som rör arbetsbelastning och återhämtning finns fortsatta utmaningar, vilket är i linje med tidigare undersökningar. De tydligaste förbättringarna jämfört med undersökningen 2018 handlar om upplevelsen av ledarskapet, vilket indikerar att flera satsningar som har gjorts på ledarskapsfrågor sedan 2018 har gett ett gott resultat.

Andel sjukfrånvaro av tillgänglig tid, %

Åldersgrupp och kön	2020	2019	2018
29 år eller yngre	7,0	6,1	6,5
30-39 år	8,0	6,5	7,0
40-49 år	7,4	5,7	6,1
50-59 år	9,1	7,2	7,3
60-67 år	9,4	6,9	7,0
Totalt alla	8,2	6,5	6,8
Kvinnor			
29 år eller yngre	7,6	7,3	7,3
30-39 år	8,7	6,9	7,7
40-49 år	8,2	6,2	6,8
50-59 år	10,1	7,5	7,7
60-67 år	9,3	7,2	7,6
Totalt kvinnor	8,9	6,9	7,4
Män			
29 år eller yngre	5,7	3,5	4,6
30-39 år	5,4	5,0	4,5
40-49 år	4,5	3,7	3,6
50-59 år	4,9	5,6	5,6
60-67 år	9,5	5,7	5,0
Totalt män	5,7	4,7	4,6
Längd på sjukfrånvaron			
Sjukfrånvaro 1-14 dagar, samtliga	4,4	2,9	3,1
Sjukfrånvaro 15-59 dagar, samtliga	1,2	1,0	1,1
Sjukfrånvaro >60 dagar, samtliga	2,6	2,5	2,5
Sjukfrånvaro >60 dagar som andel av total sjukfrånvaro, samtliga	31,7	38,6	37,4

Förväntad utveckling

Den pågående pandemin påverkar samhällsekonomin på många sätt, samtidigt kvarstår de utmaningar som välfärdssystemet stod inför redan innan pandemin.

Konjunkturinstitutet skriver i *Hållbarhetsrapport 2021* för de offentliga finanserna att det finansiella sparandet i offentlig sektor sammantaget var mycket lågt 2020 och kommer vara så även 2021 till följd av pandemin och de åtgärder som regering och riksdag infört för att stötta ekonomin. Det bedöms dock att i takt med att ekonomin återhämtar sig, kommer det finansiella sparandet att stärkas och redan 2023 vara nära balans. Konjunkturinstitutet menar istället att det som är mer avgörande för de offentliga finansernas långsiktiga hållbarhet är de demografiska förändringar som sker de kommande decennierna, med en växande andel äldre i befolkningen. Exempelvis bedöms den demografiska försörjningskvoten, som anger andelen yngre och äldre i befolkningen i relation till de i arbetsför ålder, öka från dagens 0,75 till 0,85 år 2050.

Landets kommuner står således inför ett fortsatt ökat demografiskt tryck med ökade kostnader som följd. Detta ska ställas i relation till de osäkra konjunkturutsikterna med risk för en lägre tillväxt i skatteunderlaget som i sin tur innebär en lägre ökningstakt av kommunernas skatteintäkter. Sammanvägt innebär detta svårigheter för landets kommuner att upprätthålla en nödvändig resultatnivå. Det kommer att krävas en god planering och styrning.

Förutsättningar för Varbergs kommun

Varbergs kommunkoncern står inför fortsatt höga investeringsnivåer kommande år, bland annat för att möta det ökade antalet invånare i kommunen. De höga investeringsnivåerna innebär en ökad belåning och påverkar därmed resurserna till löpande drift inom verksamheterna. Låneskulden för kommunkoncernen förväntas öka från 5,2 mdkr 2020 till 8,8 mdkr 2025. En ständig avvägning måste göras mellan önskvärd storlek på resultat och storlek på planerade investeringar.

För att klara de ekonomiska utmaningarna har Varbergs kommun antagit långsiktiga finansiella mål för perioden 2017–2025. Kommunens finansiella mål är höga i jämförelse med genomsnittskommunen i landet men den höga nivån är nödvändig för att klara de höga investeringsnivåerna. Budgeten för planperioden 2021–2025 är upprättad i enlighet med de riktlinjer som kommunen antagit för god ekonomisk hushållning och kommunen beräknas nå de finansiella målen. I budgeten ingår såväl årliga effektiviseringskrav på samtliga nämnder som koncernövergripande anpassningsåtgärder. Genom budgeten har hänsyn tagits till den stora osäkerhet som råder och ett visst handlingsutrymme har skapats. Mindre förändringar i exempelvis skatteunderlaget utveckling eller befolkningens tillväxt kan hanteras inom ramen för de finansiella målen och utan alltför stora konsekvenser för kommunens nämnder.

Långsiktiga effekter av pågående pandemi

2020 har starkt påverkats av den pågående pandemin. Även på lång sikt spås effekter som påverkar kommunens verksamheter. Detta gäller både det faktum att delar av planerat utvecklingsarbete har fått pausas och skjutas fram samt konkret påverkan på verksamheterna såsom ökat behov av ekonomiskt bistånd och arbetsmarknadsinsatser. Nationellt har begrepp som ”vård- och omsorgsskuld” och ”utbildningsskuld” etablerats. Vilka effekter detta kommer att ge på sikt är svårt att överblicka men det finns risk för att behoven kommer öka i framtiden.

Driftsredovisning

Driftsredovisningen är den del av kommunens ekonomi som är avsedd för den löpande verksamheten. I november 2019 fattade kommunfullmäktige beslut om nämndernas ekonomiska ramar för 2020. Efter fullmäktigebeslutet fördelade respektive nämnd ut ramen på verksamhetsgrenar utifrån nämndens prioriteringar. Under året har nämnderna lämnat en redogörelse för nettoutfall för perioden och prognos för helåret vid fyra tillfällen utöver bokslutet. Ett flertal beslut har fattas under året som påverkat nämndernas ramar.

Årets budget

På fullmäktigemötet i november 2019 fastställdes driftsramen för 2020 till 3 508 mnkr. Av dessa reserverades 49 mnkr för att kompensera nämnderna för kostnadsökningar i lönerevisionen. 30 mnkr reserverades för att kompensera nämnderna för ökade drifts- och kapitalkostnader i samband med nyinvestering och 10 mnkr för att hantera oförutsedda händelser. Under året beslutade kommunstyrelsen att omfördela medel för att kunna möta tillfälliga kostnadsökningar och genomföra kommunala satsningar till följd av pandemin. Genom beslutat var det möjligt att använda 20 mnkr för att kompensera nämnderna för kostnadsökningar i samband med driftsättning av nya investeringar och 20 mnkr för oförutsedda händelser.

Årets lönerörelse påverkades av pandemin och avtalsförhandlingarna försköts till hösten för några av de fackliga organisationerna. Medel för att hantera lönerevisionen har därför fördelats till nämnderna vid två tillfällen under året, dels i maj, dels i december. Totalt 40 mnkr har nyttjats. För att hantera kostnadsökningar i samband med driftsättning av nya investeringar har nämnderna kompenserats med 14 mnkr. Av de reserverade medlen för att hantera oförutsedda händelser har nio miljoner använts.

Kultur- och fritidsnämnden, socialnämnden och utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden har under året tagit beslut att nyttja sina resultatreserver från tidigare år och med det ökat sina ramar med 0,2 mnkr, 1,8 mnkr respektive 1,5 mnkr. För socialnämnden avsåg beslutet bland annat arbete för ökad hälsa och minskad sjukfrånvaro. Utbildnings- och arbetsmarknadsnämndens beslut avsåg satsning på arbetsmarknadsinsatser.

Årets uppföljningar

Under året har nämndernas ekonomi följts upp efter utgången av februari, april, augusti, oktober och december. Årets prognoser har påverkats av stor osä-

kerhet kring de verksamhetsmässiga och ekonomiska konsekvenserna av pågående pandemi men också av kommunens planerade övertagande av den nya Getteröbron från Trafikverket. Under året har bron värderats till mellan 155 och 170 mnkr. När bron övergår i kommunens ägo blir den en anläggningstillgång och intäktsförs enligt gällande redovisningsprinciper. Slutbesiktningen av bron drog ut på tiden och övertagandet sker först under 2021. I beskrivningen av årets prognoser nedan har brons prognostiserade påverkan på 2020 års resultat exkluderats.

Uppföljningen efter februari visade ett underskott med nära 12 mnkr för året, främst beroende på tidsförskjutningar i kommunstyrelsens exploateringsprojekt och ekonomiska utmaningar i socialnämndens verksamheter.

Tertialrapporten avseende de första fyra månaderna indikerade ett underskott mot budget på 37 mnkr. Socialnämnden signalerade ett ytterligare försämrat resultat då några av de åtgärder som nämnden vidtagit för en ekonomi i balans inte förväntades få ekonomisk effekt under året. I delårsrapporten, baserad på verksamheten fram till och med augusti, prognostiserades årets underskott åter till 12 mnkr. Regeringens beslut om att ersätta kommunen för sjuklönekostnader under perioden april till juli är en förklaring till den förbättrade prognosen.

I årets sista uppföljning innan årsredovisningen hade det prognostiserade underskottet från delårsrapporten ökat något, då ytterligare exploateringsintäkter förskjutits till kommande år.

Budget, mnkr

Beslutad driftsram 12/11 2020	-3 507,7
Nyttjande av resultatreserv	-3,5
Nämndernas driftsram 31/12 2020	-3 511,3

Uppföljning, mnkr	Budget	Prognos	Varav prognos resultatföring Getteröbron	Avvikelse	Avvikelse exkl prognos resultatföring Getteröbron
Februari	-3 509,3	-3 520,8		-11,5	-11,5
April	-3 511,2	-3 377,8	170,0	133,4	-36,6
Augusti	-3 511,2	-3 368,6	155,0	142,6	-12,4
Oktober	-3 511,2	-3 337,0	155,0	133,9	-21,1

Foto: Natalie Greppi

Drifts- och investeringsredovisning

Nämndernas resultat

Nämndernas drift resulterade för året i ett budgetunderskott på -10 mnkr. Verksamheten i flera av nämnderna har påverkats kraftigt av pandemin. Sammanslaget har pandemin emellertid inte medfört några större ekonomiska avvikelser från nämndernas budgeterade resultat. Det förklaras dels av att statlig ersättning utgått bland annat för de merkostnader som uppstått inom vård och omsorg, dels av att delar av kommunens verksamheter bedrivits i mindre omfattning som en åtgärd för lägre smittspridning. Respektive nämnds utfall redogörs för mer ingående i verksamhetsberättelsen.

Kommunstyrelsen är den nämnd som visar på störst avvikelse eftersom varken exploateringsintäkter (-32 mnkr) eller försäljning av anläggningstillgångar (-6 mnkr) nått upp till den budgeterade nivån. I huvudsak handlar det om tidsförskjutningar och intäkterna förväntas istället komma år. De negativa avvikelserna uppvägs till del av lägre kostnader för bland annat färdtjänstresor.

Skolnämnderna visar båda ett överskott mot budget. Lägre kostnader för livsmedel då verksamheten under delar av året bedrivits på distans är en förklaring. Ökad frånvaro på grund av pandemin och högre andel elever i den kommunala gymnasieskolan är andra förklaringar till resultatet.

Volym- och kostnadsökningar inom

verksamhetsområdena barn, familj och funktionsnedsättning, tillsammans med ansvarsförskjutningar inom hälso- och sjukvård och personlig assistans, förklarar socialnämndens underskott. Nämnden fattade under året beslut om ett flertal åtgärder för en ekonomi i balans, men bedöms ändå ha ett kvarstående strukturellt underskott i verksamheten. Resultatet för 2020 påverkades positivt av kommunstyrelsens beslut om att tilldela nämnden 12 mnkr för ersättning för sjuklönekostnader.

Vakanser och annan frånvaro som under pandemin inte behövt lösas med vikarier är en förklaring till den positiva budgetavvikelsen för servicenämnden.

För att få fram det totala driftresultatet vägs de kammungemensamma avräkningar in och de ej fördelade budgetmedlen som tillsammans avviker positivt mot budget med 25 mnkr. I de kammungemensamma avräkningar finns de externa poster som bland annat fördelas ut på nämnderna i form av personalomkostnadspålägg och internränta. Eftersom nivåerna på dessa beräknas inför året och sedan schabloniseras ut i verksamhet uppstår det avvikelser mot faktiskt utfall. Den positiva avvikelserna för övriga kammungemensamma poster förklaras till största delen av att avsatta medel för oförutsedda händelser inte använts fullt ut och av att driftskostnaderna för nya investeringar blev lägre än beräknat.

Driftsredovisning

Mnkr	Intäkt	Kostnad	Utfall 2020	Utfall 2019	Budget 2020	Avvikelse
Kommunfullmäktige	0,0	-3,8	-3,8	-4,7	-3,3	-0,5
Kommunens revisorer	0,0	-1,8	-1,8	-1,6	-1,9	0,1
Valnämnd	0,0	0,0	0,0	-0,8	-0,1	0,0
Överförmyndare	3,5	-8,6	-5,1	-5,1	-5,7	0,6
Kommunstyrelse	170,9	-383,6	-212,7	-160,5	-193,9	-18,8
Förskole- och grundskolenämnd	143,4	-1 497,1	-1 353,6	-1 314,8	-1 359,8	6,1
Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnd	99,8	-432,9	-333,1	-319,0	-337,4	4,3
Socialnämnd	245,4	-1 437,0	-1 191,6	-1 156,8	-1 179,2	-12,4
Byggnadsnämnd	48,0	-69,3	-21,3	-19,3	-22,8	1,5
Miljö- och hälsoskyddsnämnd	9,9	-20,7	-10,8	-12,8	-12,1	1,3
Hamn- och gatunämnd	95,2	-226,3	-131,1	-119,3	-132,8	1,7
Kultur- och fritidsnämnd	21,3	-180,0	-158,7	-158,5	-159,9	1,2
Servicenämnd	632,6	-660,8	-28,2	-31,1	-33,5	5,3
Summa nämndernas drift	1 470,0	-4 921,9	-3 451,8	-3 304,3	-3 442,2	-9,6
Övriga kammungemensamma poster						
Kammungemensamma avräkningar	680,5	-724,7	-44,2	-7,1	-43,1	-1,1
Ofördelade budgetmedel	0,0	0,0	0,0	0,0	-26,0	26,0
Summa övriga kammungemensamma poster	680,5	-724,7	-44,2	-7,1	-69,0	24,9
Verksamhetens nettokostnad	2 150,6	-5 646,5	-3 496,0¹	-3 311,4	-3 511,3	15,3

¹ Verksamhetens nettokostnad under avsnittet driftsredovisning avviker med 23,3 mnkr mot angiven nettokostnad i not 10. Detta förklaras av att driftredovisningen enbart exkluderar intäkter och kostnader från kommunens finansiering (vht 0). För år 2020 förklaras skillnaden av ersättning från staten för sjuklönekostnader om 16,3 mnkr samt räntekostnader om 7 mnkr.

Investeringsredovisning

Varberg växer och utvecklas och med en ökande befolkning kommer ett allt större behov av både bostäder och verksamhetslokaler. Investeringsplanen för 2020 rymde flera investeringsprojekt för att öka kapaciteten i förskolor, skolor och boenden. Till detta kom investeringar i bland annat infrastruktur för en hållbar stadsutveckling och nya idrotts- och fritidsanläggningar.

Årets investeringsbudget uppgick till nära 895 mnkr. Av dessa var 572 mnkr beslutade och tillförda vid årets ingång, medan 23 mnkr beslutades och tillfördes under året. De tillkommande posterna avsåg arenaanpassning av Påskbergsvallen, markinköp, utökad investeringsutrymme för ombyggnad av stadshus A samt vägförlängning av Baggens gränd. Resterande 300 mnkr var överförda från föregående års investeringsbudget. Den samlade nettoutgiften för året var 673 mnkr, vilket är 178 mnkr eller 36 % mer än föregående år. Under året användes 75,2 % av det budgeterade investeringsutrymmet, vilket även det är högre än tidigare års upparbetningsgrad. Det finns flera orsaker till det relativt höga utfallet och upparbetningsgraden. Det handlar om att flera omfattande byggprojekt, såsom bad- och simanläggningen Pingvinen, särskilt boende i Träslöv och förskolor, pågår enligt plan. Även hamn- och gatunämnden hade en högre upparbetningsgrad än tidigare år. Framdriften i projekten påverkades marginellt av pandemin. I vissa enstaka projekt var det problem med materielleveranser och i några projekt lägre framdrift från projekterande konsulter, men i det stora hela löpte verksamheten som planerat.

Skolfastigheter

Investeringsbudgeten för 2020 innefattade medel för kapacitetshöjande åtgärder på grundskolor i upptagningsområde nordväst. Under året genomfördes förberedande utredningar för åtgärder på Våröbackaskolan, Bläshammar skola och Rolfstorps skola.

Förskolor

Byggnation av tre nya förskolor pågår. Förskolan Klapperstenen på Breared och Stenens förskola i Tvååker upphandlades samtidigt och byggnation pågår enligt plan. Upphandlingen av Bua förskola blev överklagad med vissa förseningar i byggnationen som följd. Tillsammans kommer de tre förskolorna erbjuda 320 förskoleplatser. Vissa utgör ersättning för platser som försvinner när andra förskolor stängs, men totalt sett ökar antalet förskoleplatser i kommunen.

Omsorgsverksamheter

Byggnation av nytt särskilt boende i Träslöv, Midsommargården, pågår enligt upprättad plan. Avvikelsen mot årets budget förklaras av att avsatta medel för verksamhetsanpassning av lokaler inom socialnämnden inte nyttjats fullt ut under året.

Idrotts- och fritidsanläggningar

Håstens gamla simhall har rivits och byggnation av den nya bad- och simanläggningen, Pingvinen, pågår. Projektet löper enligt upprättad plan och en större del av projektbudgeten än beräknat nyttjades under 2020. Upphandling av ny bokbuss pågår, men leverans sker först 2021. Ombyggnation av Kyrkskolan slutförs först 2021 eftersom lokalerna fungerade som evakuering för elever från Bosgårdsskolan under året.

Övriga förvaltningsfastigheter

I gruppen övriga förvaltningsfastigheter ingår bland annat om- och nybyggnation av räddningsstationer samt ombyggnation av kommunens stadshus. Ombyggnationen av Varbergs räddningsstation påbörjades under 2020, men är något försenad då upphandlingen kom igång sent. Under året beslutades om utökad investeringsram för ombyggnationen av stadshus A då det upptäcktes brister i den befintliga stommen. Stadshuset är nu färdigställt.

Offentlig plats

Under året genomfördes flera projekt för utveckling av kommunens offentliga platser. Två exempel är det tillgänglighetsanpassade badet på Getterön och utflyktslekplatsen på Håsten som båda till stora delar färdigställdes under året. Ett annat är Veddige mötesplats där byggnationen inleddes under sommaren 2020. Projektet Apelviken etapp 1 försenades något och sträcker sig in i 2021. Under året fattades beslut om att avsluta projekt Tenaljterrassen i sin nuvarande form, med en nedskrivning motsvarande 3,6 mnkr som följd. Arbete med en ny förstudie på en servicebyggnad i området kring fästningen, har påbörjats.

Gång- och cykelvägar

Flera insatser genomförs för att främja hållbart resande, bland annat anläggning av nya cykelvägar och kollektivtrafikåtgärder. Exempel på insatser under året var byggnation av arbetspendlingsstråk vid sjukhuset och mellan centrum och Trönninge. Projektering av ett inre tvärstråk för cyklister mellan Lassabackaområdet och Ranelidsrondellen påbörjades också under året. Kattegattleden är ännu inte helt färdigställd. Trafikverket ansvarar för utbyggnaden, men Varbergs kommun medfinansierar projektet.

Gator och vägar

Ombyggnation av korsningar pågår på olika håll i kommunen för att uppnå ett bättre trafikflöde, ökad säkerhet för oskyddade trafikanter och bättre miljö. Under året har korsningen Väst kustvägen/ Strandbackavägen byggts om till cirkulationsplats. Byggnationen som utfördes i egen regi startade under september månad.

Hamnanläggningar

Inom ramen för kommunens stadsutvecklingsprojekt kommer Farehamnen att byggas ut med nya kajplatser för att ersätta den äldre handelshamnen som försvinner i samband med att Västerport byggs. Kommunens del av projektet omfattar muddring, bankpålning och markuppfyllnad. Hamnbolaget ansvarar för järnväg, gata, terminalyta, kajer, skogspir samt utrustning och installationer.

Inventarier och IT

De medel som i budget avsätts för inköp av inventarier och IT ska dels användas till färdigställda anläggningar och mindre verksamhetsinvesteringar, dels till IT-utrustning såsom datorer och mobiltelefoner.

Mark- och fastighetsförvärv

Kommunfullmäktige avsätter årligen medel till förvärv av strategisk mark, för framtida exploateringar eller för inlösen vid infrastrukturella projekt. Under 2020 förvärvades mark intill skolan i Väröbacka. Även fastigheter i Spannarp och Gunnestorp köptes in.

Investeringsområde, mnkr	Nettoutgift 2020	Budget 2020	Budget-avvikelse	Projekt-prognos	Projekt-kalkyl	Projekt-avvikelse
Skolfastigheter	4,2	21,7	17,4	77,8	77,7	-0,1
Förskolor	79,3	101,4	22,2	181,9	190,4	8,5
varav Klapperstenens förskola, Breared	29,9	33,6	3,7	54,6	60,6	6,0
varav Stenens förskola, Tvååker	34,8	39,3	4,4	56,8	64,5	7,7
varav Bua förskola	11,9	24,1	12,2	58,4	53,1	-5,3
Omsorgsverksamheter	115,9	120,6	4,8	190,9	194,4	3,5
varav särskilt boende Träslöv	114,8	105,6	-9,2	190,9	194,4	3,5
Idrotts- och fritidsanläggningar	193,6	201,0	7,4	505,9	511,8	5,9
varav bad- och simanläggning Håsten	186,2	178,7	-7,4	450,6	452,8	2,2
Övriga förvaltningsfastigheter	57,9	62,1	4,2	142,0	151,5	9,5
varav ombyggnad, Stadshus A	28,7	25,3	-3,5	50,4	50,7	0,3
varav Varbergs Räddningsstation	22,3	27,5	5,2	64,3	73,7	9,4
Offentlig plats	50,9	91,8	40,9	176,3	174,1	-2,2
varav Apelviken, etapp 1	6,9	23,6	16,6	36,5	36,5	0,0
varav utformning Lassabackadeponin	3,7	4,1	0,4	33,0	33,0	0,0
Gång- och cykelvägar	18,0	24,7	6,7	80,4	80,4	0,0
Gator och vägar	21,8	32,6	10,8	121,6	120,7	-0,9
varav ombyggnad av korsningar	6,4	4,8	-1,6	64,6	64,6	0,0
Hamnanläggningar	9,1	91,6	82,5	205,4	205,4	0,0
varav Farehamnen övergripande	5,7	52,7	47,0	153,8	153,8	0,0
Inventarier och IT	44,9	60,0	15,2			
Mark- och fastighetsförvärv	25,3	26,6	1,3			
Reinvesteringar i fastigheter	50,5	60,8	10,2			
Förstudier	1,4	0,0	-1,4			
Totalt	672,8	894,9	222,2	1 682,3	1 706,4	24,2

Reinvesteringar i fastigheter

Från och med 2018 redovisas periodiskt underhåll av fastigheter som reinvesteringar. I investeringsbudgeten har därför en årlig utgiftspost om cirka 60 mnkr avsatts under planperioden. Då flera pågående projekt löper in i 2021 nyttjades inte hela budgeten för året.

Förstudier

Årets utgifter för förstudier till kommande investeringar uppgick till totalt 1,4 mnkr. De mest omfattande förstudierna under året avsåg förskolorna Borgasgård och Trönningenäs.

Uppföljning av fleråriga projekt och beslutade projektbudgetar

Många av kommunens större investeringsprojekt löper över flera år. Även om projekten ibland tidsmässigt förskjuts och då avviker från årets budgeterade utgift, så är följsamheten till beslutade projektbudgetar överlag god. Årets uppföljning av pågående och avslutade fleråriga projekt visar en positiv avvikelse på cirka 24 mnkr. Förskolor och ombyggnation av Varbergs räddningsstation är några projekt med lägre utgifter än planerat. Avvikelsen förklaras främst av lägre anbud och gynnsamma upphandlingar.

Exploateringsredovisning

Exploatering innebär att omvandla råmark till färdiga bostads- eller verksamhetsområden. De senaste åren har kommunens exploateringsverksamhet varit hårt belastad eftersom efterfrågan på bostads- och verksamhetstomter är hög.

Kommunens exploateringsverksamhet är en viktig beståndsdel i det arbete som sker för att öka antalet bostäder i kommunen och möjliggöra fler företagsetableringar. Processen startar med utarbetande av programområde och detaljplaner. Efter samråd, granskning och antagande kan anläggningsarbetet starta. Om markområdena ägs av kommunen avslutas processen med markanvisning och/eller tomtförsäljning. I övriga fall avslutas processen med besiktning, uppföljning och slutreglering av avtal med privat exploatör. Efterfrågan på bostads- och verksamhetstomter i Varberg är fortsatt hög.

Att budgetera och prognostisera exploateringsresultat är osäkert eftersom överklagande, försenade upphandlingar, oförutsedda markförhållanden eller lägre efterfrågan påverkar utfallet med stora belopp.

Utfall exploateringar 2020

Resultat för 2020 är 47,5 mnkr, varav försäljning är 15,8 mnkr, kostnader för rivning, investeringar etcetera för markförberedande åtgärder på allmän plats är 9,9 mnkr och exploateringsersättningar 41,6 mnkr.

Sammantaget avvek exploateringsverksamheten med -32,3 mnkr mot budgeterat resultat. Den främsta anledningen till den negativa avvikelsen var fördröjningen av detaljplanen för Västerport etapp 1 som medförde att budgeterade intäkter inte kom in under året. Det är länsstyrelsens synpunkter under granskningen som medför att det krävs ytterligare utredningar innan detaljplanen kan antas och vinna laga kraft. De utgifter som belastar exploateringen under året har blivit lägre än vad som budgeterats eftersom kajarbeten och markhöjning uteblir. Utgifterna under 2020 avsåg rivningsarbeten, utgifter för ledningsomläggningar och utgifter för sanering. Totalt ger detta en negativ budgetavvikelse för 2020 på 33,9 mnkr. Fördröjningen kommer även medföra att hela byggnationen kommer att förskjutas framåt med påföljd att de intäkter som beräknats för nästa år

kommer att förskjutas.

Den övriga exploateringsverksamheten visar ett positivt resultat och blev 1,6 mnkr högre än budgeterat. Detta trots att intäkten för försäljning av kvarteret Falkenbäck förskjutits till 2021. Denna försäljning utgjorde den största budgeterade intäkten under året. Avtalet är klart, men bygglovet överklagades och förrättning pågår. Att intäkten var osäker har noterats i samtliga prognoser under året.

Övriga positiva avvikelser kommer från försäljningar som blivit senarelagda och därför budgeterats under tidigare år. En av dessa är försäljningen av bensinstationstomten vid Jonstakarondellen som nu genomförts. Ytterligare en positivt bidragande försäljning är en verksamhetstomt i Veddige där en ny padelhall byggts.

När försäljningen till Deromes husfabrik i Väröbacka genomfördes lyftes inte hela försäljningssumman till resultatet. Vid den tiden förväntades ytterligare utgifter, men nu när projektet är slutfört kan ytterligare intäkter föras till resultatet.

Även utfallet för exploateringsersättningar 2020 är högre än budget. Det beror främst på en deldebitering av arbeten i kvarteret Svärdfisken, där exploatören debiterats de delar som är genomförda. De återstående arbetena och slutdebitering kommer att ske när Varbergstunneln är klar.

Exploateringsredovisning

Förändringen mellan ingående och utgående värde inom bostadsmark beror till stor del på att flera stora utbyggnader av gator och offentlig plats är färdigställda i exploateringsområden och överförda till kommunens anläggningstillgångar. Bland annat Arboretum 1 och Stenenområdet.

Det ökade värdet för exploatering av verksamhetsmark kommer sig av stora utgifter för anläggandet av verksamhetsområde Holmagärde, som 2021 kommer att föras över till anläggningstillgångarna samtidigt som försäljningen kommer igång.

Tabell exploateringsredovisning, mnkr	Ingående balans	Inkomster	Utgifter	Avslut mot resultaträkning	Avslut mot balansräkning	Utgående balans
Bostadsmark	-157,1	65,7	-73,8	-36,1	65,6	-135,8
Verksamhetsmark	-35,0	5,7	-43,3	-9,9	5,3	-77,1
Tomtlager	-8,8	2,1	-0,1	-1,6	0,0	-8,5
Totalt	-200,9	73,5	-117,1	-47,5	70,9	-221,4

Resultaträkning

Mnkr	Not	Koncernen 2020	Koncernen 2019	Kommunen 2020	Kommunen 2019
Verksamhetens intäkter	1	2 105,6	2 235,0	804,8	836,0
Verksamhetens kostnader	2,3,9	-4 927,5	-4 960,9	-4 074,4	-3 967,8
Avskrivningar	4	-451,9	-422,1	-203,1	-179,2
Verksamhetens nettokostnader		-3 273,8	-3 148,0	-3 472,7	-3 311,0
Skatteintäkter	5	2 942,1	2 911,3	2 942,1	2 911,3
Generella statsbidrag och utjämning	6	672,1	497,4	672,1	497,4
Finansiella intäkter	7	4,3	70,0	73,4	83,4
Finansiella kostnader	8	-64,5	-70,6	-61,6	-65,6
Resultat efter finansiella poster		280,3	260,2	153,3	115,5
ÅRETS RESULTAT	10	280,3	260,2	153,3	115,5

Ekonomisk redovisning

Kassaflöde

Mnkr	Not	Koncernen 2020	Koncernen 2019	Kommunen 2020	Kommunen 2019
Löpande verksamhet					
Årets resultat		280,3	260,2	153,3	115,5
Justering för ej likviditetspåverkande poster	11	582,7	550,8	240,9	278,1
Övriga likviditetspåverkande poster	12	-57,0	-60,0	-19,0	-60,4
Poster som redovisas i annan sektion	13	-19,3	-29,1	-2,6	-28,8
<i>Medel från verksamheten före förändring av rörelsekapital</i>		<i>786,7</i>	<i>721,9</i>	<i>372,6</i>	<i>304,5</i>
Förändring periodiserade anslutningsavgifter		-	-	-	-
Förändring kortfristiga fordringar		48,6	65,9	2,2	39,2
Förändring förråd och varulager		-8,3	-35,6	-7,8	-36,6
Förändring kortfristiga skulder		-147,3	287,0	29,9	188,1
Kassaflöde från den löpande verksamheten		679,7	1 039,3	397,0	495,1
Investeringsverksamhet					
Investering i immateriella anläggningstillgångar		-3,8	-0,0	-1,1	-0,0
Försäljning av immateriella anläggningstillgångar		-	-	-	-
Investering i materiella anläggningstillgångar		-1 423,1	-1 275,1	-756,9	-560,0
Försäljning av materiella anläggningstillgångar		19,3	29,1	4,1	28,8
Investering i kommunkoncernföretag		-	-	-	-
Försäljning av kommunkoncernföretag		-	-	-	-
Förvärv av finansiella tillgångar		-	-	-206,4	-344,7
Avyttring av finansiella tillgångar		0,0	0,1	30,3	4,4
Kassaflöde från investeringsverksamheten		-1 407,6	-1 246,0	-930,0	-871,4
Finansieringsverksamhet					
Nyupptagna lån		635,3	600,7	449,4	770,0
Amortering av skulder för finansiell leasing		-4,2	-12,8	-13,1	-12,8
Amortering av långfristiga skulder		-23,9	-0,6	-23,9	-0,6
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		607,2	587,3	412,4	756,6
Bidrag till infrastruktur					
Utbetalning av bidrag till statlig infrastruktur		-	-356,4	-	-356,4
Årets kassaflöde		-120,6	24,1	-120,6	23,9
Likvida medel vid årets början		434,2	410,1	432,2	408,2
Likvida medel vid årets slut		313,6	434,2	311,6	432,2
Förändring likvida medel		-120,6	24,1	-120,6	23,9

Balansräkning

Mnkr	Not	Koncernen 2020	Koncernen 2019	Kommunen 2020	Kommunen 2019
Tillgångar					
Anläggningstillgångar					
Immateriella anläggningstillgångar	14	3,6	0,0	1,1	0,0
Materiella anläggningstillgångar					
Mark, byggnader och tekniska anläggningar	15	7 594,0	6 913,9	4 167,5	3 636,6
Maskiner och inventarier	16	2 489,3	2 222,0	209,7	191,2
Finansiella anläggningstillgångar	17,18	67,2	67,2	4 044,5	3 868,4
Summa anläggningstillgångar		10 154,2	9 203,1	8 422,8	7 696,3
Bidrag till statlig infrastruktur	3	228,0	245,6	228,0	245,6
Omsättningstillgångar					
Förråd m. m.	19	229,5	221,2	221,4	213,6
Fordringar	20	428,0	476,6	346,7	348,9
Kortfristiga placeringar		-	-	-	-
Kassa och bank	21	313,6	434,2	311,6	432,2
Summa omsättningstillgångar		971,1	1 132,1	879,6	994,6
Summa tillgångar		11 353,3	10 580,8	9 530,5	8 936,5
Eget kapital, avsättningar och skulder					
Eget kapital					
Årets resultat		280,3	260,2	153,3	115,5
Resultatutjämningsreserv		361,4	340,7	361,4	340,7
Övrigt eget kapital		3 508,4	3 268,9	2 853,8	2 759,0
Summa eget kapital	22	4 150,1	3 869,8	3 368,5	3 215,2
Avsättningar					
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	23	193,8	168,0	193,8	168,0
Andra avsättningar	24	325,8	319,4	65,1	92,1
Summa avsättningar		519,6	487,4	258,9	260,1
Skulder					
Långfristiga skulder	25	4 959,2	4 352,0	4 167,4	3 598,2
Kortfristiga skulder	26	1 724,3	1 871,6	1 735,7	1 863,0
Summa skulder		6 683,6	6 223,6	5 903,1	5 461,2
Summa eget kapital, avsättningar och skulder		11 353,3	10 580,8	9 530,5	8 936,5
Panter och ansvarsförbindelser					
Ansvarsförbindelser					
Pensionsförpliktelser	27,28,29	1 068,1	1 098,2	1 068,1	1 098,2
Övriga ansvarsförbindelser	30, 31	62,1	58,5	558,4	558,5
Företagsinteckningar	32	11,8	-	-	-

Noter

Mnkr	Koncernen 2020	Koncernen 2019	Kommunen 2020	Kommunen 2019
NOT 1, Verksamhetens intäkter				
Försäljningsintäkter	824,1	962,3	71,0	73,5
Taxor och avgifter	351,2	346,5	159,5	160,6
Hyror och arrenden	393,3	387,9	87,4	93,4
Bidrag från staten	349,4	268,3	351,0	272,3
EU-bidrag	4,5	1,3	4,5	1,3
Övriga bidrag	40,1	74,5	40,1	74,5
Försäljning av verksamhet och konsulttjänster	29,4	35,4	29,4	35,4
Försäljning av exploateringsfastigheter	57,4	95,2	57,4	95,2
Försäljning av anläggningstillgångar	19,3	29,1	4,1	28,8
Övriga verksamhetsintäkter	36,9	34,6	0,3	0,9
Summa verksamhetens intäkter	2 105,6	2 235,0	804,8	836,0

	Koncernen 2020	Koncernen 2019	Kommunen 2020	Kommunen 2019
NOT 2, Verksamhetens kostnader				
Löner och sociala avgifter	-2 549,3	-2 451,3	-2 373,2	-2 275,2
Pensionskostnader	-187,3	-167,1	-172,7	-155,8
Aktiverat eget arbete	56,2	54,6	44,8	39,6
Inköp av anläggnings- och underhållsmaterial	-4,7	-26,7	-4,7	-26,7
Köp av huvudverksamhet	-706,9	-703,4	-706,9	-703,4
Lämnade bidrag	-119,7	-113,8	-124,6	-118,5
Lokal- och fastighetskostnader	-229,4	-234,5	-217,8	-204,8
Bränsle och energi	-16,8	-25,2	-52,5	-54,0
Förbrukningsmaterial	-159,7	-131,8	-159,7	-131,8
Transport och resor	-61,2	-69,1	-61,3	-69,1
Handelsvaror	-377,9	-526,8	-	-
Övriga kostnader	-515,4	-531,0	-224,8	-243,0
Skattekostnader och uppskjuten skatt	-34,0	-9,8	-	-
Förändring av avsättning	-0,2	-7,5	-0,2	-7,5
Utrangerade och försålda anläggningstillgångar	-3,6	0,0	-3,4	0,0
Summa verksamhetens kostnader	-4 909,9	-4 943,3	-4 056,9	-3 950,2

NOT 3 Upplösning av infrastrukturell investering	Koncernen 2020	Koncernen 2019	Kommunen 2020	Kommunen 2019
Beslutad medfinansiering	391,0	391,0	391,0	391,0
Upplöst tidigare år	-145,4	-127,9	-145,4	-127,9
Årets upplösning	-17,5	-17,5	-17,5	-17,5
Återstår att lösa upp	228,0	245,6	228,0	245,6

Upplösningen avser den av kommunfullmäktige, med stöd av lag 2009:47, beslutade medfinansieringen av järnvägstunnel under Varberg på västkustbanan. Medfinansieringsbeloppet som beslutades 2009, uppgår till 290 mnkr och löses upp under 25 år. Under 2017 beslutade kommunfullmäktige om ett tillägg till medfinansieringen på 101 mnkr. Tillägget löses upp på 17 år för att få samma sluttid som det ursprungliga beloppet

NOT 4 Avskrivningar	Koncernen 2020	Koncernen 2019	Kommunen 2020	Kommunen 2019
Byggnader och tekniska anläggningar	-271,2	-244,9	-156,0	-140,3
Maskiner och inventarier	-173,3	-157,4	-42,2	-37,6
Nedskrivningar	-7,4	-19,8	-4,9	-1,3
Summa avskrivningar	-451,9	-422,1	-203,1	-179,2

NOT 5 Skatteintäkter	Koncernen 2020	Koncernen 2019	Kommunen 2020	Kommunen 2019
Preliminär kommunalskatt	3 003,7	2 937,1	3 003,7	2 937,1
Preliminär slutavräkning innevarande år	-46,1	-27,3	-46,1	-27,3
Slutavräkningsdifferens föregående år	-15,5	1,5	-15,5	1,5
Summa skatteintäkter	2 942,1	2 911,3	2 942,1	2 911,3

NOT 6 Generella statsbidrag och utjämning	Koncernen 2020	Koncernen 2019	Kommunen 2020	Kommunen 2019
Inkomstutjämningsbidrag	474,9	461,4	474,9	461,4
Regleringsbidrag	66,0	44,6	66,0	44,6
Kommunal fastighetsavgift	139,4	131,5	139,4	131,5
Kostnadsutjämning	-128,0	-92,4	-128,0	-92,4
Införandebidrag	47,7	-	47,7	-
LSS-utjämning	-57,3	-61,9	-57,3	-61,9
Övriga bidrag	129,4	14,2	129,4	14,2
Summa generella statsbidrag och utjämnings	672,1	497,4	672,1	497,4

NOT 7 Finansiella intäkter	Koncernen 2020	Koncernen 2019	Kommunen 2020	Kommunen 2019
Ränteintäkter	0,1	1,1	51,3	58,4
Utdelningar på aktier och andelar	3,6	7,1	3,4	7,1
Borgensavgift	-	-	18,7	18,0
Övriga finansiella intäkter	0,6	61,9	-	-
Summa finansiella intäkter	4,3	70,0	73,4	83,4

	Koncernen 2020	Koncernen 2019	Kommunen 2020	Kommunen 2019
NOT 8 Finansiella kostnader				
Räntekostnader	-61,8	-67,2	-58,9	-62,8
Övriga finansiella kostnader	-2,7	-3,4	-2,7	-2,8
Summa finansiella kostnader	-64,5	-70,6	-61,6	-65,6

	Koncernen 2020	Koncernen 2019	Kommunen 2020	Kommunen 2019
NOT 9 Kostnad för räkenskapsrevision				
Sakkunnigt biträde	-0,9	-0,4	-0,2	-0,1
Förtroendevalda revisorer	-0,1	-0,1	-0,0	-0,0
Summa kostnad för räkenskapsrevision	-1,0	-0,5	-0,2	-0,1

Kostnaderna för räkenskapsrevision avser kostnader för granskning av bokföring, delårsrapport samt årsredovisning för angivet år.

	Redovisning	Budget	Avvikelse
NOT 10 Kommunens resultat mot budget			
Verksamhetens nettokostnad	-3 472,7	-3 510,8	38,1
Skatteintäkter	2 942,1	2 993,5	-51,3
Generella statsbidrag och utjämningsar	672,1	562,4	109,7
Finansnetto	11,8	10,6	1,2
Årets resultat	153,3	55,7	97,7

Följande särredovisningar är upprättade enligt lag

El-, gas- och fjärrvärmenätsverksamhet
 Finns tillgänglig hos Varbergs Energi AB, tel 0340-62 88 11, kundservice@varbergsenergi.se

Vatten, avlopp och avfallsverksamhet
 Finns tillgänglig hos Vatten och miljö i Väst AB, tel 0757-27 40 00, vivab@vivab.info

	Koncernen 2020	Koncernen 2019	Kommunen 2020	Kommunen 2019
NOT 11 Justering för ej likviditetspåverkade poster				
Avskrivningar	444,5	402,3	198,2	177,9
Nedskrivningar	7,4	19,8	4,9	1,3
Utrangeringar	-	-	2,0	-
Gjorda avsättningar	89,2	91,6	57,9	86,7
Återförda avsättningar	-	-	-40,1	-5,4
Intäktsförda ej likvida gåvor	-	-	-	-
Upplösning av infrastrukturellt bidrag	17,5	17,5	17,5	17,5
Övriga ej likviditetspåverkade poster	24,0	19,5	0,5	-
Summa justering för ej likviditetspåverkade poster	582,7	550,8	240,9	278,1

	Koncernen 2020	Koncernen 2019	Kommunen 2020	Kommunen 2019
NOT 12 Övriga likviditetspåverkade poster som tillhör den löpande verksamheten				
Utbetalning av avsättning för pensioner	-5,3	-5,2	-5,3	-5,2
Utbetalning av övriga avsättningar	-51,7	-54,8	-13,7	-55,1
Summa övriga likviditetspåverkade poster som tillhör den löpande verksamheten	-57,0	-60,0	-19,0	-60,4

	Koncernen 2020	Koncernen 2019	Kommunen 2020	Kommunen 2019
NOT 13 Poster som redovisas i annan sektion				
Realisationsresultat vid försäljning av anläggningstillgångar	-19,3	-29,1	-2,6	-28,8
Summa poster som redovisas i annan sektion	-19,3	-29,1	-2,6	-28,8

	Koncernen 2020	Koncernen 2019	Kommunen 2020	Kommunen 2019
NOT 14 Förvärvade immateriella tillgångar				
Redovisat värde vid årets början	0,0	-	0,0	-
Investeringar	3,8	0,0	1,1	0,0
Redovisat värde av avyttrat eller utrangerat	-	-	-	-
Nedskrivningar	-	-	-	-
Återförda nedskrivningar	-	-	-	-
Avskrivningar	0,2	-	0,0	-
Överföring till eller från annat slag av tillgång	-	-	-	-
Övriga förändringar	-	-	-	-
Utgående balans	3,6	0,0	1,1	0,0
<i>Genomsnittlig avskrivningstid, år</i>	<i>11,9</i>	<i>-</i>	<i>5,0</i>	<i>-</i>

Tillgångar avsedda för stadigvarande bruk eller innehav med en nyttjandeperiod om minst tre år klassificeras som en anläggnings-tillgång om beloppet överstiger gränsen för mindre värde. Gränsen för mindre värde har för räkenskapsåret satt till 25 tkr. Detta gäller som gemensam gräns för immateriella- och materiella tillgångar.

	Koncernen 2020	Koncernen 2019	Kommunen 2020	Kommunen 2019
NOT 15 Mark, byggnader och tekniska anläggningar				
Redovisat värde vid årets början	6 913,9	6 213,7	3 636,6	3 249,5
Investeringar	1 212,7	1 008,9	695,7	528,7
Redovisat värde av avyttrat eller utrangerat	-22,6	-19,8	-3,5	0,0
Nedskrivningar	-7,4	-19,8	-4,9	-1,3
Återförda nedskrivningar	1,8	-	-	-
Avskrivningar	-270,8	-244,9	-155,9	-140,4
Överföring till eller från annat slag av tillgång	-233,4	-24,1	-0,5	-
Övriga förändringar	-0,1	0,0	-0,1	0,0
Utgående balans	7 594,0	6 913,9	4 167,5	3 636,6
<i>Genomsnittlig avskrivningstid, år</i>	<i>25,5</i>	<i>25,4</i>	<i>23,3</i>	<i>23,2</i>

Linjär avskrivning tillämpas för alla tillgångar utom hamnanläggningar som löper med annuiteter på 20-50 år. Läs mer under avsnittet om redovisningsprinciper.

	Koncernen 2020	Koncernen 2019	Kommunen 2020	Kommunen 2019
NOT 16 Maskiner och inventarier				
Redovisat värde vid årets början	2 222,0	2 089,1	191,2	197,6
Investeringar	210,4	266,2	61,2	31,2
Redovisat värde av avyttrat eller uttrangerat	-0,3	-0,1	-	-
Nedskrivningar	-	-	-	-
Återförda nedskrivningar	-	-	-	-
Avskrivningar	-173,4	-157,4	-42,3	-37,6
Överföring till eller från annat slag av tillgång	231,0	24,1	-	-
Övriga förändringar	-0,5	0,0	-0,5	0,0
Utgående balans	2 489,3	2 222,0	209,7	191,2
Genomsnittlig avskrivningstid, år	12,8	13,3	4,5	5,3

Linjär avskrivning tillämpas på alla inventarier

	Koncernen 2020	Koncernen 2019	Kommunen 2020	Kommunen 2019
NOT 17 Aktier och andelar				
<i>Aktier</i>				
Varbergs Stadshus AB	-	-	269,7	269,7
Inera AB	0,0	0,0	0,0	0,0
<i>Andelar</i>				
Kommuninvest Ekonomisk Förening	44,3	37,9	44,3	37,9
Kommunassurans syd	2,3	2,3	2,3	2,3
Övriga andelar	12,5	12,5	0,6	0,6
Summa aktier och andelar	59,2	52,8	316,9	310,5

	Koncernen 2020	Koncernen 2019	Kommunen 2020	Kommunen 2019
NOT 18 Långfristiga fordringar				
Kommuninvest Ekonomisk Förening	-	6,4	-	6,4
VA-lån	0,1	0,1	0,1	0,1
Varbergs Bostads AB	-	-	1 119,2	919,3
Varberg Energi AB	-	-	770,7	794,3
Varbergs Fastighets AB	-	-	707,3	707,4
Varberg Vatten AB	-	-	1 130,4	1 130,5
Övrig utlåning	8,0	8,0	0,0	0,0
Summa långfristiga fordringar	8,0	14,4	3 727,6	3 557,9

	Koncernen 2020	Koncernen 2019	Kommunen 2020	Kommunen 2019
NOT 19 Förråd och exploateringsområden				
<i>Förråd</i>				
Övrigt förråd	8,2	7,7	-	-
<i>Exploateringsområden</i>				
Bostadsmark	135,8	157,1	135,8	157,1
Verksamhetsmark	77,1	35,0	77,1	35,0
Färdigexploaterad mark	8,5	8,8	8,5	8,8
Pågående arbete	-	12,6	-	12,6
Summa förråd och exploateringsområden	229,5	221,2	221,4	213,6

	Koncernen 2020	Koncernen 2019	Kommunen 2020	Kommunen 2019
NOT 20 Kortfristiga fordringar				
Fakturafordringar	70,1	140,5	72,5	91,6
Fordran på staten avseende fastighetsavgift	115,8	106,6	115,8	106,6
Momsavräkning	39,4	40,1	39,4	40,1
Förutbetalda kostnader	95,9	107,6	79,1	88,6
Upplupna intäkter	84,2	59,3	24,6	8,6
Fordran koncernkonto	-	-	6,0	13,7
Övriga kortfristiga fordringar	22,6	22,5	9,4	-0,3
Summa kortfristiga fordringar	428,0	476,6	346,7	348,9

Från och med 2020 ändras redovisningsprincipen för kassa/bank. Eftersom bolagen inte har någon direkt kontobehållning, utan ingår i Varbergs kommun, redovisas samtliga likvida medel i kommunens balansräkning. Det innebär också att kommunen antingen har en kortfristig fordran på, eller en kortfristig skuld till, bolagen i kommunkoncernen. Jämförelsesiffrorna för 2019 är omräknade utifrån den princip som gäller från och med 2020.

	Koncernen 2020	Koncernen 2019	Kommunen 2020	Kommunen 2019
NOT 21 Likvida medel				
	313,6	434,2	311,6	432,2

Kommunen och de kommunala bolagen har avtal om finansiella tjänster med Varbergs Sparbank AB, avtalet omfattar sedvanliga banktjänster inklusive hantering av likvida medel via koncernkonto. Från och med 2020 ändras redovisningsprincipen för kassa/bank. Eftersom bolagen inte har någon direkt kontobehållning, utan ingår i Varbergs kommun, redovisas samtliga likvida medel i kommunens balansräkning. Jämförelsesiffrorna för 2019 är omräknade utifrån den princip som gäller från och med 2020.

	Koncernen 2020	Koncernen 2019	Kommunen 2020	Kommunen 2019
Not 22 Eget kapital				
Årets resultat	280,3	260,2	153,3	115,5
Resultatutjämningsreserv	361,4	340,7	361,4	340,7
Övrigt eget kapital	3 508,4	3 268,9	2 853,8	2 759,0
Summa eget kapital	4 150,1	3 869,8	3 368,5	3 215,2

NOT 22a, Effekt av förändrad redovisningsprincip på eget kapital	Koncernen 2020	Koncernen 2019	Kommunen 2020	Kommunen 2019
Ingående eget kapital enligt fastställd balansräkning	3 869,8	3 544,5	3 215,2	3 034,3
Justering av eget kapital	0,0	-0,2	0,0	0,0
Förändring av redovisningsprincip:	0,0	0,0	0,0	0,0
Periodiserade investeringsbidrag	0,0	81,8	0,0	81,8
Uppskrivning av finansiella anläggningstillgångar	0,0	-16,5	0,0	-16,5
Årets resultat	280,3	260,2	153,3	115,5
Summa eget kapital	4 150,1	3 869,8	3 368,5	3 215,2

Från och med räkenskapsår 2019 tillämpas LKBR vilket innebär att följande ändringar har gjorts i förhållande till tidigare redovisningsprinciper.

- Periodiserade investeringsbidrag

Enligt rekommendation RKR R2 intäkter, får endast offentliga bidrag initialt skuldredovisas för att sedan successivt intäktsredovisas över tillgångens nyttjandeperiod. De bidrag som erhållits från privata aktörer och som tidigare har hanterats på detta sätt, har från och med 2019 återförts och minskat de långfristiga skulderna med 82 mnkr under 2019.

- Uppskrivning av finansiella anläggningstillgångar

Tidigare år har uppskrivning gjorts av värdet på andelar i Kommuninvest ekonomisk förening om 16 mnkr. Med anledning av att LKBR inte medger uppskrivning av finansiella anläggningstillgångar har dessa från och med 2019 återförts.

NOT 23, Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser inklusive särskild löneskatt	Koncernen 2020	Koncernen 2019	Kommunen 2020	Kommunen 2019
Pensionsavsättning¹				
Ingående avsättning	168,0	152,6	168,0	152,6
varav Exklusive ÖK-SAP	151,9	133,6	151,9	133,6
ÖK-SAP	0,3	5,6	0,3	5,6
OPF-KL	2,2	1,9	2,2	1,9
PBF	13,6	11,5	13,6	11,5
Enskilt avtal	-	-	-	-
Nya förpliktelser under året	31,2	20,6	31,2	20,6
Varav Nyintjänad pension	26,0	18,8	26,0	18,8
Ränte- och basbeloppsuppräknig	4,8	5,0	4,8	5,0
Pension till efterlevande	1,3	0,8	1,3	0,8
Övrigt	-0,9	-4,1	-0,9	-4,1
Årets utbetalningar	-5,3	-5,2	-5,3	-5,2
Utgående pensionsavsättning	193,8	168,0	193,8	168,0
Varav Exklusive ÖK-SAP	176,8	151,9	176,8	151,9
ÖK-SAP	0,0	0,3	0,0	0,3
OPF-KL	3,1	2,2	3,1	2,2
PBF	14,0	13,6	14,0	13,6
Aktualiseringsgrad	97%	97%	97%	97%
Antal politiker med visstidsförordnande	4	4	4	4
Antal tjänstemän med visstidsförordnande	0	0	0	0

¹Förpliktelsen är genom försäkring minskad med 25,4 mnkr. Försäkringen avser anställda med inkomst på 7,5 till 8,5 inkomstbasbelopp. Försäkringen sades upp 2011. Överskottsfonden i försäkringen uppgår till 3,8 mnkr

NOT 24, Andra avsättningar	Koncernen 2020	Koncernen 2019	Kommunen 2020	Kommunen 2019
Avsättning för återställande av deponier²				
Ingående avsättning	55,8	63,7	55,8	63,7
Avsättning	-	-	-	-
Förändring av nuvärde	0,2	1,0	0,2	1,0
lanspråktaga avsättningar	-11,6	-8,9	-11,6	-8,9
Utgående avsättning	44,4	55,8	44,4	55,8

²För att kunna möta framtida åtaganden för återställande av deponierna i Tjärby, Karl-Gustav, Lassabacka och Veddige har avsättningar gjorts. Vatten och Miljö i Väst AB, som ansvarar för återställandet, kommer successivt avropa de avsatta medlen under tiden arbetet fortlöper.

Avsättning parkeringsplatser ³	Koncernen 2020	Koncernen 2019	Kommunen 2020	Kommunen 2019
Ingående avsättning	9,7	9,0	9,7	9,0
Avsättning	-2,1	0,7	-2,1	0,7
lanspråktaga avsättningar	-	-	-	-
Utgående avsättning	7,6	9,7	7,6	9,7

³Fastighetsägare som inte kan ombesörja parkering på egen tomt, utan vill använda kommuns parkering, betalar en parkeringsavlösen till kommunen. Denna avlösen betalas tillbaka om fastighetsägaren vid senare tillfälle ordnar med parkering inom den egna tomten.

Avsättning sanering kvarteret Renen ⁴	Koncernen 2020	Koncernen 2019	Kommunen 2020	Kommunen 2019
Ingående avsättning	26,4	17,8	26,4	17,8
Avsättning	26,5	54,5	26,5	54,5
lanspråktaga avsättningar	-40,1	-45,9	-40,1	-45,9
Utgående avsättning	12,9	26,4	12,9	26,4

⁴Avsättningen avser outnyttjade medel som kommunen fått utbetalade från Naturvårdsverket för att sanera kvarteret Renen från föroreningar. Arbetet med sanering pågår och avsättningen betalas ut successivt under arbetets gång.

Avsättning järnvägstunnel ⁵	Koncernen 2020	Koncernen 2019	Kommunen 2020	Kommunen 2019
Ingående avsättning	-	352,2	-	352,2
Avsättning	-	-	-	-
Förändring av nuvärde	-	4,2	-	4,2
lanspråktaga avsättningar	-	-356,4	-	-356,4
Utgående avsättning	-	0,0	-	0,0

⁵Avsättningen avser kommunens medfinansiering av Trafikverkets projekt med att förlägga Västskustbanan i tunnel under Varberg. Det avsatta beloppet betalades ut i sin helhet under 2019.

Avsättning uppskjuten skatt på obeskattade reserver	Koncernen 2020	Koncernen 2019	Kommunen 2020	Kommunen 2019
Ingående avsättning	209,1	200,0	-	-
Avsättning	32,9	9,1	-	-
Utgående avsättning	242,1	209,1	-	-

Övriga avsättningar	Koncernen 2020	Koncernen 2019	Kommunen 2020	Kommunen 2019
Ingående avsättning	18,3	16,8	0,1	0,1
Avsättning	0,5	1,5	-	-
lanspråktaga avsättningar	-	-	-	-
Utgående avsättning	18,8	18,3	0,1	0,1

Summa andra avsättningar	Koncernen 2020	Koncernen 2019	Kommunen 2020	Kommunen 2019
	325,8	319,4	65,1	92,1

	Koncernen 2020	Koncernen 2019	Kommunen 2020	Kommunen 2019
NOT 25, Långfristiga skulder				
<i>Lån i banker och kreditinstitut¹</i>				
Kommuninvest	4 008,2	3 535,3	3 508,2	3 035,3
Stadshypotek	-	-	-	-
Nordiska investeringsbanken	550,0	450,0	550,0	450,0
<i>Förutbetalda intäkter som regleras över flera år²</i>				
Investeringsbidrag ³	22,7	22,2	22,7	22,2
Övriga långgivare	291,8	253,8	-	-
Förpliktelse i finansiell leasing ⁴	86,5	90,7	86,5	90,7
Summa långfristiga skulder	4 959,2	4 352,0	4 167,4	3 598,2

¹Beskrivning av ränteläge, räntebindingstid m.m. återfinns i förvaltningsberättelsen.

²Återstående antal år (vägt snitt)

	Koncernen 2020	Koncernen 2019	Kommunen 2020	Kommunen 2019
	19 år	23 år	19 år	23 år

³Investeringsbidrag periodiseras linjärt under samma nyttjandetid som motsvarande tillgång har.

⁴Den finansiella leasingen avser sex bostadspaviljonger och 144 personbilar och lätta lastbilar. 15% förfaller till betalning inom ett år. 59% förfaller till betalning inom 2-5 år och resterande efter 5 år.

Uppgifter om lån i banker och kreditinstitut

	Koncernen 2020	Koncernen 2019	Kommunen 2020	Kommunen 2019
Genomsnittlig ränta, inklusive derivat	1,1%	1,4%	1,2%	1,6%
Genomsnittlig ränta, exklusive derivat	0,4%	0,4%	0,4%	0,4%
Genomsnittlig räntebindingstid, inklusive derivat	2,1 år	2,2 år	2,2 år	2,2 år
Genomsnittlig räntebindingstid, exklusive derivat	0,3 år	0,4 år	0,2 år	0,2 år
Utestående derivat, mnkr	3 070,0	2 980,0	3 070,0	2 980,0
Marknadsvärde derivat, mnkr	-37,3	-50,0	-37,3	-50,0

Lån som förfaller inom:

	Koncernen 2020	Koncernen 2019	Kommunen 2020	Kommunen 2019
1 år	15%	20%	15%	20%
1-3 år	41%	30%	40%	27%
3-5 år	35%	32%	37%	33%
5-10 år	9%	18%	8%	20%

Leasingavgifter

Operationell leasing

Framtida minimileaseavgifter förfaller enligt följande:

	Koncernen 2020	Koncernen 2019	Kommunen 2020	Kommunen 2019
Inom 1 år	34,1	38,9	19,3	25,8
Senare än 1 år men inom 5 år	48,4	62,9	9,7	17,8
Senare än 5 år	1,2	-	-	-
	83,7	101,7	29,0	43,6

Leasing

Finansiella leasingavtal vars avtalstid överstiger 3 år

	Koncernen 2020	Koncernen 2019	Kommunen 2020	Kommunen 2019
Totala minimileaseavgifter			93,9	99,7
Framtida finansiella kostnader			-7,4	-9,0
Nuvärdet av minimileaseavgifterna			86,5	90,7

Nuvärdet av minimileaseavgifterna förfaller enligt följande:

	Koncernen 2020	Koncernen 2019	Kommunen 2020	Kommunen 2019
Inom 1 år			12,8	11,7
Senare än 1 år men inom 5 år			51,3	48,9
Senare än 5 år			22,4	30,2
			86,5	90,7

	Koncernen 2020	Koncernen 2019	Kommunen 2020	Kommunen 2019
NOT 26, Kortfristiga skulder				
Leverantörsskulder	304,6	357,3	257,7	269,3
Personalens skatter och avgifter	42,5	37,2	42,5	37,2
Kortfristig del av långfristiga skulder	689,0	845,8	689,0	845,8
Upplupna kostnader	167,3	197,6	111,1	112,5
Förutbetalda intäkter	177,6	102,8	131,6	59,3
Semesterlöneskuld	158,1	147,4	158,1	147,4
Upplupen pensionskostnad	77,8	74,2	77,8	74,2
Koncernkonto	-	-	218,4	269,9
Övriga kortfristiga skulder	107,6	109,3	49,5	47,4
Summa kortfristiga skulder	1 724,3	1 871,6	1 735,7	1 863,0

Från och med 2020 ändras redovisningsprincipen för kassa/bank. Eftersom bolagen inte har någon direkt kontobehållning, utan ingår i Varbergs kommun, redovisas samtliga likvida medel i kommunens balansräkning. Det innebär också att kommunen antingen har en kortfristig fordran på, eller en kortfristig skuld till, bolagen i kommunkoncernen. Jämförelsesiffrorna för 2019 är omräknade utifrån den princip som gäller från och med 2020.

	Koncernen 2020	Koncernen 2019	Kommunen 2020	Kommunen 2019
NOT 27, Ålderspension från före 1998 som ansvarsförbindelse				
Ingående ansvarsförbindelse	1 094,4	1 122,4	1 094,4	1 122,4
Aktualisering	-	-	-	-
Ränteuppräknings	7,2	7,4	7,2	7,4
Basbeloppsuppräknings	26,1	27,8	26,1	27,8
Bromsen	-	-	-	-
Övrig post	-2,2	3,7	-2,2	3,7
Årets utbetalningar	-68,5	-66,8	-68,5	-66,8
Utgående ansvarsförbindelse	1 057,1	1 094,4	1 057,1	1 094,4
Aktualiseringsgrad	97%	97%	97%	97%

	Koncernen 2020	Koncernen 2019	Kommunen 2020	Kommunen 2019
NOT 28, Visstidspension för politiker som ansvarsförbindelse				
Ingående ansvarsförbindelse	3,8	3,2	3,8	3,2
Ränteuppräknings	0,1	0,1	0,1	0,1
Basbeloppsuppräknings	0,1	0,1	0,1	0,1
Övrig post	4,1	-	4,1	-
Årets ny intjänande	0,9	0,4	0,9	0,4
Utgående ansvarsförbindelse	8,9	3,8	8,9	3,8
Aktualiseringsgrad	100%	100%	100%	100%

	Koncernen 2020	Koncernen 2019	Kommunen 2020	Kommunen 2019
NOT 29, Ålderspension före 1998 för politiker som ansvarsförbindelse				
Ingående ansvarsförbindelse	-	-	-	-
Ränteuppräknings	0,0	-	0,0	-
Basbeloppsuppräknings	-	-	-	-
Övrig post	-	-	-	-
Årets ny intjänande	2,1	-	2,1	-
Utgående ansvarsförbindelse	2,2	-	2,2	-
Aktualiseringsgrad	100%		100%	

	Koncernen 2020	Koncernen 2019	Kommunen 2020	Kommunen 2019
Not 30, Borgensförbindelser				
Riksbyggen (avser förhyrda gruppbo- städer)	31,1	31,3	31,1	31,3
Varbergs Stadshus AB	-	-	500,0	500,0
Övriga borgensåtaganden	30,0	27,2	27,3	27,2
Summa borgensförbindelser	61,1	58,5	558,4	558,5
Not 31, Övriga ansvarsförbindelser				
Garantiförbindelser FPG och Fastigo	1,0	-	-	-
Not 32, Ställda säkerheter				
Företagsinteckningar	11,8	-	-	-

Varbergs kommun har i maj 1993 ingått en solidarisk borgen såsom för egen skuld för Kommuninvest i Sverige AB:s samtliga nuvarande och framtida förpliktelser. Samtliga 292 kommuner och regioner som per 2020-12-31 var medlemmar i Kommuninvest ekonomisk förening har ingått likalydande borgensförbindelser. Mellan samtliga medlemmar i Kommuninvest ekonomisk förening har ingåtts ett regressavtal som reglerar fördelningen av ansvaret mellan medlemmarna vid ett eventuellt ianspråktagande av ovan nämnd borgensförbindelse. Enligt regressavtalet ska ansvaret fördelas dels i förhållande till storleken på de medel som respektive medlem lånat av Kommuninvest i Sverige AB, dels i förhållande till storleken på medlemmarnas respektive insatskapital i Kommuninvest ekonomisk förening. Vid en uppskattning av den finansiella effekten av Varbergs kommuns ansvar enligt ovan nämnd borgensförbindelse, kan noteras att per 2020-12-31 uppgick Kommuninvest i Sverige AB:s totala förpliktelser till 501 229,8 mnkr och totala tillgångar till 525 483,4 mnkr. Varbergs kommuns andel av de totala förpliktelserna uppgick till 5 083,9 mnkr och andelen av de totala tillgångarna uppgick till 5 287,2 mnkr.

Redovisningsprinciper

Kommunens redovisning följer lagen om kommunal bokföring och redovisning (LKBR) och de rekommendationer som ges ut av Rådet för Kommunal Redovisning (RKR) i all väsentlighet. Vissa avvikelser från rekommendationerna har gjorts, dessa beskrivs i textens sista stycke.

Intäkter och kostnader

Intäkter och kostnader periodiseras till den period de avser då de uppgår till väsentligt belopp. Vad som är ett väsentligt belopp prövas mot verksamhetens omslutning.

Vid beräkning av de preliminära skatteintäkterna för 2020 har SKR:s decemberprognos använts.

Semester-, ferie- och uppehållslön beräknas i personalsystemet och belastar den aktuella verksamheten den månad som intjänandet sker, och tillgodogör balansräkningens skuldsida. Uttagen och inrapporterad ledighet/semester, inklusive personalomkostnadspålägg, belastar semesterlöneskulden.

Anläggningstillgångar

Immateriella och materiella tillgångar avsedda för stadigvarande bruk eller innehav med en nyttjandeperiod om minst tre år klassificeras som en anläggningstillgång om beloppet överstiger ett halvt prisbasbelopp.

Kommunens IT-infrastruktur i form av servrar och nätverk värderas som en enhet med respektive lagringsyta och accesspunkt som delar av en helhet.

För samtliga anläggningstillgångar, utom kaj-anläggningar och farled, används linjär avskrivning vid beräkning av kapitalkostnaderna. Nya anläggningstillgångar som består av flera komponenter med olika nyttjandetid delas upp och skrivs av var för sig. Det finns inga schabloniserade avskrivningstider utan varje tillgång får en avskrivningstid utifrån sin tekniska livslängd.

Anläggningstillgångar som anskaffades före 2010 är upptagna till anskaffningsvärdet minskat med investeringsbidrag och avskrivningar. Inkomster förknippade med anläggningstillgångar, såsom statliga investeringsbidrag, periodiseras från och med redovisningsåret 2010 över tillgångens beräknade nyttjandetid.

Klassificering av hyrda fordon och lokaler

Kommunens hyresavtal av fordon klassificeras som finansiell leasing i balansräkningen då avtalen är längre än tre år eller nuvärdet av minileasing-avgifterna motsvarar tillgångens verkliga värde. 2020 hade kommunen 144 avtal av denna karaktär.

Kommunens hyresavtal av lokaler som är längre än tre år och där kommunen garanterar att hyresgivaren går skadeslös vid avtalslut redovisas som finansiell leasing i balansräkningen. 2020 hade kommunen sex sådana avtal rörande bostadspaviljonger.

Hyresavtal som är tre år eller kortare betraktas som operationella och tas inte upp som anläggningstillgångar.

Bidrag till statlig infrastruktur

Kommunen beslutade 2009 och 2017 att medfinansiera Trafikverkets projekt att förlägga västkustbanan i tunnel under Varbergs stad. Medfinansieringen beslutades att lösas upp på 25 år och belastar resultatet med ca 17,5 mnkr årligen fram till 2033. Under 2019 betalades de sista avsatta medlen ut till Trafikverket.

Omsättningstillgångar

Exploateringsverksamhetens inkomster och utgifter avslutas från och med redovisningsåret 2010 enligt tankegångarna i Redovisning av kommunal markexploatering från RKR.

Avsättningar

Pensionsskulden redovisas enligt blandmodellen. Det innebär att pension intjänad till och med verksamhetsåret 1997 behandlas som ansvarsförbindelse utanför balansräkningen.

Avgiftsbestämda pensionsförmåner intjänade från och med 1998 redovisas som kostnad i resultaträkningen och som kortfristig skuld i balansräkningen medan förmånsbestämda pensionsförmåner redovisas som en avsättning för de födda före 1986 och som en kostnad och kortfristig skuld för de födda 1986 och senare.

Såväl avsättning som pensionskostnad har belastats med löneskatt på 24,26 %. Pensionsavsättningen är nuvärdesberäknad med gällande RIPS-ränta. Avsättningarna är upptagna till det belopp som bedöms krävas för att reglera förpliktelsen på balansdagen.

Skulder

Finansiella skulder som förfaller till betalning inom 12 månader och saknar överenskommen refinansiering räknas från och med 2012 som kortfristig skuld.

Kommunen innehar räntederivat för att säkra exponering för ränterisk. Derivatet kvalificerar för säkringsredovisning och därmed redovisas inte någon skuld för derivat som har ett negativt verkligt värde. Då ränteswapparna innehåller i syfte att säkra ränterisk i kommunens upplåning redovisas räntekuponger på swapparna som en del av räntekostnaderna.

Sammanställd redovisning

Den sammanställda redovisningen är gjord enligt förvärvsmetoden med proportionell konsolidering. Det innebär att eget kapital i det förvärvade bolaget elimineras vid förvärvstidpunkten. I redovisningen ingår därefter endast kapital intjänat efter förvärvet. Med proportionell konsolidering menas att det i redovisningen endast ingår så stor del av företagens resultat- och balansräkning som motsvarar kommunens ägarandel.

Förändrade redovisningsprinciper

Från och med 2020 ändras redovisningsprincipen för kassa/bank. Eftersom bolagen inte har någon direkt kontobehållning, utan ingår i Varbergs kommun, redovisas samtliga likvida medel i kommunens balansräkning. Det innebär också att kommunen antingen har en kortfristig fordran på, eller en kortfristig skuld till, bolagen i kommun-koncernen.

Jämförelsetalen för tidigare år är omräknade och redovisas enligt de nya principerna.

Avvikelser från RKR:s rekommendationer

Avskrivning påbörjas i de flesta fall först året efter att en investering slutförts om inte storleken på avskrivningarna är betydande. Undantag görs från och med 2020 vid inköp av datorer och mobiltelefoner, där investeringarna aktiveras löpande en gång per månad. Under 2020 har färdigställda investeringar för arenakrav för Påskbergsvallen samt Hagaskolans ventilation börjat skrivas av under innevarande år.

Periodisering av timlöner görs inte, då beloppen varierar marginellt mellan åren. Under 2016–2020 har i januari utbetalats timlöner för december föregående år med belopp mellan 2,9 och 3,8 mnkr. I januari 2021 uppgick utbetalningen av timlön för december 2020 till 4,1 mnkr.

Kommunfullmäktige

Följ kommunfullmäktiges sammanträden på varberg.se/kf

Kommunfullmäktige är kommunens högsta beslutande organ. Här sitter 61 folkvalda politiker som fått invånarnas förtroende att bestämma vilka mål och riktlinjer kommunen ska arbeta efter. De fattar beslut om budget, kommunalskatt och avgifter, godkänner årsredovisningen och beslutar om ledamöter i de politiska nämnderna.

Hänt i verksamheten

Under året har kommunfullmäktige bland annat beslutat om budget, att tillåta deltagande på distans på politiska sammanträden, översiktsplaner med fördjupningar för Tvååker, Kungsäter, Skällinge, Rolfstorp och Veddige samt nytt vattentorn i Varberg.

De politiska partierna som är representerade i kommunfullmäktige kom överens om att från och med april till och med september och i november reducera kommunfullmäktiges storlek till 41 ledamöter i syfte att minska risken för smittspridning. På sammanträdet i december var endast presidiet i lokalen medan

övriga ledamöter deltog på distans. Kommunfullmäktige har haft 10 sammanträden under perioden.

Ekonomi

Kommunfullmäktige redovisar en negativ budgetavvikelse på 0,5 mnr för år 2020. Underskottet beror på högre kostnader för arvoden och IT än budgeterat samt tillkommande lokalkostnader på grund av pandemin. Vid jämförelse med 2019 är kostnaden 0,9 mnr lägre för året, vilket förklaras av att det i början av 2019 genomfördes en omfattande utbildning av kommunens alla politiker.

Mnr	Intäkter 2020	Kostnader 2020	Netto 2020	Budget 2020	Budgetavvikelse	Netto 2019
Kommunfullmäktige	0,0	-3,8	-3,8	-3,3	-0,5	-4,7

Kommunrevisionen

Kommunrevisionen kontrollerar att kommunens verksamhet sköts utifrån invånarnas intressen och att skattepengarna förvaltas på ett säkert och effektivt sätt. Varje år gör revisorerna en löpande oberoende granskning av all verksamhet inom kommunstyrelsen och övriga nämnder. Granskning sker på uppdrag av kommunfullmäktige och redovisas delvis genom revisionsberättelsen som ingår i årsredovisningen.

Hänt i verksamheten

Kommunrevisionen har under året utfört granskningar av bland annat samordning i fastighetsförvaltning, kommunens krisberedskap och krisledningsorganisation, insatser för självförsörjande, förstudie av stadsutvecklingsprojekt (Västerport), skolnärvaro och trygghet i skolan. Det har även gjorts en uppföljning av tidigare granskning av resursfördelning inom grundskolan.

Kommunens revisorer fattade dessutom under hösten beslut om en extra prioriterad granskning kopplat till arbetsmiljöarbetet inom äldreomsorgen med anledning av pandemin.

Ekonomi

Kommunrevisionens nettokostnad uppgår till 1,8 mnr av budget på 1,9 mnr, ett överskott på 0,1 mnr. Överskottet förklaras av att kurser inte genomförts under året på grund av pandemin.

Årets kostnader är 0,2 mnr högre än 2019 beroende på tillkommande granskningar dels av kommunens säkerhetsarbete, dels av arbetsmiljöarbetet inom äldreomsorgen med anledning av pandemin.

Mnr	Intäkter 2020	Kostnader 2020	Netto 2020	Budget 2020	Budgetavvikelse	Netto 2019
Kommunrevisionen	0,0	-1,8	-1,8	-1,9	0,1	-1,6

Verksamhetsberättelse

Foto: Natalie Greppi

Valnämnden

Valnämnden ansvarar för planering och genomförande av val och folkomröstningar. Enligt vallagen ska varje kommun ha en valnämnd.

Hänt i verksamheten

Valnämndens kansli har påbörjat översyn av valdistrikt inför de allmänna valen 2022. Valnämnden har inte haft något sammanträde under perioden.

Ekonomi

Valnämnden har endast haft mindre IT-kostnader under året.

Mnkr	Intäkter 2020	Kostnader 2020	Netto 2020	Budget 2020	Budgetavvikelse	Netto 2019
Valnämnden	0,0	0,0	0,0	-0,1	0,0	-0,8

Överförmyndarnämnden

Överförmyndarnämnden är en kommunal tillsynsmyndighet med uppdrag att utöva tillsyn över förmyndare, gode män och förvaltare. Tillsynen ska tillgodose kommuninvånarnas behov av rättssäkerhet och service samt motverka rättsförluster för barn och vuxna personer som inte själva kan tillvarata sin rätt, förvalta sin egendom eller sörja för sin person. I uppdraget ingår också att sörja för att förordnade ställföreträdare får utbildning samt råd och stöd i sina uppdrag. Varbergs kommun och Falkenbergs kommun har en gemensam överförmyndarnämnd.

Hänt i verksamheten

Pandemin har under 2020 påverkat överförmyndarnämndens verksamhet i förhållandevis stor utsträckning. Frånvaro har gjort att det periodvis har varit få medarbetare i tjänst vilket medfört nödvändiga nedprioriteringar, gjorda utifrån den enskildes hjälpbehov men med förlängda handläggningstider som följd. Situationen har påverkat nämndens möjligheter att nå uppsatta mål för verksamheten.

Personal

Rekryteringsläget har varit gott och under året har en nyrekrytering gjorts. Frånvaron (sjukfrånvaro och vård av barn) har periodvis varit hög med anledning av pandemin vilket gjort att verksamheten tidvis varit pressad.

Nämndens mål

Arbetet med nämndens mål har medvetet fått stå tillbaka under 2020 med anledning av pandemin och nödvändiga prioriteringar som gjorts till följd av den. Generellt pekar 2020 års resultat på att verksamheten anpassat sig efter de yttre förutsättningar som den berörs av och att den rör sig i önskad riktning. Verksamheten har under året tagit stora kliv vad gäller digitalisering. I mångt och mycket har dessa tvingats fram av de restriktioner som pandemin medfört. Verksamheten har dock ett fortsatt arbete att göra i att effektivisera granskningen av årsräkningar och uppfylla nämndens mål om Hög tilltro.

Framtid

Förvaltningen har ett fortsatt arbete att göra i att effektivisera granskningen av årsräkningar. Som en del i det arbetet ges ställföreträdare nu möjlighet att redovisa sin årsräkning digitalt. Verksamheten kommer att fortsätta sitt arbete med digitalisering, såväl internt som externt.

Verksamheten kommer också att utveckla arbetsätten kring rekrytering av nya ställföreträdare.

Ekonomi

Överförmyndarnämnden redovisar ett resultat på 5,1 mnkr av budget på 5,7 mnkr, vilket ger ett överskott på 0,6 mnkr för 2020. Den positiva budgetavvikelsen beror framför allt på att verksamheten har haft lägre personalkostnader än beräknat på grund av vakanser och frånvaro. Även årets hyreskostnader har varit lägre än budgeterat.

Uppgraderingen av handläggningssystemet Wärna har däremot blivit dyrare än beräknat.

Mnkr	Intäkter 2020	Kostnader 2020	Netto 2020	Budget 2020	Budgetavvikelse	Netto 2019
Överförmyndarnämnden	3,5	-8,6	-5,1	-5,7	0,6	-5,1

Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen leder och samordnar kommunens angelägenheter och bevakar frågor som kan påverka kommunens utveckling och ekonomiska ställning. Den har det övergripande ansvaret för att mål och riktlinjer som kommunfullmäktige beslutat om följs.

Kommunstyrelsen har även tillsyn över kommunens övriga nämnder och styrelser. Det är kommunstyrelsen som ser till att kommunen utför de uppgifter som enligt lag är en plikt för kommunen att sköta och uttalar sig i alla frågor som ska beslutas av kommunfullmäktige.

Kommunstyrelsen ansvarar bland annat för att lämna förslag till budget och leder budgetarbetet för hela kommunen. Andra ansvarsområden är ekonomistyrning och redovisning, personalfrågor, övergripande samordning och planering.

Hänt i verksamheten

Verksamheten har starkt påverkats av den pågående pandemin. Hela förvaltningen har på olika sätt fått ställa om för att kunna möta ett förändrat behov av insatser kopplat till bland annat ledning och samordning av kommunens arbete, bemanningsplanering, ökat kommunikationsbehov internt och externt samt stöd till näringslivet. Pandemin har också inneburit fortsatt osäkerhet kring kommunens ekonomiska förutsättningar, vilket bland annat påverkat budgetprocessen.

Kommunens större exploateringsprojekt löper i stort enligt plan. Sammanlagt pågår ett 50-tal exploateringsprojekt och ett 20-tal investeringsprojekt i olika faser. Projekt Västerport är emellertid försenat med sex månader på grund av länsstyrelsens synpunkter på detaljplanen för etapp 1, de förväntade exploateringsintäkterna för 2020 förskjuts i tid.

Personal

Den totala sjukfrånvaron vid förvaltningen har ökat med drygt en procentenhet jämfört med föregående år. Ökningen ligger inom långtidsfrånvaron, den korta frånvaron har minskat trots pågående pandemi. Endast en arbetsskada och ett allvarligt tillbud har inrapporterats.

Förvaltningens totala personalomsättning var under året 9,8 %. Förvaltningen har ett högt medarbetarengagemang visar den medarbetarenkät som genomfördes under hösten. Jämföringsperspektivet genomsyrar verksamhetens alla delar.

Nämndens mål

Kommunstyrelsen har beslutat om fyra nämndsmål som är långsiktiga och bygger på aktivt utvecklingsarbete över tid. Den pågående pandemin har haft stor påverkan på verksamheten och även målarbetet. I några fall har pandemin lett till att aktiviteter fått skjutas upp eller pausas. Pandemin har emellertid även lett till positiva effekter och skyndat på utvecklingsarbete. Den sammantagna bedömningen kring måluppfyllnaden är att målarbetet till stora delar

löper enligt plan och att det trots den rådande situationen tagits steg framåt inom ramen för samtliga mål. Ett målmedvetet arbete pågår som på olika sätt bidrar till resultat.

Framtid

Varberg är i en expansiv fas med flera stora samhällsutvecklingsprojekt, samtidigt som kommunen möter en demografisk utmaning med fler barn, unga och äldre. Detta ställer sammantaget ett ökat krav på ledning och samordning från kommunstyrelsens förvaltning.

Ekonomi

Kommunstyrelsen redovisar en nettokostnad på 212,7 mnkr, en negativ avvikelse på -18,8 mnkr jämfört med budget. Till stor del förklaras avvikelsen av att budgeterade exploateringsintäkter inte har uppnåtts på grund av tidsförskjutning och lägre intäkter än beräknat för försäljning av arrendetomter. Avvikelsen förklaras även av att pandemin har bidragit till betydligt lägre kostnader under året och visar ett stort överskott kopplat till personal, utvecklingskostnader, kompetensutveckling samt att medel för digitalisering och personal- och kompetensförsörjning inte nyttjats fullt ut under året.

Årets nettokostnader är högre än föregående år. Det beror på att exploateringsintäkterna var högre 2019 och kostnaderna år 2020 var lägre kopplat till pandemin.

Mnkr	Intäkter 2020	Kostnader 2020	Netto 2020	Budget 2020	Budgetavvikelse	Netto 2019
Kommunstyrelsen	170,9	-383,6	-212,7	-193,9	-18,8	-160,5

Förskole- och grundskolenämnden

Förskole- och grundskolenämnden ansvarar för förskola, pedagogisk omsorg, förskoleklass, grundskola, grundsärskola och fritidshem.

Nämndens förvaltning, förskole- och grundskoleförvaltningen, arbetar bland annat med att leda och samordna strategisk planering, uppföljning och bereda beslutsunderlag inom olika områden som ekonomi, personal, lokaler, kvalitet- och utveckling och IT. På förvaltningen finns också stöd i form av speciallisttjänster, expedition och nämndadministration.

Verksamheternas ansvar är att utbilda barn och elever och stärka deras självförtroende så att de lämnar sin skolgång med de rätta förutsättningarna för att uppnå sina drömmar.

Hänt i verksamheten

Förskole- och grundskolenämndens verksamheter har likt hela skolsverige påverkats av pandemin. Närvaron för barn, elever och personal har påverkats men trots pandemin har förskola, fritidshem, grundskola och grundsärskola fortsatt kunnat bedrivas i hela kommunen. För eleverna har bland annat nationella prov, PRAO och yrkesmessa för årskurs 8 ställts in.

I ett växande Varberg utökas verksamheten. Håstens förskola öppnade under mars månad, Rolfstorps skola och Väröbackaskolan har påbörjat sin utökning för att bli F-9 skolor.

Personal

Förskole- och grundskoleförvaltningen har en hög andel behörig personal och har under 2020 varit fortsatt framgångsrika i rekryteringen av nya medarbetare och i kompetensutveckling. Året har i stor utsträckning påverkats av den pågående pandemin med periodvis kraftigt ökad personalfrånvaro som en konsekvens. Frånvaron har trots olika åtgärder och många fina prestationer starkt påverkat arbetsmiljön och situationen har varit mycket ansträngd på många enheter. Den långsiktiga effekten av detta är svårbedömd.

Nämndens mål

Den samlade bedömningen är att målarbetet har kommit en bit på väg och att förskole- och grundskolenämnden är på väg mot måluppfyllelse för de tre nämndsmålen; Skola för alla, Motivation för lärande och Tillit för förbättring. Planerade och pågående insatser förväntas bidra till ökad måluppfyllelse framåt.

Eleverna i årskurs 9 når höga resultat även om resultaten för läsåret 2019/20 är lägre än föregående år, som visade på den högsta måluppfyllelsen över de senaste 10 åren. Uppföljning av trivsel, trygghet och mående visar på hög och stabil nivå. Andra resultat visar i regel på en stabil nivå över tid.

Framtid

Ett växande Varberg medför ökat barn- och elevantal vilket möjliggör för förskole- och grundskolenämndens verksamheter att fortsätta växa och utveckla utbildningen. Samtidigt utmanas verksamheterna lokalmässigt och undervisningsmässigt. Under 2020 har översyn av skolorganisation varit en del av att hantera det långsiktiga lokalanvändandet och förbättra förutsättningarna för undervisningsuppdraget.

Nämndens ansvarsområde påverkas i hög grad av den nationella styrningen. Pågående och avslutade statliga utredningar har gett förslag som innebär nya förutsättningar att hantera. Kommande år förväntas utredningarna leda till konkreta lagförslag och råd.

Ekonomi

Förskole- och grundskolenämnden har nyttjat 1 353,6 mnkr av budgeten om 1 359,8 mnkr vilket motsvarar en nyttjandegrad om 99,5 %. Nämnden redovisar för år 2020 en positiv budgetavvikelse om 6,1 mnkr. Överskottet förklaras delvis av lägre kostnader än beräknat för måltider, 2,1 mnkr. Det kvarvarande överskottet om 4,0 mnkr motsvarar 0,3 % av tilldelad budgetram. Nämndens positiva resultat är framförallt hänförligt till överskott av löner till följd av ökad personalfrånvaro under pandemin, statsbidrag samt ökade intäkter.

Statsbidraget från Skolverket var totalt 72 mnkr 2020, en ökning med 4 mnkr jämfört med 2019.

Mnkr	Intäkter 2020	Kostnader 2020	Netto 2020	Budget 2020	Budgetavvikelse	Netto 2019
Förskole- och grundskolenämnden	143,4	-1 497,1	-1 353,6	-1 359,8	6,1	-1 314,8

Utbildning- och arbetsmarknadsnämnden

Utbildnings- och arbetsmarknadsnämndens ansvarsområde omfattar skolformerna gymnasieskolan, gymnasiesärskolan, kommunal vuxenutbildning och det kommunala aktivitetsansvaret för ungdomar. Särskild utbildning för vuxna har upphört som egen skolform och är sedan 1 juli 2020 en del av vuxenutbildningen.

Nämnden är även verksamhetsansvarig för Campus Varberg som omfattar yrkeshögskolan, högre utbildning i samarbete med andra lärosäten (högskola/universitet) samt Alexandersoninstitutet.

Utbildnings- och arbetsmarknadsnämndens ansvarsområde omfattar arbetsbefrämjande åtgärder och integrationsfrågor som ingår i det kommunala uppdraget.

Hänt i verksamheten

Nämnden påverkas av den pågående pandemin och utifrån det finns i verksamheten både ökade och minskade kostnader. För gymnasiet utfördes den största delen av undervisningen med fjärr- och/eller distansundervisning under andra halvan av vårterminen, sista veckorna av höstterminen och kommer även att fortsätta så i början på vårterminen 2021. Yrkeshögskolan och vuxenutbildningen bedrivs till största delen på distans.

Arbetsmarknadsenheten har svårare att få ut deltagarna till "riktiga" jobb vilket gör att tiden med försörjningsstöd kan komma att öka. Den framtida nivån på arbetslösheten kan komma att ligga på en högre nivå än innan pandemin.

Personal

Utbildnings- och arbetsmarknadsförvaltningen har under 2020 omstrukturerat och utvecklat organisationen i syfte om effektivare arbete och förbättrad leverans till invånarna. Arbetsmarknadsenheten har gjort en omställning i arbetsmetodiken och effektiviserat processerna. Peder Skrivares skola har ytterligare utvecklat kvalitetsarbetet. Yrkeshögskolan (YH) har omorganiserats, istället för upphandlade externa utbildningsledare har YH anställt fyra utbildningsledare. Förvaltningen har arbetat aktivt med samarbetet internt och flera medarbetare har tjänster som bygger på samarbete mellan avdelningarna.

Nämndens mål

Bedömningen görs att nämnden har en god målluppfyllelse inom samtliga nämndsmål. Tillgänglig nationell statistik och framtagna rapporter visar på en god kvalitet och goda resultat inom utbildningsområdet. Till följd av rådande samhällsutveckling med en ökad arbetslöshet och ett ökat behov av arbetsmarknadsinsatser kan utmaningar framförallt ses inom nämndsmålet som handlar om att tillhandahålla utbildning och insatser som leder till arbete, studier och goda möjligheter att försörja sig. Ytterligare kraftsamlingar krävs inom området för att även på sikt nå en god målluppfyllelse.

Framtid

Gymnasiet: Hantera lokalanpassningar till följd av volymökning samt rekrytering av personal. Statliga utredningar med påverkan på gymnasieskolan. Eventuell utbildningsskuld till följd av covid-19 utreds. Campus Varberg: Volymökning, antal utbildningar på YH, planering av ett utökat samarbete med högskolor och universitet.

VIA: Volym inom vuxenutbildningen, högt tryck på studie- och yrkesvägledning, ökning av varsel ställer höga krav på verksamheten. Statliga utredningar med påverkan på vuxenutbildningen.

Foto: Natalie Greppi

Ekonomi

Uppräkningen av årets budget i jämförelse med budget 2019 är 5,3 % (exkl. 1,5 mnr från resultatreserven). Nettokostnadsutvecklingen är 4,4 % vilket motsvarar ett positivt resultat på 4,3 mnr. Gymnasiet har ett positivt resultat som beror på att fler elever har valt den kommunala gymnasieskolan i Varberg vilket medfört att ersättningar till fristående skolor och andra kommuner har minskat.

Mnr	Intäkter 2020	Kostnader 2020	Netto 2020	Budget 2020	Budgetavvikelse	Netto 2019
Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden	99,8	-432,9	-331,1	-337,4	4,3	-319,0

Socialnämnden

Socialnämndens uppdrag är att hjälpa invånare som av olika skäl behöver stöd i sin vardag. Social och ekonomisk trygghet, jämlika villkor och möjlighet att delta aktivt i samhällslivet ska främjas genom omsorg, assistans, rådgivning och andra insatser från nämndens förvaltning, socialförvaltningen.

Socialnämndens verksamhetsområde är mångfacetterat och omfattar bland annat omsorg om äldre, hälso- och sjukvårdsinsatser och insatser till personer med funktionsnedsättning. Dessutom ansvarar nämnden för stöd, rådgivning och andra insatser till barn, ungdomar och vuxna.

Hänt i verksamheten

Generellt visar nationella undersökningar och jämförelser på en god eller mycket god kvalitet för nämndens verksamheter. Resultaten visar även på ett effektivt resursutnyttjande.

Under 2020 har flera av socialnämndens verksamheter påverkats kraftigt av den pågående pandemin. Under stora delar av året har förvaltningen arbetat i stabsläge med anledning av pandemin. Krisledningsarbetet har drivits med inriktningen att fördröja och begränsa smitta samt att resursplanera för att driva verksamhet i så normal omfattning som möjligt. Arbetet med att fördröja och begränsa smitta har föranlett beslut om att pausa eller förändra arbetssätt inom flertalet verksamheter.

Personal

På grund av pandemin har förvaltningen under året framförallt fokuserat på personal- och kompetensförsörjning på kort sikt och bemanningsfrågan har ständigt varit i fokus. Dels har arbetet varit mer personalkrävande pga pandemin, dels har sjukskrivningarna varit högre än normalår.

Förvaltningen har genomfört ett flertal kompetenshöjande aktiviteter, bland annat erbjuds värdbiträden att utbilda sig till undersköterska. En satsning på kompetens och stabilitet bland personal i den sociala barn- och ungdomsvården, "Yrkesresan" har fortsatt. Dock har den planerade ledarskapsutbildningen pausats med anledning av pandemin.

Nämndens mål

Socialnämndens målarbete har kraftigt påverkats då huvudfokus under året varit att hantera den pågående pandemin. Den samlade bedömningen inom samtliga mål är dock att det skett vissa rörelser i rätt riktning men att det kvarstår en del arbete för att nå målluppfyllelse.

Framtid

Den främsta utmaningen för nämnden är att möta de ökande behov av insatser som kommer av att Varberg växer och den demografiska utvecklingen med allt

fler äldre och samtidigt hålla en ekonomi i balans. Under de närmaste åren kommer två nya särskilda boenden för äldre att öppnas. Dessutom öppnas en gruppboende för funktionsnedsatta samt ett boende för personer med samsjuklighetsproblematik. Nationellt utreds en ny Socialtjänstlag och även en Äldreomsorgslag vilket kommer att påverka nämndens verksamheter.

Ekonomi

Resultatet för 2020 blev -12,4 mnr vilket motsvarar en avvikelse mot budget på 1 %. Resultatet är i nivå med föregående år men påverkas positivt av engångsbidrag på 12 mnr enligt beslut i kommunstyrelsen. Pandemin har inneburit ökade kostnader men merparten av kostnaderna har ersatts av staten.

De negativa resultaten de senaste åren är en följd av en hög behovs- och kostnadsutveckling inom flera områden. Till detta kommer kostnadsförskjutningar bland annat från sjukhusvården till den kommunala hälso- och sjukvården.

Under året har flera åtgärder för att nå ekonomi i balans genomförts, bland annat minskat administrativt stöd, effektivare personalplanering, avslutad satsning inom äldreomsorgen och avslut av några lunchserveringar för äldre.

Gerd Augustsson var en av de första att få vaccin mot covid-19.

Mnr	Intäkter 2020	Kostnader 2020	Netto 2020	Budget 2020	Budgetavvikelse	Netto 2019
Socialnämnden	245,4	-1 437,0	-1 191,6	-1 179,2	-12,4	-1 156,8

Byggnadsnämnden

Byggnadsnämnden ansvarar för stadsbyggnadsfrågor och fullgör kommunens skyldigheter enligt plan- och bygglagen, förutom översiktlig planering. Nämnden tar beslut om hur kommunens markområden ska användas och hur bebyggelse ska uppföras, förändras eller bevaras. Nämndens förvaltning, stadsbyggnadskontoret, arbetar bland annat med detaljplanering, bygglovsfrågor, kontroll och tillsyn enligt plan- och bygglagen, rådgivning kring bebyggelse och gestaltning, mätning och framställning av kartor, 3D-bilder och modeller. I organisationen ingår också den kommunala lantmäterimyndigheten, som bland annat ansvarar för fastighetsbildning och förändringar i fastighetsbeståndet.

Hänt i verksamheten

Efterfrågan på byggnadsnämndens tjänster ökar. Vissa delar går bättre men vissa delar går sämre. Resultatet innebär något lägre kostnadsutveckling under året mot budget vilket innebär att nämnden gör ett överskott.

En stor avvikelse mot budget är personalkostnader. Det beror till del på några längre sjukskrivningar.

Med hög arbetsbelastning och restriktioner som har hindrat flera utbildande aktiviteter har fler timmar lagts mot kund. Det innebär att det finns en utbildningsskuld att ta igen.

Omställning till digitalt arbetssätt har gått fort tack vare effektiviseringar och distansarbete.

Måluppfyllelse för året är enligt plan. Ekonomin i verksamheten har följts på ett målmedvetet sätt.

Under våren fotograferades Varberg från flygplan.
Foto: Slagboom.en Peeters

Personal

De flesta medarbetare jobbar på distans och cheferna har därför täta avstämningar. I augusti gjordes en analys kring distansarbete som visar på bra arbetsmiljö efter mindre justeringar.

Den totala sjukfrånvaron har ökat från 2,8 % till 4,9 %. Detta beror på att fler medarbetare är långtids-sjukskrivna. Vid jämförelse under tre år, visar ändå statistiken att sjukfrånvaron håller sig på en låg och stabil nivå.

Åtta tillsvidareanställda, samt två vikarier rekryterades som ersättning.

Nämndens mål

Nämndens mål har uppnåtts till stor del och går i rätt riktning. Satsningar inom bemötande har gjorts för hela förvaltningen, med extra insatser för bygglovs-handläggarna.

Digitalisering och effektivisering av processer fortsätter. Även arbete med gemensamma målbilder för förbättrad kvalitet och samarbete.

Samarbetet med näringslivskontoret har förstärkts under året.

Hållbart Medarbetarengagemang, HME visar på 3,9, vilket är något lägre än snittet i kommunen. En hög arbetsbelastning, nya arbetssätt, distansarbete samt flytt till ABW-lokaler är del av analysen kring resultatet.

Framtid

Ett stort arbete under 2021 är att förbereda inför digitalisering av detaljplaner.

Det finns en osäkerhet kring efterfrågan av tjänster då antal nybyggnadskartor minskade under 2020 och är en indikation om minskat antal ärenden inom bygglov. Fortsatt arbete med bemötande och effektivisering sker.

Stadsbyggnadskontoret kommer under året att anpassa sitt arbetssätt till ABW-lokalerna i stadshus C.

Ekonomi

Byggnadsnämnden redovisar ett positivt resultat på 1,5 mkr för år 2020. Föregående års resultat låg i nivå med budget.

Det positiva resultatet mellan åren hänförs till ökade intäkter på grund av ökad ärendemängd samt en lägre nettokostnadsutveckling på grund av verksamhetskostnader för resor, kurser och utbildningar inte har kunnat nyttjas på grund av pandemin.

Årets intäkter ligger ca 0,2 mkr bättre än budget. Nettokostnadsutvecklingen har under året varit ca 1,3 mkr lägre än budget och hänförs till sjukskrivningar samt lägre nyttjande av resor, kurser och utbildningar i pandemins spår.

Mnkr	Intäkter 2020	Kostnader 2020	Netto 2020	Budget 2020	Budgetavvikelse	Netto 2019
Byggnadsnämnd	48,0	-69,3	-21,3	-22,8	1,5	-19,3

Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Miljö- och hälsoskyddsnämnden utövar tillsyn inom miljöbalken och livsmedelslagen och har i viss del ansvar för tillsynsvägledning och rådgivning inom dessa områden. Nämnden ska stötta och underlätta för enskilda, föreningar, kommunala verksamheter och näringsliv att bedriva verksamhet och skapa beteenden som främjar en långsiktigt hållbar utveckling.

Hänt i verksamheten

Intäkter från årsavgifter ligger i enlighet med budget. Miljöskydd och hälsoskydd ligger något över förväntat resultat. När det gäller tillsyn med timavgift är intäkterna lägre eller väsentligt lägre än förväntat vad avser livsmedelstillsyn, hälsoskyddstillsyn och enskilda avlopp. Detta kan tydligt kopplas till pandemin samt en tidigare (2018 och 2019) neddragning av tillsyn avseende enskilda avlopp. Timavgifter inom miljötillsyn visar på ett positivt resultat som med stor sannolikhet kan kopplas till tunnelprojektet.

I juli 2020 fick nämnden i uppdrag att genomföra tillsyn av trängsel på serveringsverksamheter. Ett statligt ekonomiskt stöd tillfördes på 0,4 mkr men det har inte täckt minskade intäkter från förlorad tid för avgiftsbelagd tillsyn.

Lägre personalkostnader om ca 1,0 mkr samt minskade övriga verksamhetskostnader på 0,2 mkr resulterar i att nämnden genererar ett samlat överskott mot budget på 1,3 mkr.

Personal

Den totala sjukfrånvaron uppgår inom förvaltningen till 3,5 % och har minskat med 2,2 % i jämförelse med motsvarande period föregående år. Det är både korttidssjukfrånvaron och långtidssjukfrånvaron som har minskat. Förvaltningen arbetar med tillitsbaserad ledning och styrning vilket innebär att de anställda aktivt deltar och planerar sin egen och förvaltningens verksamhet. Arbetsmarknaden för miljö- och hälsoskyddsinspektörer har blivit allt mer konkurrensutsatt vilket märks av i hela länet.

Nämndens mål

Arbetet kring enskilda avlopp har tappat fart. Förvaltningen har dock en planering att intensifiera detta arbete under hösten 2020 samt fortsatt under kommande år. Övriga insatser följer dock förväntad utveckling.

Utvecklingen av e-tjänster har bromsats av förhandlingsmässiga, tekniska och avtalsmässiga skäl. Det råder en viss osäkerhet hur tekniken ska lösas mellan vårt ärendehanteringssystem och kommunens e-tjänstplattform samt hur det ekonomiska ansvaret ska fördelas inom kommunen.

Förvaltningen har under en lång rad av år utvecklat samarbete inom förvaltningen genom tillitsbaserad

styrning och ledning. Det sker också en ständig intern och extern utbildning, mentorskap och aktiviteter för att utveckla samhörighet och kompetensutveckling. Resultat av mätningar via undersökningen Insikt, medarbetarenkät samt muntlig och skriftlig information från verksamhetsutövare pekar på att en utveckling mot måluppfyllelse sker. Här kan nämnas positiva omdömen från stora aktörer som Södras skogskoncern vid etablering av den nya KLT fabriken, Trafikverket i samband med tunnelbyggnationen, sluttäckning av deponin vid Lassabacka såväl som mindre verksamheter och krögarföreningen i samband med trängselkontroll av restauranger. Många fler skulle kunna nämnas.

Ett löpande arbete sker med syfte att ytterligare utveckla och förfina möten med verksamhetsutövare och allmänhet. Målbilden är att på ett positivt och motiverande sätt i dialog lämna vägledning och råd. Detta ska ske utan att myndighetsuppdraget och krav på rättelse med stöd av regelverk och lagstiftning sätts på undantag.

Framtid

Staten och EU framför att kommunerna måste klara det kärnuppdrag som följer av EU:s och nationella styrdokument och lagstiftning. Regering har lämnat förslag om möjlighet att ingripa mot en kommun som inte sköter sitt tillsynsuppdrag. EU genomför nu en översyn av hur väl medlemsländerna genomfört vattendirektivet. Sanktioner kan komma att riktas mot de nationer som inte kommit tillräckligt långt.

Ekonomi

Miljö- och hälsoskyddsnämnden redovisar för 2020 ett nettoutfall på 10,8 mkr av budget på 12,1 mkr, vilket resulterar i ett överskott på 1,3 mkr. Nettokostnaderna är 2 mkr lägre än föregående år. Anledningen till det låga utfallet är bidrag från länsstyrelsen samt kammarkollegiet motsvarande ca 1 mkr för projekt industrizink och tillsynsuppdraget av trängsel kopplat till pandemin. På grund av osäkerhet i intäkterna som är 0,9 mkr lägre än budget (med anledning av tillsynsuppdraget) har verksamheten haft svårigheter att tillsätta vakanser och extra resurser och redovisar därför lägre personalkostnader på 1 mkr.

Mnkr	Intäkter 2020	Kostnader 2020	Netto 2020	Budget 2020	Budgetavvikelse	Netto 2019
Miljö- och hälsoskyddsnämnd	9,9	-20,7	-10,8	-12,1	1,3	-12,8

Hamn- och gatunämnden

Hamn- och gatunämnden ansvarar för frågor gällande kommunala gator, vägar, parker och grönområden, hamnar, industrispår samt Varbergs flygplats. I ansvaret ingår utveckling, planering, anläggning och drift.

Nämnden säkerställer att infrastrukturen möjliggör säkra, effektiva och hållbara resor och transporter, bland annat genom utveckling och underhåll av kommunala gator, vägar samt gång- och cykelvägar. Nämnden sköter även övervakning av parkeringsplatser samt fattar myndighetsbeslut inom trafikområdet.

I nämndens ansvar ingår också utveckling, gestaltning och drift av kommunens parker, grönområden, lek- och badplatser, motionsspår och andra offentliga rum. I nämndens uppdrag ingår även ansvar för Varbergs och Träslövsälages hamn och farleder, gästverksamhet för båt och husbil samt det kommunala industrispåret.

Hänt i verksamheten

Förvaltningen har under året ställt om verksamheterna för att möta förändrade förutsättningar med anledning av pågående pandemi. Året har präglats av ett högt tryck på nämndens anläggningar och offentliga platser vilket resulterat i extra skötselinsatser.

Årets första månader bjöd på en mildare väderlek vilket innebar färre vinterväghållningsinsatser. Periodvis har året dock präglats av starka vindar som har medfört städning, röjning och reparationer. Under sommaren var det ovanligt stora mängder tång att rensa längs kommunens badstränder.

Förvaltningen har lagt mycket tid på arbetet med planering och genomförande av delprojekten inom Stadsutvecklingsprojektet.

För närvarande pågår ett 100-tal investerings- och exploateringsprojekt i olika faser. Inför sommaren invigdes det tillgänglighetsanpassade badet på Getterön och i augusti öppnades den nya Getteröbron för trafik. Byggnationen av det nya industriområdet Holmagårde är i slutfas.

Personal

Totala sjukfrånvaron på förvaltningen uppgår till 5,47 % och har ökat en aning sedan motsvarande period föregående år (4,98%). Det är framförallt korttidssjukfrånvaron som har ökat under perioden och som är starkt påverkad av pandemin då medarbetare följt Folkhälsomyndighetens råd att stanna hemma vid minsta symtom. Arbetet att vara en attraktiv arbetsgivare för att både behålla, utveckla och attrahera nya medarbetare är viktigt och prioriterat då konkurrensen om kompetensen är hård.

Nämndens mål

Sammantaget bedöms måluppfyllelsen för hamn- och gatunämndens mål under 2020 vara god, även om det återstår arbete för att nå full måluppfyllelse inom samtliga mål. Det pågår ett målmedvetet arbete inom förvaltningen som bidrar till starka resultat och

arbetet utifrån fem av nämndens sex mål bedöms ha bidragit till en hög grad av måluppfyllelse. Under året har ett arbete bland annat bedrivits med att utveckla ett systematiskt arbete med barnperspektiv, utveckla ett systematiskt arbete med ekosystemtjänster samt utveckling av processer och arbetssätt med stöd av digitalisering inom drift- och anläggningsverksamheten.

Framtid

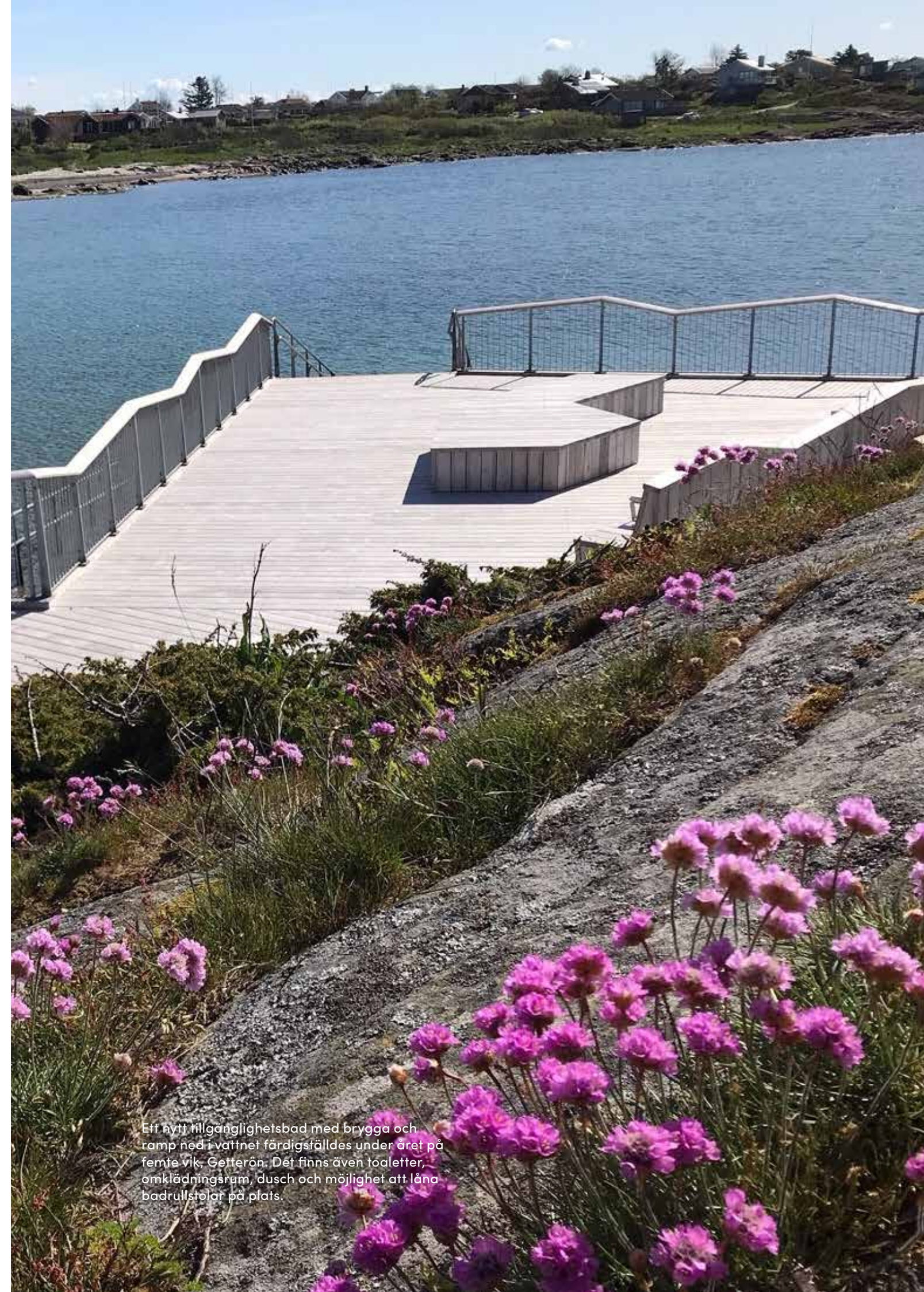
Huvudmannaskap för vägar och grönområden är omdiskuterat och kan medföra ett utökat eller minskat ansvar för nämnden. När kommunen växer ökar belastningen på anläggningarna vilket ger ett ökande behov av drift och underhåll samtidigt som förväntningarna på skötsel ökar. Frågor som i övrigt kommer påverka nämnden i framtiden är klimatförändringar samt förändringar i ansvaret för hamnverksamheten.

Ekonomi

Överskottet motsvarande 1,7 mnkr förklaras främst av låga kostnader för vinterväghållning. Faktum är att nämnden inte haft lägre kostnader för vinterväghållning under de senaste tio åren.

En annan faktor som påverkat resultatet positivt är höga intäkter för upplåtelse av offentlig plats. Trots att uteserveringar varit avgiftsbefriade och att evenemangen minskat kraftigt noterar intäkterna rekordnivåer. Förklaringen är höga intäkter för byggbelamringar vilka svarade för 90 % av intäkterna.

Kostnadssidan har belastats med nedskrivningskostnader för Tenaljterrassen (3,6 mnkr), stormhuset (0,7 mnkr), höga kostnader för drift av industrispåret samt kostnader för flytt av stenförrådet (0,7 mnkr). Under året har kostnaderna för tånghantering varit höga.

Ett nytt tillgänglighetsbad med brygga och ramp ned i vattnet färdigställdes under året på femte vik, Getterön. Det finns även toaletter, omklädningsrum, dusch och möjlighet att låna badrullstolar på plats.

Mnkr	Intäkter 2020	Kostnader 2020	Netto 2020	Budget 2020	Budgetavvikelse	Netto 2019
Hamn- och gatunämnd	95,2	-226,3	-131,1	-132,8	1,7	-119,3

Kultur- och fritidsnämnden

Kultur- och fritidsnämnden ansvarar för det kommunala kultur- och fritidsutbudet i Varberg. Till området hör bland annat föreningsverksamhet, bibliotek, utställningar, inköp av konst och konstnärlig gestaltning, kulturarrangemang samt kulturskolan och ungdomsgårdar. I nämndens ansvar ingår att stödja föreningar med bidrag och information, erbjuda anläggningar att driva verksamhet i och organisera olika aktiviteter för barn, unga, seniorer och personer med funktionsnedsättningar.

Nämndens förvaltning, kultur- och fritidsförvaltningens huvuduppdrag är att hjälpa människor att ta vara på och utveckla sina intressen inom kultur, fritid och idrott.

Hänt i verksamheten

Året som gått har varit starkt påverkat av pandemin. Verksamheter har fått stänga, uthyrning av lokaler och anläggningar har varit närmast obefintlig. Föreställningar och arrangemang har ställts in och det tillfälligt övertagna kafé i Kulturhuset Komedianten mötte en ohållbar situation. Utöver pandemin har bad- och isverksamhet, skolbibliotek samt kultur i skolan fortsatt påverkas märkbart på grund av minskad efterfrågan.

Nämnden arbetade inledningsvis enligt devisen att inte ställa in utan ställa om men i slutet av året rådde total stängning av alla verksamheter. Stora åtgärder har gjorts för att hantera underskottet, tjänster har inte ersatts vid sjukdom och pension. Utbildningar och satsningar har nedprioriterats.

Personal

Under 2020 hamnade fokus på pandemin som rådde, personalen har arbetat hårt för att ställa om. Därför är det viktigt att lyfta upp verksamheterna som har fått göra många anpassningar, ta snabba beslut och ställt om. Där personalen tillsammans har haft förmågan att kontinuerligt behålla samma kvalitet på leverans trots en markant ökning av korttidssjukfrånvaron. 2020 var inget vanligt år och fokus har varit på att i den mån det är möjligt hålla verksamheterna igång.

Nämndens mål

Sammantaget bedöms vägen mot måluppfyllelse för kultur- och fritidsnämnden vara god 2020. Ett engagerat och systematiskt arbete har skett i arbetet med de aktiviteter som är kopplade till nämndens mål. Pandemin har påverkat på många sätt, dock har utgångspunkten varit att inte ställa in utan ställa om. Det har gjort att flera arrangemang och aktiviteter har erbjudits digitalt till kommuninvånarna för att upprätthålla en god service. Både samverkan kring utsatta grupper och dialoger för att skapa delaktighet har också skett under året.

Medarbetarna på förvaltningen gjorde sitt yttersta för att ställa om istället för att ställa in. Varbergs bibliotek hittade exempelvis nya sätt att låna ut böcker till dem som inte kunde eller ville besöka biblioteket.

Framtid

Kultur- och fritidssektorns verksamheter fyller ett stort och viktigt behov för ett attraktivt och välmående Varberg. Ett behov som har blivit extra tydligt under tider av nedstängning och den ofrivilliga isolering som drabbat många. Kulturaktörer, föreningsliv och arenor för folkhälsa och gemenskap har blivit extra drabbade under pandemin. Många lärdomar har gjorts och kultur- och fritidsnämnden har en viktig roll att fylla i en nystart av samhället.

Ekonomi

Nämnden redovisar ett positivt resultat om 1,2 mnkr.

Pandemin har haft en märkbar effekt på nämndens intäkter. Låga besöksiffror i anläggningarna, minskad uthyrning av lokaler, samt viss återbetalning av Kulturskolans avgifter medförde att underskottet för intäkterna blev ca 6,1 mnkr.

Inställda arrangemang, stängda anläggningar har inneburit betydligt lägre kostnader i verksamheten. Ökad sjukfrånvaro, vård av barn, föräldraledigheter och pensionsavgångar som inte ersatts samt lägre bemanning på badet har haft en positiv effekt på 3,3 mnkr. Mediekostnaderna blev 1 mnkr lägre på grund av det milda vädret och den minskade användningen av anläggningarna. Bidragskostnaderna blev 0,8 mnkr lägre då ansökningarna för vissa bidragstyper har minskat.

Mnkr	Intäkter 2020	Kostnader 2020	Netto 2020	Budget 2020	Budgetavvikelse	Netto 2019
Kultur- och fritidsnämnd	21,3	-180,0	-158,7	-159,9	1,2	-158,6

Servicenämnden

Servicenämnden tillhandahåller interna servicetjänster åt kommunens övriga nämnder och deras verksamheter. Nämnden ansvarar också för förvaltning, drift och underhåll av kommunens fastigheter och byggnader. Servicenämnden ska i huvudsak tillhandahålla tjänster avseende kosthållning, lokalvård, kommunens fordon, IT, telefoni samt Varberg direkt.

Nämnden ansvarar för lokalvård, förvaltning, drift och underhåll av kommunens fastigheter, tillagar och serverar måltider till elever och äldreboende, levererar IT- och telefonsystem, samordnar kommunens fordonsflotta och bemannar kommunens kontaktcenter Varberg direkt.

Hänt i verksamheten

Servicenämnden har under pandemin klarat sin leverans.

En markant ökad frånvaro inom kost- och städavdelningen sammanföll med hög frånvaro av elever och beslut om distansundervisning på gymnasieskolan. Både under delar av vår- och höstterminen har lunchlådor lagats till hemmavarande gymnasieelever.

Lokalvården ställdes om för att fokusera på smittförebyggande städinsatser.

Socialnämnden stängde tillfälligt flera seniorrestauranger som servicenämnden sköter på deras uppdrag.

Reparation och underhåll har prioriterats till de objekt som har varit mindre påverkade av pandemin.

IT-avdelningen har tagit fram flera olika e-tjänster för att stödja förvaltningar och näringslivet. Distansarbete säkerställdes via utökning av licenser. I Varberg direkt finns nu möjlighet att boka tid för stadsbyggnadsärenden och en chattfunktion har införts.

Personal

För att tillgodose personalbehovet arbetar förvaltningen med olika strategier; tar emot praktikanter, praoelever, genomför valideringar och fortbildningar. Förvaltningen planerar att ta emot trainees under 2021. Önskad sysselsättningsgrad har tillgodosetts och andelen timvikarier är låg. Sjuktalet har ökat på grund av pandemin.

Nämndens mål

Servicenämnden har överlag nått sina mål under 2020. Pandemin har påverkat vissa mål negativt, främst de uppgifter som behöver utföras fysiskt på plats. En del arbete har blivit fördröjt eller fått prioriteras om.

Inför 2021 har resultatindikatorerna satts över för att säkra att de främjar målarbetet.

Framtid

Sedan många år har det funnits en stor kompetensutvecklingsskuld av medarbetarna när det gäller digitala verktyg. Ett utbildningsprogram startades under andra halvåret 2020 med avsikt att pågå t o m

2023. Inom många områden ser vi att digitalisering- en bidrar till att effektivisera verksamheter och på så sätt göra att kostnaden sjunker.

I nyhetsflödet kommer larm nästan varje dag om företag och organisationer som drabbats av intrång, läckt information eller utpressning. Det medför att det kommer att krävas ökade satsningar på IT-säkerhet vilket i sin tur leder till att dessa kostnader kan komma att öka kraftigt.

Ekonomi

Servicenämnden redovisar ett positivt resultat om 5,3 mnkr mot budget.

Intäkterna avviker negativt 4,0 mnkr. Under hösten gjordes en återbetalning om 3,9 mnkr till förvaltningens kunder. Orsaken är lägre kostnader som kost- och städavdelningen har haft under året. Intäkterna för sålda portioner och uthyrning av poolbilar har lett till intäktstapp vilket vägs upp av högre intäkter inom IT-avdelningen samt tillkommande objekt för fastighetsavdelningen som dock även belastar verksamhetskostnaderna med motsvarande belopp.

Vakanser, vård av barn och föräldraledigheter samt lägre behov av vikarier påverkar personalkostnaderna positivt 8,5 mnkr. Den höga frånvaron på kost- och städavdelningen påverkar också resultatet positivt.

Verksamhetskostnaderna avviker positivt med 1,6 mnkr mot budget främst beroende på minskade livsmedelskostnader.

På PS har lunchlådor till elever som undervisats på distans, tillagats under delar av vår- och höstterminen.

Mnkr	Intäkter 2020	Kostnader 2020	Netto 2020	Budget 2020	Budgetavvikelse	Netto 2019
Servicenämnd	632,6	-660,8	-28,2	-33,5	5,3	-31,1

Varbergs Stadshus AB

De kommunala bolagen har till uppgift att erbjuda service och tjänster till invånarna. Bolagen har tillkommit för att tillgodose kommunala behov och utgör därför en del av den kommunala organisationen. Varbergs Stadshus AB bildades år 2005 och i koncernen ingår Varberg Energi AB, Varbergs Bostads AB, Varbergs Fastighets AB, Hallands Hamnar Varberg AB, Arena Varberg AB och Varberg Vatten AB (år 2010).

Verksamhet

Moderbolaget har ingen egen verksamhet utan fungerar endast som ägare till dotterbolagen. I bolaget finns ett externt lån som finansierade förvärvet av aktierna i dotterbolagen från Varbergs kommun. På lånet betalas en borgensavgift på 0,92 % till kommunen.

Dotterbolagen finansierar sig via kommunens internbank och kommunen lånar upp motsvarande belopp på den externa marknaden. I samband med utlåningen tar kommunen ut en administrationsavgift från bolagen.

Ekonomi

Rörelseresultatet blev 230,7 mnkr (170,6 mnkr år 2019) för Varbergs Stadshus-koncernen och resultatet efter finansiella poster blev 158,7 mnkr (152,3 mnkr år 2019). Förklaringar till resultatet presenteras i respektive bolags avsnitt.

Moderbolaget finansierar sig via koncernbidrag från dotterbolagen och för 2020 har man mottagit koncernbidrag från Varberg Energi AB (13,0 mnkr), Hallands Hamnar Varberg AB (13,9 mnkr), Varbergs Fastighets AB (9,6 mnkr) och Varbergs Bostads AB (58,9 mnkr). Moderbolaget har även lämnat koncernbidrag till Varberg Vatten AB på (77,8mnkr) och Arena Varberg AB (9,5 mnkr).

I vinstdispositionen har hänsyn tagits till respektive bolags ägarvillkor och Allvillagen (Lagen om allmännyttiga kommunala bostadsaktiebolag). Bolagen som lämnat icke likvida koncernbidrag återfår aktieägartillskott på motsvarande del. Varbergs Bostads AB har erhållit ovillkorade aktieägartillskott med 46,7 mnkr. Varbergs Fastighets AB och Hallands Hamnar Varberg AB har erhållit 32,7 mnkr respektive 29,4 mnkr i villkorade aktieägartillskott.

Moderbolaget har erhållit en anteciperad utdelning från Varberg Fastighets AB på 8 mnkr och Varbergs bostads AB på 7 mnkr, totalt 15mnkr. Den erhållna utdelningen från Varbergs Bostads AB hänför sig till del av vinst vid försäljning av fastighet under året. Utdelningen är därmed försvarlig enligt lagen om allmännyttiga kommunala bostadsbolag, § 3.

Balansomslutningen i koncernen ökade med 287 mnkr och det egna kapitalet ökade med 125 mnkr. Soliditeten ökade med 1,2 procentenheter till 18,3 %.

Varbergs Stadshus AB koncernen

Mnkr	2020	2019	2018
Intäkter	1 992,5	1 842,3	1 631,4
Kostnader	-1 510,7	-1 426,6	-1 232,4
Avskrivningar	-251,1	-245,1	-210,1
Rörelseresultat	230,7	170,6	188,9
Finansnetto	-72	-18,3	3,4
Resultat efter finansiella poster.	158,7	152,3	192,3
Balansomslutning	6298,3	6011,3	5 401,3
Soliditet %	18,3%	17,1%	16,4%
Investeringar	666	715	777
Antal anställda, medeltal	278	273	259

Varbergs Stadshus AB moderbolag

Mnkr	2020	2019	2018
Kostnader	-1,3	-1,4	-1,6
Rörelseresultat	-1,3	-1,4	-1,6
Finansnetto	8,2	-7,3	-4,9
Resultat efter finansiella poster.	6,9	-8,7	-6,4
Balansomslutning	1 082,5	987,6	970,5
Soliditet %	21,4%	22,0%	23,1%

Varbergs Bostads AB

Med ca 5 400 hyreslägenheter och 120 affärs- och kontorslokaler är Varbergs Bostads AB Varbergs största bostadsföretag. Bolaget äger totalt 95 fastigheter i Varbergs tätort, Bua, Våröbacka, Veddige, Träslövsläge och Tvååker.

Varbergs Bostad ska enligt ägardirektiven främja bostadsförsörjningen i kommunen och verka för en social bostadspolitik. Verksamheten ska bedrivas utifrån affärsmässiga och långsiktigt hållbara principer. I uppdraget ingår att ta hänsyn till miljön, ta boendesocialt ansvar och främja kundernas boendekvalitet.

Hänt i verksamheten

Efterfrågan på bostäder i Varberg är fortsatt stor och den genomsnittliga väntetiden för en lägenhet är 11 år. Under året hyrdes 407 lägenheter ut i det befintliga beståndet och 148 nyproducerade, att jämföra med 407 och 32 nyproducerade lägenheter föregående år. 64 lägenheter gällde omflyttning bland befintliga hyresgäster (98 föregående år) och 14 förmedlades (exkl. migration) via den med socialförvaltningen gemensamma boendeenheten (13 föregående år).

På Västra Sörse färdigställdes 148 lägenheter av projektets totalt 260. Byggnationen av Nya Brunnsberg påbörjades med 200 lägenheter samt planering av Kattegattsvägen med 81 nya lägenheter och nya lokaler åt Varbergs Bostad. Under 2020 såldes delar av fastigheten Fastarp 2:172, studentbostäderna, till Region Halland för 19 mnkr.

2020 var ett annorlunda år där underhållsprojekt och aktiviteter för hyresgäster fick ställas in på grund av pandemin. Utbildningar för personal har fått skjutas på framtiden. För bolaget blir innebörden att planerade kostnader för 2020 har blivit lägre och fått skjutas på till kommande år. Varbergs Bostad har i övrigt inte påverkats av pandemin.

Bolaget bedriver CSR-arbete och är certifierat enligt ISO 9001, ISO 14001 och ISO 45001. Sedan 2019 görs en hållbarhetsredovisning.

Framtid

Planer och förberedelser fortskrider för cirka 300 nya lägenheter på södra Sörse. I Tvååker beräknas byggnationen av 18 nya lägenheter påbörjas 2021. Parallellt pågår också arbete med att försöka få fram ytterligare förtätningsprojekt, bland annat i Veddige och Bua. Totalt finns planer för byggnation av cirka 1 000 lägenheter de kommande åren.

Resultat och ekonomisk analys

Årets resultat efter finansiella poster är 76 mnkr, vilket kan jämföras med 96 mnkr föregående år. Soliditeten är 40 %, 2019 var den 42 %. Det högre resultatet, jämfört med budget, 33,4 mnkr, beror huvudsakligen på försäljning av studentbostäder (15 mnkr) samt inställda projekt och aktiviteter med anledning av pandemin (15 mnkr). Årets investering-

ar uppgår till 338 mnkr (287 mnkr föregående år) och består främst av aktiverade underhållskostnader och Västra Sörse.

Personal

Bolaget hade vid 2020 års utgång 93 tillsvidareanställda varav 55 män och 38 kvinnor. Antalet årsanställda uppgick till 115 personer. Antalet årsanställda påverkas av säsonganställda inom trädgårdsarbete. Sjukfrånvaron ligger på 5,6 % och är en ökning med 1,7 % jämfört med föregående år vilket beror på den pågående pandemin med ökad försiktighet. Några arbetsrelaterade sjukskrivningar har inte förekommit.

Varbergs Bostads AB

Mnkr	2020	2019	2018
Intäkter	412,6	378,5	366,3
Kostnader	-245,5	-258,9	-242,9
Avskrivningar	-71,9	-63,7	-61,3
Rörelseresultat	95,2	55,9	62,1
Finansnetto	-19,1	39,7	59,8
Resultat efter finansiella poster.	76,1	95,6	121,9
Balansomslutning	2 174,0	1 913,8	1 727,7
Soliditet %	40,0%	41,8%	41,0%
Investeringar	338	287	336
Antal anställda, medeltal	115	114	107

Hösten 2020 påbörjade Varbergs Bostad byggnationen av 200 hyresrätter på Nya Brunnsberg.

Varberg Energikoncernen

Varberg Energi-koncernen består av moderbolaget Varberg Energi AB med verksamheterna elnät, gasnät, fjärrvärme, entreprenad, IT, Inforgi och belysning, samt det helägda dotterbolaget Varberg Energimarknad AB. Dotterbolagets verksamheter är elhandel, gashandel samt elproduktion.

Hänt i verksamheten

Elnätsverksamheten har haft få avbrott och god el-kvalitet. Många stora driftomkopplingar i elnätet har genomförts för att säkerställa goda leveranser av el och god säkerhet i elnätet för tredje part. Mätarbitesprojektet är i full gång och trots omplanering pga pandemin beräknas projektet vara klart i januari 2025. Resultatet för 2020 överstiger budget med 11,2 mnkr, hänförligt till stora engångsintäkter för anslutningar till elnätet.

IT-verksamheten har under året upgraderat elektroniken i stadsnätet för att kunna möta utökad behov av högre kapacitet. Trots pandemin har antalet anslutningar till fibernätet överträffat budget och IT-verksamhetens resultat hamnar 15 mnkr över budget.

Den 11 september firade entreprenadverksamheten att den sista LED-armaturen satts på plats, på Lomvägen i Veddige. Under 2020 har gatubelysningen i Varberg utökats med 314 ljuspunkter till totalt 13 175 st.

2020 kommer gå till historien med rekordlåga elpriser. Förklaringen är mild och blöt väderlek, lågtrycksbetonat väder ger också mycket vindproduktion.

Volymen av elhandelsförsäljningen överträffade budget för andra året i rad 987 GWh (837 GWh) och resultatet blev 13,5 mnkr jämfört med budgeterade 9,2 mnkr.

Elproduktionsverksamheten gav negativt resultat, -2,9 mnkr, trots större producerad volym än budgeterat, också detta beror på elprisfallet.

Framtid

Målet om nettonollutsläpp i Sverige till 2045 ger att alla fossila bränslen behöver fasas ut och ersättas med hållbara alternativ. Det innebär att det svenska energisystemet kommer att förändras i grunden med kraftigt stöd av ökad elanvändning. En ökad elanvändning är avgörande för att i princip alla andra sektorer i samhället ska kunna nå sina hållbarhetsmål. Elnät på alla nivåer, stam-, region- och lokalnät, är utmanade av den ökande andelen volatil förnybar energi och samhällets effektbehov. Systemtjänster för att stödja näten är en väsentlig del i de kommande årens utveckling av marknaden. Fjärrvärmens är en förutsättning för att samhället ska kunna elektrifieras i den omfattning som behövs för klimatmålen varför dess långsiktiga och stabila förutsättningar är väsentliga. Lägg därtill en accelererande digitalisering och stadigt ökande förväntningar från våra kunder.

Ovan driver på en förändringsresa för bolaget och dess medarbetare. Vår förmåga att utvecklas blir

avgörande, kultur kommer att slå strategi. Likaså förmågan att skapa nya affärer och tjänster samtidigt som de etablerade affärerna fortsätter att leverera resultat, utvecklas och underhållas.

Resultat och ekonomisk analys

Omsättningen för 2020 föll tillbaka pga elprisfallet och landade på 766 mnkr. Resultat efter finansiella poster uppgår till 77 mnkr, en ökning jämfört med 2019 på 7,2 mnkr. Bolagets investeringar uppgår till 120 mnkr.

Personal

Vid årets slut var 119 personer anställda varav 33 % kvinnor. Den totala sjukfrånvaron var 5,2 %. Personalomsättningen för 2020 var 18,7 %, det vill säga fler som började än som slutade.

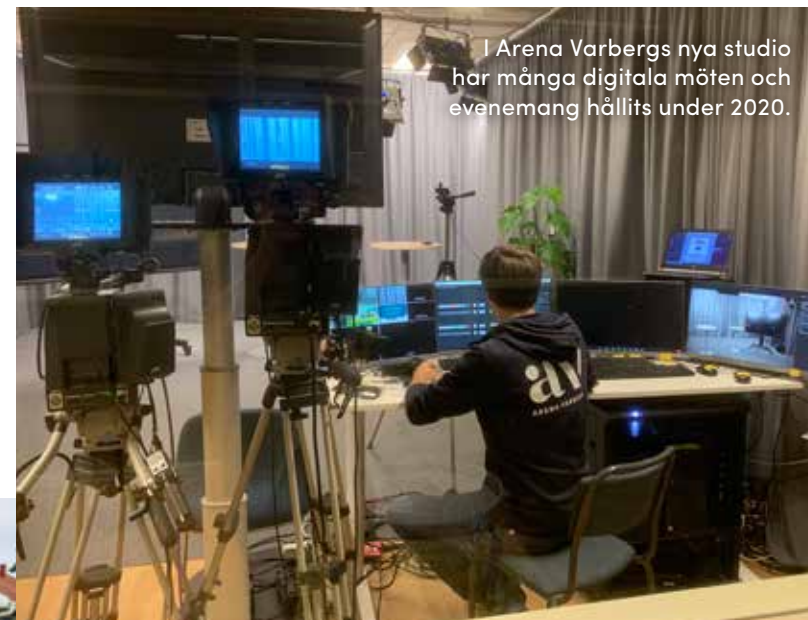

Varberg Energikoncernen

Mnkr	2020	2019	2018
Intäkter	766,3	831,2	719,4
Kostnader	-583,1	-657,5	-557,2
Avskrivningar	-86,4	-81,4	-77,6
Rörelseresultat	96,8	92,3	84,7
Finansnetto	-19,7	-22,5	-26,1
Resultat efter finansiella poster.	77,0	69,9	58,6
Balansomslutning	1 665,9	1 676,1	1 565,5
Soliditet %	37,1%	33,8%	32,6%
Investeringar	120	117	126
Antal anställda, medeltal	119	115	111

Arena Varberg AB

Arena Varbergs uppdrag är att tillhandahålla lokaler och koncept samt arrangera attraktiva arrangemang för kommunen, medborgarna och näringslivet i Varberg. Bolagets verksamhet skall bedrivas utifrån affärsmässiga och långsiktigt hållbara principer i enlighet med ägarnas målsättning samt bedrivas i syfte att ge ett värde för kommunen, medborgarna och näringslivet. Bolagets självförsörjningsgrad i förhållande till kostnaderna i lagd budget, skall över tid uppgå till minst 45 %.

Hänt i verksamheten

Efter en bra start på årets två första månader med ett resultat på nästan 400 tkr bättre mot föregående år, drabbade myndighetsbeslutet pga pandemin på maxsammankomsten på 50 personer (och sen till 8 personer) arenan mycket hårt.

Inom hela verksamheten har det jobbat med kreativa lösningar för att genomföra uppdragen som har kunnat utföras inom ramen för myndighetskraven. En omställning fick göras för del av verksamheten till produktioner av digitala möteslösningar med bland annat färdigställande av en ny studio.

Besöksantalet har minskat betydligt under 2020 och fördelar sig på. (2019 inom parentes):

- konferens 5 420 (14 223)
- mässa 4 528 (9 989)
- nöje 2 596 (28 008)
- sport 8 000 (40 612)

Framtid

Arena Varberg vill fortsatt gå mot och ses som västkustens mest kreativa och hållbara arena. Fortsatt utveckling för att när det inte efterfrågas för att ha fysiska event/möten bli det självklara valet för digitala och hybrid av detsamma. Det har gjorts mycket under året för att stärka kompetensen och tekniken för att stå starkt rustade inför framtiden.

Resultat och ekonomisk analys

Fram till och med april låg resultatet i nivå med budget men ett stort omsättningstapp pga pandemin under resterande delen av året gjorde att budgeterat resultat inte kunnat nås.

Resultatet blir ändå lite bättre än föregående år tack vare stora kostnadsbesparingar och omställning av verksamheten. Många planerade investeringar har kunnat göras under senaste åren och till det en hel del förbättringsarbeten under en period med lägre beläggning.

Arena Varbergs självfinansieringsgrad för året uppgår till 20 % mot budget 46%.

Personal

Arena Varberg AB har under året varit 9 anställda varav 5 män och 4 kvinnor. 6 heltidsanställda och 3 deltid.

Sjukskrivningsnivån har varit 2 %. Inga arbetsrelaterade olyckstillbud att rapportera om. Under perioden med lägre beläggning pga pandemin så har mer tid kunnat läggas på internutbildning och förbättra arbetsmiljön.

Arena Varberg AB

Mnkr	2020	2019	2018
Intäkter	9,8	16,4	15,4
Kostnader	-18,7	-26,2	-23,7
Avskrivningar	-0,6	-0,5	-0,4
Rörelseresultat	-9,6	-10,3	-8,7
Finansnetto	0,0	0,0	0,0
Resultat efter finansiella poster.	-9,6	-10,3	-8,7
Balansomslutning	13,7	14,7	11,8
Soliditet %	67,9%	63,9%	79,1%
Investeringar	1,1	0	1,1
Antal anställda, medeltal	8	12	11

Varbergs Fastighets AB

Varbergs Fastighets AB (VFAB) ska medverka till utvecklingen av Varbergs kommun genom att bygga, utveckla och förvalta samhällsnyttiga och attraktiva fastigheter samt bedriva parkeringsverksamhet.

Hänt i verksamheten

2020 har varit ett utmanade år för VFAB, precis som för resten av världen, närpandemin gjorde sitt intåg. Verksamheten har under året fått ställa om till stora delar och utifrån förutsättningarna har det ändå gått relativt bra. Dock har flertalet hyresgäster inom hotell, restaurang och handel haft det tufft ekonomiskt och bolaget har arbetat med både hyreslättnader och betalningsplaner samt tagit del av de statliga stödpaketet.

Under året har VFAB, tillsammans med en annan fastighetsägare, blivit först i Sverige med att miljöcertifiera en befintlig byggnad enligt det nya certifieringssystemet Miljöbyggnad iDrift. Projektet har även beviljats finansiering i form av grönt lån. VFAB har också påbörjat byggnationerna av Stenens och Klapperstenens förskolor, vilka byggs i korslimmat trä som är en teknik som ger en mycket hållbar konstruktion och minskar klimatavtrycket.

Ett annat projekt som avslutats är utbyggnationen av hotell och konferensanläggning i Åkulla. Dessutom har fastigheten Postmästaren 14 förvärvat. Det kan också noteras att den återstående paviljongen, som förvärvades i spåren av den akuta flyktingsituationen, sålts tillbaka till Ringhals för bokfört värde.

Framtid

Under 2021 färdigställs både Pingvinen och Midsommargården. Byggnationen av flera förskolor pågår, men projektvolymen kommer sjunka. En utredning om den kommunala projektverksamhetens tillhörighet pågår, vilket kan få stor påverkan på bolagets verksamhet. För VFABs fastighetsbestånd är det framförallt byggnationen av de två nya parkeringshusen Falkenbäck och Västerport tillsammans med utvecklingen av Postmästaren som är bolagets stora investeringar de kommande åren.

Resultat och ekonomisk analys

Resultatet efter finansiella poster visar ett överskott om 11,5 mnkr. Detta är ett starkt resultat i spåren av pandemin, vilket inneburit att hyresintäkterna minskat med -2,9 mnkr. Resultatet påverkas också av en reservering om -1,1 mnkr för osäkra fordringar. Dessutom har en nedskrivning om -2,5 mnkr gjorts på projektet Åkulla hotell. Verksamheten har dock varit bra på att kompensera detta, bl.a. genom att hålla nere personalkostnader genom paus av ny- och återanställningar. Även en del strategiskt arbete har senarelagts med lägre konsult- och systemkostnader på kort sikt. Bolaget har också tagit del av de statliga stödpaketet med ersättning för bl.a. hyresrabatter samt lägre arbetsgivaravgifter under en period.

Investeringsvolymen har minskat kraftigt med förskjutningar i tiden och minskad upplåning i spåren av pandemin. Projektvolymen åt kommunen har dock ökat och uppgår till 433 mnkr. Anledningen till det är de två stora projekten simhallen Pingvinen och det särskilda boendet Midsommargården.

Personal

Under 2020 har antalet anställda ökat till 35 och det är en nästan helt jämn könsfördelning med 51 % män. Alla har heltidsanställningar och sjukfrånvaron uppgick till 3,2 %.

Varbergs Fastighets AB

Mnkr	2020	2019	2018
Intäkter	542,9	364,7	296,5
Kostnader	-482,2	-304	-236,1
Avskrivningar	-33,8	-47	-27,4
Rörelseresultat	26,8	13,7	33,0
Finansnetto	-15,4	-17,1	-16,4
Resultat efter finansiella poster.	11,5	-3,4	16,6
Balansomslutning	910,5	903,4	875,1
Soliditet %	11,2%	7,5%	9,1%
Investeringar	38,7	85	60
Antal anställda, medeltal	35	32	30

Fastighetsutvecklare och byggprojektledare i nära samarbete är en nyckel till framgång.

Hallands Hamnar Varberg AB

Hallands Hamnar Varberg AB tillhandahåller hamn-, stuveri- och logistik tjänster. Hanteringen av skogsprodukter, främst sågade trävaror, pappersmassa, massaved och sågtimmer, är basen för Hallands Hamnar Varbergs verksamhet.

All personal från Varbergs Hamn AB och Halmstad Hamn AB övergick till det nybildade Hallands Hamnar AB 1 januari 2013 vilket ägs till 50 % av vardera Hallands Hamnar Varberg AB och Hallands Hamnar Halmstad AB.

Syftet med Hallands Hamnar AB är att stärka den regionala utvecklingen och förbättra användandet av befintliga hamnresurser. Bolaget skall verka för ökad kostnadseffektivitet och kundnytta samt utveckla hamnarna till moderna och attraktiva arbetsplatser. Vidare skall bolaget stärka de regionala förutsättningarna för positiv utveckling av regionens befintliga och tillkommande företagsetableringar.

Hänt i verksamheten

Pandemin påverkade verksamheten främst under perioden mars-juni avseende export av sågade trävaror. Under resterande del av året återhämtade sig dock marknaden och sammantaget redovisar bolaget en betydande resultatförbättring trots pandemin. Segmentet skogsprodukter har även under 2020 sammantaget varit mycket starkt och bolaget har under året hanterat 1 191 215 kubikmeter sågade trävaror, vilket är en ökning med 2 % jämfört med föregående år.

Pappersmassan har under 2020 kommit upp i förväntade höga volymer och totalt har bolaget hanterat 441 077 ton pappersmassa varav 397 282 ton lastats till fartyg och 43 795 ton har lastats på lastbil, vilket jämfört med 2019 volymer på 461 378 ton utgör en volymminskning med 4 %. Hantering av massaved minskade med 28% under 2020, från 317 806 kubikmeter 2019 till 229 845 kubikmeter 2020. Även sågtimmer minskade under 2019 från 99 125 kubikmeter till 64 887 kubikmeter, dvs 34%.

Containervolymer under 2020 var högre än normalt med 10 903 hanterade enheter. En ökning jämfört med 2019 års hanterade volym på 8 960 enheter.

Fartygen på bilden visar på Hallands Hamnarns verksamhet under 2020, längst bort lastas ett fartyg till USA med sågade trävaror och pappersmassa, det mittersta fartyget lastar sågade trävaror till Storbritannien, samtidigt som de främre fartyget lossar massaved.

Hallands Hamnar Varberg AB

Mnkr	2020	2019	2018
Intäkter	129,5	125,5	122,9
Kostnader	-101,9	-102,7	-99,4
Avskrivningar	-13,2	-12,2	-9,2
Rörelseresultat	14,5	10,5	14,3
Finansnetto	0	0	0
Resultat efter finansiella poster.	14,5	10,5	14,4
Balansomslutning	117,6	103,9	114,8
Soliditet %	64,0%	44,0%	41,6%
Investeringar	29,0	16,0	30,0

Framtid

Stora kunder som Södra Cell Värö, Derome med flera har genomfört och kommer genomföra större investeringar och dessa ger förutsättningar till ökad produktion och möjligheter till ökade volymer över Hallands Hamnar.

Vidare pågår det intensiva arbetet med att planera för att delar av hamnanläggningen i Varberg skall flyttas till en ny hamndel 1 januari 2024 och ambitionen är att bygga "Norra Europas modernaste skogshamn". Huvudman för projektet är Varbergs kommun och Hallands Hamnar AB bildar gemensam projektorganisation med hamn- och gatunämnden.

Företagets budget för 2021 visar på ett positivt resultat om 14 mnkr.

Resultat och ekonomisk analys

Bolaget redovisar för 2020 en vinst med 14,5 mnkr, en förbättring jämfört med föregående års 10,5 mnkr. Bolagets soliditet uppgår till 64 % och siffrorna för avkastning på totalt kapital uppgår till 12 % och avkastningen på eget kapital uppgår till 19 %. Investeringar har under 2020 uppgått till 29 mnkr och består främst av investering i kranar och markanläggningar.

Personal

Alla medarbetare är anställda i Hallands Hamnar AB och hyrs in till Hallands Hamnar Varberg AB.

Varberg Vatten AB

Verksamheten består i att inom Varbergs kommun äga och hyra de allmänna vatten- och avloppsanläggningarna, vara huvudman för den allmänna vatten- och avloppsverksamheten, VA, och svara för den kommunala renhållningen.

Hänt i verksamheten

Under året har stora insatser genomförts för att förbättra och effektivisera anläggningar och ledningar runt om i kommunen.

På Getteröverket har röt-kammare 3 och 4 fått nytt tak och ny fasad samt även tilläggsisolerats. Under året har flera ledningar sanerats och relinats och livslängden på ledningarna har ökat. Bland annat utmed Toftavägen har kapaciteten ökat genom en ny större vattenledning och genom en ombyggnation av dagvattnet för att minska översvämningens risk. Projekteringen av den nya råvattenledningen Ragnhild har pågått under 2020 och arbetet med att ta fram kalkyler för alla 7 etapper har genomförts.

Inom exploateringsområdet Östra Holmagärde har tre dagvattendamm och en pumpstation byggts under året. Utbyggnad av ny del av Nedregårdsdammen har genomförts för att ge en bättre fördröjning av dagvatten till Himleån. Arbetet beräknas slutföras våren 2021. Under året färdigställdes etapperna i Stämnet och ledningsnät, avloppspump- och tryckstegringsstation samt dagvattendamm har byggts. I juli driftsattes anläggningen och möjliggjorde påkoppling av 79 fastigheter inom verksamhetsområdet och 12 utanför verksamhetsområdet.

För att göra marken på hamnplanen byggbar för Västerport har ledningsflytt genomförts under året. Dagvattenledningar har lagts i Östra Hamnvägen tillsammans med nya vatten- och spillvattenledningar.

Projektering av vattentornet VÅGA har pågått under 2020. Beslutsprocessen har fortgått både gällande detaljplan och investeringsutgifter för att i början av 2021 vara klara för byggstart.

Framtid

Framtida utmaningar är planering och utbyggnad av vatten och avlopp kopplat till de stadsbyggnadsprojekt som pågår i Varberg. Ytterligare en utmaning är att finansiera dessa projekt samt underhålla anläggningar

och ledningsnät samtidigt som inverkan av pågående och framtida klimatförändringar ska beaktas.

Bolaget förväntas fortsatt investera i verksamheterna i stor utsträckning, främst inom VA. Dels genom både stora och omfattande exploateringar, dels för att säkerställa en trygg och stabil leverans av dricksvatten och rening av avloppsvatten över tid. Reinvesteringsbehovet är fortsatt stort då flertalet av bolagets anläggningar uppfördes för 50 år sedan eller mer. Ökade investeringar medför ökade kapitalkostnader vilket kommer påverka framtida taxa.

Ett exempel i Varberg är Västerport som är Varbergs nya stadsdel vid det nuvarande hamnområdet mellan järnvägsstationen och havet. I området planeras det för 2 500 bostäder vilka kommer byggas ut under ett par decennier framöver. Planering av VA- och avfallsanläggningar görs i ett tidigt stadie.

Resultat och ekonomisk analys

Bolaget gör sammantaget för året ett negativt resultat på 1,8 mnkr. Delar av VA verksamhetens överskott har omförd till bolaget VA fond, för att täcka framtida kapitalkostnader för verksamheten för investeringar såsom nytt vattentorn (VÅGA) samt ny råvattenledning. Återvinning och avfall gör ett underskott med 1,8 mnkr för året. Inget tidigare överskott återfinns för verksamheten och ackumulerad skuld till kollektivet uppgår till 12,1 mnkr. Totalt har bolaget investerat 139 mnkr och de större investeringarna avser:

- Exploatering i Stämnet, 22,2 mnkr
- Exploatering i Östra Holmagärde industri, 24,6 mnkr
- Exploatering i Västerport 25,4 mnkr

Varberg Vatten AB

Mnkr	2020	2019	2018
Intäkter	219,5	213,8	199,1
Kostnader	-166,1	-163,4	-159,3
Avskrivningar	-44,8	-40,1	-33,9
Rörelseresultat	8,6	10,3	5,9
Finansnetto	-10,4	-11,2	-9,5
Resultat efter finansiella poster.	-1,8	-0,9	-3,6
Balansomslutning	1 786,2	1 686,0	1 383,4
Soliditet %	14,6%	11,9%	13,1%
Investeringar	139	209	214

Till kommunfullmäktige i Varbergs kommun

Revisionsberättelse

Undertecknade revisorer, som är av Varbergs kommunfullmäktige utsedda att granska kommunens räkenskaper och förvaltning för år 2020, får efter verkställt uppdrag avge följande revisionsberättelse.

Vi har granskat kommunstyrelsens och övriga nämnders verksamhet samt årsredovisning och räkenskaper för 2020. Genom de utsedda lekmannarevisorerna har även granskning skett av Varbergs Stadshus AB, Varbergs Bostads AB, Varberg Energi AB med dotterbolag, Arena Varberg AB, Varbergs Fastighet AB, Marknad Varberg AB, Hallands hamnar AB, Hallands Hamnar Varberg AB, Varberg Vatten AB samt VIVAB.

Granskningen har utförts enligt kommunallagen, kommunens revisionsreglemente och god redovisningssed i kommunal verksamhet. Granskningen har genomförts med den inriktning och omfattning som behövs för att ge rimlig grund för bedömning och ansvarsprövning.

KPMG har biträtt kommunrevisionen. I verksamhetsredogörelse som biläggs denna revisionsberättelse framgår kortfattat resultatet från genomförda granskningar under 2020. För samtliga granskningar har upprättats revisionsrapporter som skickats till berörd nämnd/styrelse för yttrande. Revisionsrapporterna har även skickats till kommunfullmäktige och kommunstyrelse för kännedom. Utöver granskningsrapport av bokslutet lämnas även verksamhetsredogörelse. Till revisionsberättelsen hör utöver ovan angivna revisionsrapporter också revisionsberättelser och granskningsrapporter för bolagen.

Vi bedömer sammantaget att styrelse, nämnder och beredningar i Varbergs kommun har bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt.

Vi bedömer att räkenskaperna i allt väsentligt är rättvisande.

Vi bedömer att styrelsens och nämndernas interna kontroll har varit tillräcklig.

Vi bedömer sammantaget att resultatet enligt årsredovisningen är förenligt med de finansiella mål och verksamhetsmål som fullmäktige uppställt. Utifrån vår granskning anser vi vidare att kommunallagens balanskrav har uppfyllts för 2020.

Vi tillstyrker att fullmäktige beviljar ansvarsfrihet för styrelse, nämnder och beredningar samt enskilda ledamöterna i dessa organ för verksamhetsåret 2020.

Vi tillstyrker att fullmäktige godkänner kommunens årsredovisning för 2020.

Varberg den 9 april 2021

Björn Johansson

Lars Oskarsson

Erling Andersson

Inger Cederholm

Lennart Andersson

Göran Jarhult

Christer Niklasson

Mattias Ahlström

Lars-Erik Ottosson

Till revisionsberättelsen hör bilagorna:

Revisorernas redogörelse för verksamhetsåret 2020
Bokslutsgranskning 2020
Granskningsrapporter från lekmannarevisorerna
Revisionsberättelser i bolagen

**VARBERGS
KOMMUN**

BESÖKSADRESS: ENGELBREKTSGATAN 15, & ÖSTRA VALLGATAN 12
POSTADRESS: VARBERGS KOMMUN, 432 80 VARBERG
TELEFONVÄXEL: 0340-880 00 **E-POST:** KS@VARBERG.SE
WEBBPLATS: WWW.VARBERG.SE